

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

*103rd day of the First Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly*

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday the 8th July, 1968.

The House met at Half-past Eight of the Clock

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS

MINOR PORT NEAR GANGAVARAM

2515—

* 5698 Q.—Sri P. Sanyasi Rao (Visakhapatnam 2):—Will the hon. Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to construct a minor port near Gangavaram village situated near Visakhapatnam;

(b) if so, the place to which the villagers will be shifted;

(c) whether the Government intend to take over the port being used at present by the fishermen of the said village; and

(d) if so, what action is being contemplated by the Government in view of the fact that they will lose their means of livelihood?

The Minister for Communications (Sri J. V. Narasinga Rao):—

(a) No, Sir.

(b), (c) & (d) Does not arise

శ్రీ పి. నమ్మాసీరావు :—ఈ గంగవరం దగ్గర ఆనలు దీనిని ప రి కి ల వ చేయడానికి అని ఒక కంట్రాక్ట్ contract యిచ్చినట్లు, తరువాత అది ఎందుకేవ నిలుపుదల చేయడం జరిగిందో తెలియ చేస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — బై లిడింగ్ల నుంచి iron ore ను export చేయడానికి విశాఖపట్టణం outer harbour అయితే బాగుంటుందా? గంగవరం అయితే బాగుంటుందా అని Heavy India (private) Limited వారు విశాఖ పట్టణం part consultants పరిశీలించిన తరువాత Government of India కు ఒక report పంపించారు. వారు విశాఖపట్టణం outer harbour అయితేనే బాగుంటుందని యిచ్చిన report లో వుంది దాని cost 20 కోట్లు, 14 లక్షలు. ఇది యింకా పరిశీలనలో వుంది. దీనివలన గంగవరంలో వచ్చే అవకాశం లేదు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) — విశాఖపట్టణం దగ్గర అక్కడ వున్నటువంటి అగ్రహారం బీచ్ దగ్గర దీనిని ఎక్కడ పెట్టవోస్తున్నాను?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అక్కడే నండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (వత్తెనపల్లి) — మనం steel plant ఆశిస్తున్నాము. steel plant ఆశించిప్పుడు యిప్పుడు వున్నటువంటి harbour ను develop చేయాలి. Expanded and developed harbour కాక పోయేటట్లుయితే రేవు divide అయేటట్లుయితే steel plant కు అవసరమైనటువంటి Exports కు imports కు చాలా సమస్య వస్తుంది. అది జ్ఞాపకం ఉంచుకొని, కేంద్ర ప్రభుత్వానికి మాకు యింకా ambition వుంది. * నుక, divide చేయవద్దని (central Government) కు వ్రాసి రెండు రోజు దాటితే సర్పాటు చేసేటటువంటి ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అవకాశం వారు పినలేదేమో అది develop చేయాలనే ఉద్దేశ్యంతోనే consultants చేత పరిశీలన "యింకేవి గాటు చేయడం, ఒక రిపోర్టును వారు యివ్వడం జరిగింది. దానిని 20 కోట్లు, 14 లక్షల ఖర్చుతో అది చేయాలని. ఇంకా దానిని కేంద్ర ప్రభుత్వం పరిశీలిస్తున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — నేను అడిగింది అది కాదు. వారే మన్నారం తో రెండవది గంగవరం దగ్గర ఇంకొకటి ప్రత్యేకంగా తయారు చేయడానికి పంపించామని చెప్తున్నారు.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అది కాదండి. అక్కడ అవసరం లేదని, అవసరంలేదు, ఇక్కడే అని మనవి చేశాను.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (వరచూరు) :— అధ్యక్షా! గుంటూరు జిల్లాలో ఒక రేవు వుంది మోడుపల్లి ఒక రేవు వుంది. ఈ సంచిత్యం అన్ని parts ను develop చేయడానికి ఆలోచన ఏమైనా వుంటుంది?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — క్రిందటి సారే మనవి చేసాను అయినప్పటికీ యిప్పుడు ఈ ఉప ప్రశ్న ఉత్పవించదు.

ROADS UNDER HIGHWAYS DEPARTMENT

2516—

* 55'4 Q — Sri Y. Venkata Rao (Vemuru):— Will the hon. Minister for Communications be pleased to state .

(a) what is the mileage of roads under Roads and Buildings department in Guntur district,

(b) what was the amount spent on the above roads for maintenance during the year 1967-68.

(c) is there any proposal to construct a retainer wall at Mile 2 on the Tenali-Nizampatnam Road near Pedaravuru opposite to Chandramouli bridge?

Sri J. V. Narasinga Rao : - (a) M. 1,030 Fg. :-Yds. 172

(b) Rs 57,28,227.

(c) Yes, Sir.

RETRENCHMENT OF WORK-CHARGED ESTABLISHMENT

2517—

* 5351 (H) Q - - arvasri G. Latchanna, T C Rajan and A Easwara Reddy [Put by Sri B Ratnasabhapathi (Rajampet)] —Will the hon. Minister for Communications be pleased to state .

(a) whether it is a fact that members of the work-charged establishment of (R & B) Headquarters Circle, Hyderabad are going to be retrenched on 9-3-1968, and

(b) if so, the reasons therefor?

Sri J. V. Narasinga Rao : (a) Yes Sir. 81 workers were retrenched during 1968 upto 9-3-68 in various building divisions in Headquarters Circle, Hyderabad and there was no retrenchment after that date. Out of these retrenched workers 14 have been reappointed during March and April 1968. Subsequently the S. E. requested the President of the T.Ms union to intimate the names of retrenched T.Ms willing for reappointment. In response to it 11 applications were received. Despite notices no further applications were received. One of these applicants, one was already reappointed and the S.E. issued instructions to the E.E. Construction Division No. 2 Manjira Water Supply Scheme, Hyderabad to reappoint nine out of the remaining 10 applicants on starting of new works. The remaining applicant will be reappointed in Hyderabad Buildings Division No. 2 shortly.

(b) The reasons for retrenchment are as follows :

- (i) The Divisions are the units for the appointment of the members of work charged establishment based on the exigencies of works.
- (ii) the workcharged members were employed in divisions when there were works on hand,
- (iii) when there were no capital works due paucity of funds or those on hand had been completed, retrenchment became inevitable
- (iv) All the original works for which petty supervision charges were provided, were completed and the actual expenditure including payment of enhanced D.A. and enforcing the Minimum Wages Act had exceeded the budget provision available.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలనూరు) :—ఇలా paucity of funds వచ్చినప్పుడు retrench చేస్తుంటే workers యొక్క service సరిగా లేకుండాపోతుంది. వాళ్ళను భద్రత లేకుండా పోకుండా అందుచేత వాళ్ళకు otherwise engage చేస్తూ service continue చేసే ఆలోచన చేయకూడదాండి?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— కాదండి. నేను మనవి చేశాను కదా. Work charged, ఆ work కు సంబంధించే వుంటుంది. అయినప్పటికీని వేరే రూపంగా వాళ్ళకు వేరే ఉద్యోగాలివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని. మనవి చేసినాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం) — Gang కూలీలు ఉద్యోగం 8 గంటల నుంచి వెళ్ళి సాయంత్రం 5 గంటల వరకు పనిచేస్తారు రోడ్లమీద. ఒక్కొక్క రోడ్డు 2, 3 సంవత్సరాలైతేనే కాని మరమ్మత్తు చేయరు. వాళ్ళ ప్రతిరోజూ మన్ను, రాళ్ళు, ఏదో అంతా వేసి రహదారులు పుష్కతున్నారు. అలాంటివాళ్ళను కూడా చాలామందిని తగ్గించారు. వాళ్ళవైపున ఏదో ఏకాగ్రతైనా ఏమైనా ప్రభుత్వం పథకం ఆలోచిస్తున్నదా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— Gang Coolies కు కూడా ఒక కాలిబద్ద వున్నదండి. 5 మైళ్ళకు కద్దరూ, 5 మైళ్ళకు ముగ్గరూ అనేవాని ప్రకారం ఉన్నది. ఎక్కువగా ఉన్నవాళ్ళకు compensation యిచ్చి తగ్గించేశామని.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (పర్రగొండపాలెం) :— అధ్యక్షా! 8 నెలలు work charged పనిచేస్తే వాళ్ళను అటు regularise చేయాలని వుంది. అయితే వారు ఎంతకాలం నుంచి పనిచేస్తూ ఉన్నారు? వారిని ఎప్పుడు retrench చేశారు అది ఒకటి. రెండవది స్త్రీలకు work charged వాళ్ళను retrench చేసిన తరువాత 14 applications వచ్చినాయి. 11 మందిని పోనామని అన్నారు. 81 మందిని retrench చేసిన తరువాత retrench చేసిన వాళ్ళకు భాగలు వచ్చినప్పుడల్లా, భాగలు వున్నాయి రమ్మని వాళ్ళ addresses కు వారి క్లబ్బునా తెలియచేశారాండి మీరు.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— 14 మందిని appoint చేశారు. మిగతా వారికి, వారి association కు కూడా తెలిసినారు. వారి addresses కు కూడా తెలిపితే 11 మంది applications వంపించారు. వారిలో దాదాపు 10 మంది appoint అయిపోయినారు. ఇంకొకటి కూడా యిప్పుడే నియామకం చేశాం.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం).— అధ్యక్షా! మంత్రిగారు తెలిస్తూ 82 మంది members ను retrench చేశారన్నారు. What is the percentage of work charged employees? What is the total capital expenditure in that particular year on the work charged staff? What is the percentage of Saving?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అంత ఎక్కువ ఖర్చు చేశామని మనవి చేశాను. కాని వివరాలు కావాలంటే ప్రత్యేక ప్రశ్న వుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నరసింహ) — అన్యతా మిలిటరు గారు యిక్కడి 5 మైళ్లకు క్లార్కు పోలీసు పంతులు టింగతా వాళ్లను తీసుకొని చెప్తున్నారు. మొన్న కూడా ఒక ప్రక్కకు యిదే విధంగా సమాధానం చెప్పారు. తమవార అందులో miliaగ్ లో వేస్తే 5 వందల మైళ్లు వున్నాయి. 32 మంది మాత్రమే క్లార్కు కూలీలు వున్నాడు. అది ఎక్కడ కలుస్తుందో మరి, అది కలపడం లేదు. ఆ లెక్క వారెందుకు దిగుతుంది అది కూడా అర్థం కాలేదు.

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు. — ఈ ప్రక్క క్లార్కు కూలీలు సంబంధించినది కాదండి. కావాలంటే ప్రత్యేకంగా ప్రోవేయండి.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : — work-charged వాళ్లను ప్రతి నెలకు ఒక సారి terminate చేసేటటువంటి పద్ధతి కన్న అంతు అవరకొన్నంత కాలం continue గా వుంచుకొని వాళ్ల service పన్నెనా regular rise చేయడానికేమైన ఆలోచిస్తురా ?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు : — Regularis వేయడం సాధ్యం కాదని నేను మునిచేశాను. కా. work-charged అంటే ఆ work కు సంబంధం ఆ work కాగానే వారిని నియంత్రించడం జరుగుతుంది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి : — ని నెలలకోకసారి వారిని retrench చేస్తున్నారు కదా.

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు : — ని నెలలకోసారి retrench చేసే పద్ధతి లేదండి. work అయిపోయారు తీసేస్తారు.

శ్రీ సిహెచ్. వెంగయ్య (మార్కావూర్) : — ఈ paucity of funds అన్నది హద్దు : వుంటే లేకుండా పోనన్నది. కర్నూలు జిల్లాలో కొన్ని roads ను retrench చేస్తూ వున్నారు gangmen retrenchment అట్లా వుండ నిచ్చి ఆసలు Highways నుంచి మాకు అక్కరలేదని చెప్పి వదలిపెట్టి maintain చేయకుండా పోతున్నవి. Highways Department వాళ్లు వాళ్ల స్వాధీనంలో వున్న వాటిని Z. P. అను తీసుకోమని, సమీపము తీసుకోమని చెప్తున్నారు. వాళ్లకే రబ్బులు లేకుండా వుంటే ఆ విధంగా వాళ్లు తీసుకున్నది లేదు maintain చేయడం లేదు Retrenchment of roads, which are now in the control of Highways Department జరుగుతున్నది

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు : — Retrenchment of workers వుంటుంది కాని, retrenchment of roads వుండదు.

శ్రీ సిహెచ్. వెంగయ్య : — Retrenchment of roads కూడా వున్నదండి. Highways roads ను వద్దని వదులుకుంటున్నారు.

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు : — ఆ విధంగా ప్రత్యేక ప్రక్క ప్రోవే చేసు సువిచిస్తాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ).—మంత్రిగారు ఇప్పుడు ఈ 82 retrenched వారి విషయంలో paucity of funds అంటున్నారు. ఈ paucity of Fund మొన్న తమ allowances increase చేసుకొనేటప్పుడు మరచి పోయారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు.—తమ allowance కూడా అందులోనే ఉన్నదండి.

IRRIGATION FACILITIES

2518—

* 5652 Q—Sri S Vemayya (Sarvepalli).—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state

(a) whether the Government of India has communicated recently its proposal to increase irrigation facilities in the State for the augmentation of food production,

(b) whether the State Government have s.n. proposals for the Somasila Project in Nellore district in 1968, and

(c) whether the Government of India agreed for the State's proposals?

The Minister for Irrigation (Sri S Sidda Reddy):—(a) No proposal has been received by the State Government from the Government of India for increasing irrigation facilities in the State. In August, 1967 some recommendations relating to better use of water for irrigation purposes made by the Special Committee on "Measures to accelerate food production in the country" were received.

(b) No Sir

(c) Does not arise in view of answer to clause (b) above.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య.—(b) కి సమాధానం చెప్పటూ, India Government నుంచి దాని proposals వచ్చాయన్నారు అందులో సోమశిల క్రింద ప్రదేశా ఉన్నదా అండి? లేకపోతే India Government కాకపోయినా, మన Government ప్రదేశా initiative తీసుకొని దానిమీద proposals పంపించి ప్రయత్నం చేస్తున్నారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి.—వారు పంపించిన దాంట్లో సోమశిల వ్యవహారం ఏమీ లేదండి.

శ్రీ వి. మాధవరావు (నెల్లూరు).—సోమశిల గురించి సర్వే చేశారా? సర్వేచేస్తే estimates తయారు చేశారా?

శ్రీ ఎన్. సిద్ధారెడ్డి.—1962 నుంచి ఉచ్చదండి క్రిష్ణా సెన్సార్ project లో భాగంగా సర్వే చేశారు. తరువాత 1961 లో ఒకసారి చేశారు. 1964 లో ఒకసారి చేశారు. సర్వేలు అయితే జరుగుతున్నాయి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు.—Estimates ఏమైనా తయారు చేశారా దాన్ని గురించి?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :— Estimates కూడా చేశారు. దాదాపు 10.86 crores కు estimate ఉంటుంది.

శ్రీ సిపాన్. రాజేంద్రరావు (గిరిసిల్లా) :—ఈ ఆహార పరిస్థితి కాగువరచ దాని కింద ప్రభుత్వము ఎలాంటి ప్రయత్నం చేయకపోయినా, మన రాష్ట్ర ప్రభుత్వము proposals వంపించిందా? ఎన్ని కోట్ల వరకు ప్రతిపాదించబడింది?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—Latest ది 10.28 కోట్లకు ఒక estimate వంపించ దము అయింది.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :—Central Government proposal చేసినటువంటి స్కీములో శ్రీ కాకుళం జిల్లాలో వంశధార మొదలై వుంటుంటే schemes ఏమైనా ఉన్నాయా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—Central Government వారు schemes ఏమీ చెప్పలేవండి వారు ఉన్నటువంటి నీటి పారుదల ఏ విధంగా ఉపయోగించాలో ఆ విషయంలో కొన్ని recommendations చేశారు తప్ప schemes ఏమీ చెప్ప లేదు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న (ఉరవకొండ) :—అధ్యక్షా, ఆ recommendations ఏమిటో అది Table మీద పెట్టిస్తారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—Eight recommendations ఉన్నాయండి. ఒక పజ్జిక వుంది. చదవమంటే చదువుతాను.

Mr. Speaker.—The hon. Minister can send that to the hon. Member.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడు సోమశిల గురించి 52 మంది ఆలోచనలో ఉండని వచ్చారు. ఇప్పుడు final గా ఏ stage లో ఉన్నది.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఇప్పుడు final stage లో ఒక estimates 10.86 crores కు ఉన్నది.

శ్రీ డి. పాపిరెడ్డి (అలూరు) :—మద్రాసు ప్రభుత్వం నుంచి ఎమైనా proposals వచ్చినాయో.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—వారు, మద్రాసు సీటీకి నీళ్లు త్రాగడానికి కావాలని ఈ project ద్వారా మాకు 5 M. T. C. అయినా కనీసం ఇవ్వాలని ఆలోచనలో ఉన్నాం. మన Chief Minister గారు దీని విషయం గురించి మాట్లాడం ఆరిగింది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆ project లో రెండు రకాలు ఉన్నాయి. Open channel, closed channel. మద్రాసు గవర్నమెంటువారు ఏది అడిగింది? దానికి ఎవరు డబ్బు ఇస్తామని అన్నారు. వాకేమైనా ఇస్తామని అన్నారా? మద్రాసు గవర్నమెంటు ఏది అడిగింది? లేక ఇంకొక ఇస్తామని అన్నదా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఆ విషయము ఇంకా ఒక final స్వరూపము తీసుకోలేదండి. Open లేక closed అనేది ఆరలు alignment ఏమిటి, Engineers క్యూర్సొని మాట్లాడుకొన్నారు. Alignment చేసుకొందామని అనుకొన్నారు ఆ stage లో ఉడిపోయింది తప్ప ఇంకా final కాలేదు.

శ్రీ ఎస్. రాఘవరెడ్డి :—Estimate చేసిన తరువాత alignment ఇంకా కుదరలేదంటున్నారు. దానికి, దీనికి ఎట్లా కలుస్తుంది? పోతే కనీసం మన ప్రభుత్వము మన బడ్జెటునుంచి, ఎట్లయితే వాగార్జునసాగర్ ను, పోచంపాడును తీసుకొన్నావా అదేవిధంగా దీనినికూడా తీసుకోడానికి ఎందుకు ప్రయత్నం చేయకూడదు?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—డబ్బులోపమేనండి. పదికోట్లు రూపాయలు ఖర్చుపెట్టాలండి.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—డబ్బులోపమువల్లనే అనుకోండి. అయినాకూడా విదేశాలనుంచి మనము తెస్తున్న డబ్బు ఖర్చుపెడుతున్నాముకదా. దానిని divert చేయవచ్చు అదేవిధంగా మద్రాసు గవర్నమెంటు మన రాష్ట్ర గవర్నమెంటు రెండుకూడా కలిసి కేంద్రంచుంచి ఒక proposal సెట్టి తీసుకొనివస్తామని అనుకొంటున్నారు. అది ఎంతవరకు ఆ point effort జరుగుతూ ఉన్నది? అదేమైనా చెప్పుతారా?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి :—ఇప్పుడు మద్రాసు గవర్నమెంటు ఆంటి, వారికి కావలసింది మంచిస్కీమ్స్ మేనండి అంతవరకు పెడతారుగాని కొదమాది పెట్టరు.

COMPENSATION TO LANDS SUBMERGED UNDER TANDAVA RESERVOIR 2519—

* 5731 Q—Sri D Kondala Rao (Chintapalli) :—Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state

(a) the rate of compensation per acre fixed for the wet and dry lands to be submerged under Tandava Reservoir Narsipatnam taluk, Visakhapatnam district; and

(b) when the compensation for the said lands will be paid to them?

Sri S Sidda Reddy :—(a) & (b):—Compensation Payable to the lands is fixed by the Land Acquisition Officer following a prescribed procedure. For the extent of 147.85 acres already acquired the rate of compensation has varied from Rs 800/- to Rs 2,000/- depending upon the classification and nature of the land. The remaining extent of 4095.32 acres required for the project is being acquired and compensation will be paid as and when the land acquisition Proceedings are completed.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—ఈ projects క్రింద lands enquiry చేసే procedure, అది చాలా cumbersome గా ఉన్నది, చాలా delay అవుతుంది.

ధానినే ప్రధానం simplify కి immediate గా payment చేయడానికి ఆలోచన చేస్తామని చెప్పగొన్నారు. ఏ విధంగా ప్రస్తుతం ఆలోచన చేశారు?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— Land Acquisition Act అంది Central Act అనుకొంటానంది. అయితే ప్రభుత్వము ఆలోచనలో ఉన్నది.

శ్రీ సాగి సూర్య నారాయణరాజు (నల్గొండ) — అండవ నిజారాయరు చాలాకు మునిగిపోయిన భూములకు compensation ఎప్పుడు ఇప్పిస్తారు?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— Acquisition proceedings పూర్తి అయిన తరువాత ప్రభుత్వం Acquisition proceedings అక్చి పూర్తి అయిన తరువాతకు భూమిని మేము ఆప్రమేయం గా project పూర్తి అయితే ముందే ఇస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు:— Land Acquisition Act Central కాకుండా state ది కూడా ఉన్నదంది. దానికి అవకాశమైన సందర్భాలకు మనం చేయవచ్చుకదా?

శ్రీ ఎ. సిద్ధారెడ్డి:— ఆలోచిస్తామంది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— ఈ Land Acquisition Act సవరించడం చాలా కార్యక్రమాలకు చాలా అవసరం. పోతీ, Irrigation Department వారు, projects నిర్మాణం దరిమిటా ఎన్ని సంవత్సరాలు గడచింది? ఈ మధ్య కాలములో రివిన్యూ వాళ్ళు ఎందుకొరకు ఈ కార్యక్రమం విషయంలో క్రొత్త తీసుకోవడం లేదు అని మీరే స్వయంముగా ఎందుకొరకు వారిని అడగరు?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— ఈ project ఇంకా పూర్తి కాలేదు. ఎవరిభూమి మునగలేదు.

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య:— ప్రాజెక్టుకింద నష్టపరిహారం చాలా అలభ్యంగా దొరుకుతున్నది. అదిగార ఇంకా పరిష్కరి ఉన్నది. ప్రాజెక్టులో మునిగిపోయిన భూములకు, ఆ ప్రాజెక్టుకింద అయకట్టు develop అయితే, proportionate గా ఇవ్వాలని ఇదివరకు మంత్రిగారు కూడా ఒప్పుకొన్నారు. అది ఆలోచనలో ఉన్నదా అంది?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— ప్రభుత్వ భూములు ఉంటే ఆలోచనలో ఉన్నదంది.

శ్రీ వి. సన్యాసిరావు:— ఈ గవర్నమెంటు ప్రాజెక్టుకంగా తీసుకొనిన భూమికి ఇచ్చే నష్టపరిహారం విషయంలో రైతు కి వేలకు కోసుకొంటే, ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన Land Acquisition Act ప్రకారం 1,400, 1,500 రూపాయలు ఇవ్వడంవల్ల రైతులు నష్టపడుతున్నారు అనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసు.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— Market rate నిర్ణయిస్తాము. ఒక వేళ ధర సరిగా లేదంటే, కోర్టుకు వెళ్ళుతారు. కోర్టు మళ్ళీ పెంచవచ్చు. కాని ఈ భూములలో మాగాణికి 2 ఏలు, పెట్టెకు ఎయ్యి, 1,500 వరకు కూడా దొరికింది.

EXPORT CELL IN THE STATE

2520—

* 6025 Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur). — Will the hon. Minister for Planning and Law be pleased to state:

(a) whether there are proposals before the Government to establish an "Export Cell" in our State for promotion of Export of commodities manufactured in our State, and

(b) if so, when is it likely to be established ?

The Minister for Planning and Law (Sri K V Narayana Reddy) - (a & (b).-In view of the importance of Export Promotion the Government has already established a full-fledged Department of Commerce and Export Promotion to deal with all matters concerning Export Promotion, even those which cannot be dealt with by a mere "Cell" It has given a lead to the other states in constituting 15 Commodity panels for the intensification of export drive so the question of establishing a "Cell" which is a much smaller organisation does not arise

శ్రీ కె వి. నారాయణరెడ్డి.—ఎగుమతులగురించి ఒక cell కావాలని ప్రశ్న వేశారు, cell అవసరంలేదు ఇక్కడ department institute చేసింది కాబట్టి cell చిన్న విషయం. చిన్న organising department ఉన్నది ఆ Department 9166 నుంచి నడుస్తున్నది అందుకని cell అవసరంలేదండి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — ఇప్పుడు cell అంటే తెలుగులో గూడు అంటారు ఈ గూడును పెట్టారా ?

శ్రీ కె వి. నారాయణరెడ్డి —గూడు అంటే rest అవుతుందండి. గూడు కాదు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— మన రాష్ట్రములో ఉన్నటువంటి పొగాకు, మిర్చి, ఆ తరువాత ధనియాలు వీటి ఎగుమతుల గురించి ఏమైనా ఆలోచించారా ? ఏదేవాలతోటి సంప్రదింపులు జరిగిచాయా ?

Sri K. V Narayana Reddy — There are fifteen commodity panels -15 commodity panels లో 26 suggestions ఇదివరకు Government of India కు పంపించినారని ఇదివరకే మనవి చేశాను. తరువాత ఇతర తేజాలనుంచి కూడా సంప్రదింపులు బరుగుతున్నాయి

శ్రీ ప్రగడకోటయ్య (చీరాల).— Exports Promotion Corporation ఏర్పాటు చేయాలని మంత్రిగారు కాసన సభలో ఒకసారి చెప్పారు. అది ఏదళలో ఉన్నది ?

శ్రీ కె వి. నారాయణరెడ్డి —దేని కొరకు ?

శ్రీ ప్రగడకోటయ్య.—Main Commodities Tobacco, Handloom-అలాటివారికి main products ఎగుమతి అవుతున్నవి. వాటికి ఒక కార్పొరేషన్ setup చేయాలని చెప్పారు అది ఏదళలో ఉన్నది ?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి.—వాటికి Private Limited Companies కు దోహదం చేయాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు.

డాక్టర్ టి. వి. యస్ చలవతిరావు (విజయవాడ-ఈస్ట్) :— cell అనేది కమ్యూనిస్టు సంప్రదాయానికి సంబంధించినది. ఇంకొక పేరేదైనా 'department'

అతిపెద్దదిగా పనులు చేస్తున్నారా? అలాగే అవి ప్రభుత్వం స్టేట్ క్రెడిట్ కార్పొరేషన్ ద్వారా ఎగుమతులు చేయాలని స్వయంగా చేయటం అవకాశం ఉందా? నష్టం రాదా?

శ్రీ : నారాయణారెడ్డి — 'cell' అనేవి ఇ.స్టి.ల వదిం. 'cell' అంటే యి.స్టి.కి 'Department' అని

శ్రీ : గంగు సుబ్బారామిరెడ్డి (కొత్తూరు) — ఇతర దేశాలకు ఎగుమతి చేసే వస్తువులు ఏమిటి?

Sri K. V. Narayana Reddy — There are 62 items under export from India. They are agro-based items, mineral-based items, marine-based items, forest-based items, Engineering, handicrafts handloom, leather-goods etc

RAILWAY UNDER BRIDGE AT KUPPAM

:521 -

* 559. Q. Sri D. Venkatesam Will the hon. Minister for Communications be pleased to state:

(a) the state at which the proposal for the construction of the Railway under and over-bridges at Kuppam stands at present;

(b) the estimated expenditure for the above said works,

(c) whether the State Government has to bear the expenditure or the Centre;

(d) whether the Government received any representation from the Zilla Parishad Chittoor requesting to take up the construction of Railway under and over-bridges at Kuppam in Chittoor district during 1966-67, and

(e) whether the Zilla Parishad has agreed to bear the expenditure of the approach roads?

Sri J. V. Narasinga Rao : - (a) The matter is under examination of the Government. It is proposed to conduct a joint inspection in July 1968 by the Engineers of Railway Department and Roads and Buildings Department for the selection of site for the over or under bridge.

(b) No estimates have been prepared so far.

(c) If it is decided to construct an under/over bridge in lieu of the existing level crossing, the cost of the under/over bridge will be borne by the Railways and the cost of approaches by the Government. If, however, the underbridge or overbridge is in addition to the level crossing, the entire cost of the bridge as well as approaches will be borne by the State Government.

(d) Yes, Sir. The Collector, Chittoor received a representation in 1966.

(e) Does not arise as the approaches have to be formed by Roads & Buildings Department.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :— ఇంసులో (C) కి జవాబు చెబుతూ in addition to the level crossing, the entire cost of the bridge as well as approaches will be borne by the State Government అన్నారు అటువంటి proposals వస్తే ఆ ఖర్చులు రాష్ట్ర ప్రభుత్వం భరించడానికి వప్పుకొంటుందా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — ఇప్పుడు డబ్బు లేదు. ఉన్నప్పుడు చేయవచ్చును.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ — అధ్యక్షా ' 1966 లో overbridges సమస్య పార్లమెంటులో వచ్చినప్పుడు రైల్వేవారు కట్టుతామని approach roads స్టేటు గవర్నమెంటు వేసుకోవాలని ఆ చర్యారంగా గారి ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పారు. ఇప్పుడు స్టేటు ప్రభుత్వం ఖరిస్తారని చెబుతున్నారు. మరి యిది ఎవరు కట్టుతారు?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — ఇది పరిశీలన అయిన సరువాత నిర్ణయం అవుతుంది. ఉన్నదానికి బదులు యింకొకటి కావాలంటే బ్రిడ్జి వారు, approaches స్టేటు గవర్నమెంటు. అదిగాక అదనంగా కావాలంటే మాత్రం, స్టేటు గవర్నమెంటే—

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— కాకినాడపల్లె overbridge విషయం మంత్రి గారు వచ్చి పడెనిమిది నెలల క్రితం చూశారు. అది ఏ పరిస్థితిలో ఉన్నది?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — ప్రత్యేక ప్రశ్న వంపండి.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :— ఈ overbridges జాప్తి అవుతున్నవి. ఇది కావాలని అడిగేనట్లైతే pressure ను బట్టి చేస్తున్నారా? లేదా ఏదైనా criteria క్షేట్రం చేస్తున్నారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — అవసరాలు కుర్తించి దేనికి ప్రాధాన్యత యివ్వాలో నిర్ణయించి సరైన వర్గంలోనే చేస్తున్నారు.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ (పిలూరు) :— పిలూరులో overbridge మంత్రిగారు వచ్చి సందర్శించారు. Approach roads విషయం ఏమైనది.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — ప్రయత్నించేస్తున్నారు. ప్రత్యేక ప్రశ్న వేస్తే వివరాలు మనవిచేస్తారు.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— రాజోయే 5 సంవత్సరాలలో ఎన్ని తీసుకొందామనుకుంటున్నారు? ఇంతవరకు ఎన్ని overbridges, under bridges, decide అయినవి ఉన్నవి?

BRIDGE ON PAMULAKALVA RIVER

2522 -

* 6349 (C) Q — Sri K. Muniswamy (Satyavedu) :— Will the hon. Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether the Government is aware that one bridge construction was commenced in the year 1967 at Sullurpet on Pamulakalva river, Nellore district :

(b) if so, whether it is also a fact that after completing the base construction the work was stopped. Since Government gave stay orders, and

(c) whether the Government consider that the bridge is essential and give orders to complete the bridge work soon?

Sri J. V. Narasinga Rao : (a) Yes; Sir (b) No stay orders were issued by the Government. Due to financial stringency and reduction of grants for capital works on National Highways during 67-68, Govt. of India directed the Chief Engineer (Roads and Buildings) that work should be slowed down or stopped at a convenient stage. Accordingly Chief Engineer (Roads and Buildings) issued orders to stop the work at a safe stage.

(c) Yes, Sir. The work will be resumed as soon as Govt. of India releases sufficient funds.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— ఈ బ్రిడ్జ్ పనులు కాంప్లెస్ చేసే ప్రక్రియ కొంతవరకు నిలిచిపోయింది. ప్రభుత్వం వారు అయిదు రోజులు రహదారి బాట అవ్వటం ప్రయత్నిస్తే ఆ ప్రజల అసౌకర్యం గుర్తించారు. ప్రభుత్వం వారు చర్చ తీసుకొని అందరూ ఒకదేయ దానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు :— National Highway ఉబ్బయి వ్యతియేమము ఎత్తేవేగా పనిచేయాలి. ఏ కేసులో 31 వేలలో 31 లక్షల 27 వేలు ఖర్చు అయినది. ఇంకా ఖర్చు అవుతుంది. ఇది తొందరగా చేయాలి కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా తప్పదు.

శ్రీ సుతి. జి. శుబ్బరీబాబు (ఎల్లారెడ్డి) :— ఈ work ఏ సంవత్సరంలో తీసుకొన్నాను. ఎప్పుడు stop చేశారు? తిరిగి ఎప్పుడు మొదలు పెట్టుతున్నాను? ఏ బ్యారేజీ ఉంటుంది? తొందరగా తీసుకొనే అవకాశాలు ఉన్నవా?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు :— 65-67 లో తీసుకొన్నారు. ఇంతవరకు ఖర్చు అ. నది 31 లక్షల 27 వేలు వార్షికోత్సవం వరకు తొందరగా తీసుకురావాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు కేంద్ర ప్రభుత్వం ద్వారా తప్పదు.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఎప్పుడు వ్రాశారు?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు :— ఎప్పుడూ వ్రాస్తూనే ఉన్నాము.

CULTIVATION UNDER OSMANSAGAR AND HIMAYATSAGAR

2523 -

* 5033 Q.—Sri Ahmed Hussain (Seetarambagh) :—Will the hon. Minister for Communications be pleased to state

(a) whether the Government are aware of the fact that the water of Osman Sagar and Himayat Sagar is being used for agriculture;

(b) whether it is also a fact that a wall has been raised near Mandikatwa to stop the water and it is being given from there stealthily to several adjacent lands;

(c) whether the Government are aware that this water is being utilised for the lands of Khismatpur, Banlaguda and Upperpalli villages, and

(d) if so, the action taken in the matter?

Sri J V Narasinga Rao —(a) Yes Sir Only unfiltered water of Himayatsagar is being supplied for irrigation of Government Farms at Rajendranagar

(b) Yes Sir there is an old anicut called "Nandiko a" on Esi river. At this place, the west water from the Agriculture Farm and the seepage water from the Irsalgandi channel are stored and diverted into the Taher Baig channel, under which the irrigation is being done by the villagers

(c) Of the three villages, only the lands of Upperpally village is being irrigated with the water of Taher Baig channel, which is being maintained by the ryots and which gets waste water of irrigation in the Agricultural Farms and also seepage from the Irsalgandi channel.

(d) The Revenue Department collects water rate according to rules

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :—మంత్రాగారు చెప్పినది మాస్తే బాగానే ఉన్నది. Drinking water కాకుండా waste water తోనే సాగు అవుతున్నది అన్నారు ఇంకా వృధాగా పోకుండా ప్రకృతిగా అంతా వుపయోగించుకొనే దానికి ఏమి వున్నది? ఇప్పుడు ఆ waste క్రింద ఎంత విస్తీర్ణం సాగు అవుతున్నది? ఈ question బట్టి మాస్తే త్రాగే నీటి divert చేసినట్లుగా బోధపడుతున్నది. అటువంటిది అర్పితంగా తేరుగదా?

శ్రీ జె. వి. వరసింగరావు :—పువ్వురవల్లి గ్రామానికి waste water ఏదీ లేదని మనవి చేశానుగదా, రాజేంద్రనగర్ farm కు ఆ waste water అంతా వుపయోగించుకుంటున్నారు. ఎంత వుపయోగిస్తారో దానిపైన రెవెన్యూ అధికారులు పన్ను తీసుకుంటారు.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—వాళ్ళు వుపయోగించుకుంటూ వుంటే గవర్నమెంట్లు tax వేస్తుందని చెబుతున్నారు. Regular గా వుపయోగపడేట్లు permanent గా waste water వాళ్ళకు యిచ్చే ఏర్పాటు చేయడానికి ఏదైనా మరమ్మతు చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. వరసింగరావు :—Waste water ఎప్పుడు ఎంత waste అవుతుంది ఎవరు చెప్పగలుగుతారు?

PROJECT ON NAKKAVAGU

2524—

* 5758 Q—Sri G. Bhupathy (Narella) :—Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether it is a fact that construction of a project on Nakkavagu in Siricilla taluk, Karimnagar district has been contemplated and survey also has been conducted for the purpose ; and

(b) if so, when the said work will be taken up, and

(c) if not, the reasons therefor?

Sr. S. Sidda Reddy - a) Yes, Sir. Investigations for a project across the Nakkavagu were conducted

(b) & (c) The proposal was dropped as there was no suitable site for its execution and the command available is meagre. Also well developed lands under Mana r Project would be submerged by this scheme.

EXPORT OF CASHEW KERNELS

2515 -

* 5528 Q. Sri Tulabandula Nageswara Rao (Mangalagiri)— Will the hon. Minister for Planning and Law be pleased to state;

(a) the scope for increasing the exports of Cashew Kernels from A. P. and the foreign earnings from actual exports of cashew products during the year 1966-67;

(b) whether any schemes were prepared by the Government for cashew extension and development in order to increase foreign exchange earnings; and

(c) if so, the details of the same?

Sri K. V. Narayana Reddy : (a) The report on export Potential survey of Andhra Pradesh brought out by the Indian Institute of Foreign Trade has revealed that there is ample scope of increasing the exports of Cashew Kernels from the State.

The actual foreign exchange earnings from export of Cashew Kernels of all grades from the State during the year 1966-67 amounted to Rs. 1.8 lakhs.

(b) & (c) :—A centrally sponsored scheme in an area of 500 acres in non-forest area in the Districts of Srikakulam, Nellore, Guntur and Visakhapatnam at a total cost of Rs. 76,912/- was sanctioned during 1967-68 and 1968-69. The scheme is aimed to increase Cashew production from the existing plantations of 10 to 20 years age through intensive cultivation. The cultivators are given incentives in the shape of subsidy on cost of manure at Rs. 40/- per acre and an plant protection at Rs. 25/- per acre besides sanctioning loans at Rs. 100/- per acre Land Mortgage Banks for establishment of new orchards

The Government of India have also been requested for allotment of funds for Cashew package programme in a forest area of 800 acres for salvaging operations in Guntur Division.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు : — అంద్ర ప్రదేశ్ లో cashew processing units ఎన్ని ఉన్నాయి. అవి ఎలా పని చేస్తున్నాయి. అవి rebitalize చేయడానికి ప్రభుత్వం దగ్గర plans ఏమైనా వున్నాయి?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి : — చాలా plans వున్నాయి. చాలామంది 40 processing plant వున్నాయి. ఇందులోనుంచి 20 plants modernisation చేయాలని అనుకుంటున్నా దీనిలో 8 units వున్నాయి.

పలాసా, తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో మోరి, గుంటూరు జిల్లాలో వేటపాలెం లాని 3 centres వున్నాయి ఇక్కడనే కేంద్రీకరింపబడ్డాయి. 48 units కూడ చాల old methods తో పని చేస్తున్నాయి. చాల out moded గా వున్నాయి. ఈమధ్యనే ఒక కమిటీ constitute చేశాము. ఆ కమిటీలో Finance corporation representative, small scale industries development corporation representative, director of export promotion నుంచి వీరు ముగ్గురు చాన్ లివ తేడి నుంచి 14 వ తేరి వరకు కేంద్రాలు tour చేసి report కూడ submit చేశారు దీనిలో modernization చేయాలని persue చేస్తున్నాము ఇప్పటి private units వాళ్ళకు కేరళకు పోయి చూసారమ్మని persue చేస్తున్నాము. కేరళకు పోయి వచ్చిన తరువాత 10 units అయినా modernization చేయాలని అనుకుంటున్నాము.

శ్రీ పి. గున్నయ్య :- జీడిమామిడి అభివృద్ధి చేస్తున్నాము అని గౌరవ నీయులైన మంత్రిగారు చెప్పారు శ్రీకాకుళంలో 1962 నుంచి యింతవరకు ఎంత అభివృద్ధి చేశారు? ఇంక రాబోయే సంవత్సరంలో ఈ అభివృద్ధి కార్యక్రమాల్లో ఎంత డబ్బు ఖర్చు పెళుతున్నారు, ఎన్ని ఎకరాలు వేళారో తెలివిస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :- మంచి units అన్నీ శ్రీకాకుళం జిల్లాలో పలాసాలో వున్నాయి. దాదాపు 7,500 టన్నులు cashewnut available అవుతుంది అక్కడ 32 processing units వున్నాయి. దానిలో వేల టన్నులు crush అవుతాయి. అక్కడ demonstration plant కావాలని Government of India తో request చేశాము. ఒక వెయ్యి ఎకరాలపైన చేయాలని అనుకుంటున్నాము.

శ్రీ ప్రగడ కొటయ్య :- జీడిపప్పు ఎగుమతి వ్యాపారానికి తగినట్లుగా జీడిగింజల ఉత్పత్తి లేనందువల్ల జీడిగింజలను దిగుమతి చేసుకుంటున్నారు. దాని మీద import duties వేస్తున్నారు ఆ import duties తొలగించి జీడిపప్పు ఎగుమతి మీద export incentives యిప్పించేదానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి సిఫార్సు చేస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :- సిఫార్సు చేశాము. ఇంకా increase చేయాలని కూడ అనుకుంటున్నాము. మొత్తం భారతదేశంలోనే దిగుమతులు చాల వున్నాయి. In 1966-7 the total quantity of cashewnut required was Rs. 1,94,000 We have imported to the extent of Rs. 1,41,021 to the extent of Rs. 21,24,30,474/- ఇందుకుగాను cashew పథకాలు కొన్ని చేసి agriculture department, cooperative sector, package plan క్రింద 43 వంచవర్ష ప్రణాళికలో 19 లక్షల రి వేల రూపాయలతో చేస్తున్నాము.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరాజు (నర్సపూర్) :- తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో రాజోలు తాలూకాలో మోరి ప్రాంతంలో ఏటా జీడిపప్పు యితర దేశాలకు ఎగుమతి అవుతున్నది. ఆ మోరి ప్రాంతాన్ని ఈ విస్తీర్ణం పథకంలో

చేర్చారా? ఎటువంటి చర్యలు తీసుకొన్నారు. ఎటువంటి పథకాలు ఆ ప్రాంతంలో వేస్తున్నారు?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—మోరి ప్రాంతంలో చాదాపు 7 units ఉన్నాయి. 7 కూడ out moded units, దానిలో కనీసం రెండు అయినా modernize చేయాలి. మోరి గంటి రాజమండ్రిలో చేస్తే బాగా వుంటుంది. మోరి చాల interior place అని అనుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎన్. సేమయ్య :—ఎక్కువగా వీడివప్పు చెట్లను పెంచడానికి అవకాశం మన గాష్ట్రంలో వున్నది. coastal area అంతా ఇసుక ప్రదేశంగా వున్నది. వీడిగింజలు వేస్తే ఎక్కువగా అభివృద్ధికి రావడానికి వీలువుతుంది. అది సర్వే చేసి ఎంత పిస్తే రైల్వే తీసుకు వచ్చారు. రైలుకు subsidy యిస్తాము అన్నారు. ఎంతయిస్తున్నారు? Government lands గా వుండేది ఎంత విస్తీర్ణం? subsidy క్రింద రైలుకు యిచ్చి సాగుక్రిందికి తేబడిన వీడివప్పు చెట్లకు ఎంత యిచ్చారు?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఇప్పుడే మనవికేళాను. plant protection క్రింద subsidy యిస్తున్నారు. 100 Rupees per acre, land mortagage bank వారు కూడ యిస్తున్నారు. Plant protection కొరకు 25 రూపాయలు, 40 రూపాయలు ఈమోదిరిగా యిస్తున్నారు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—cashew చెట్లు ఇక్కడ, తెలంగాణ ప్రాంతంలో ఈమధ్య చాల జిల్లాలలో 5, 6 సంవత్సరాల నుంచి పెంచుతున్నారు వాటి crushing ఏర్పాటు లేకపోవడంవల్ల చాల యిబ్బంది వదుతున్నారు. వృధాగా పోతున్నది. Hyderabad city లో అయినా ఒక processing unit ప్రభుత్వం తరపున ఏర్పాటు చేసే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—తెలంగాణలో processing unit ఒకటి పెట్టాలని పరిశీలనలో వున్నది.

శ్రీ ఎన్. రాములు (లెక్కలి) :—కేరళలో జీడిమామిడి shell నుండి oil extract చేస్తున్నారు. మన గాష్ట్రంలో ఆ విధంగా oil extract చేయడానికి పథకాలు ప్రభుత్వందగ్గర ఉన్నాయా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—రెండు మూడు systems ఉన్నాయి. మన దగ్గర drum system చేస్తున్నారు. ఆ drum system లో shell oil రాలేదు. Oil bath system అని కేరళలో ఉన్నది. అది ప్రవేశ పెట్టినట్లయితే shell oil వస్తుందని అనుకుంటున్నారు.

శ్రీ జి. సి. వెంకన్న :—జీడివప్పు ఒక ఎకరాకు ఎంత ఆదాయం వస్తుంది అది వేయడానికి ఎంత rain fall ఉండాలి?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఎకరాకు ఆదాయం బాగానే వస్తుంది.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలవతిరావు.—ఈ cashewnuts demand కు సరిపడ supply ఉన్నదా, లేకపోతే demand కంటే supply ఎక్కువ ఉన్నట్లయితే యింకా popularise చేయడానికి ప్రచార పద్ధతులు ఏమి అవలంబిస్తున్నారు? ప్రభుత్వం కెలవిస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—దీనికి చాల demand బైట దేశాలలో ఉన్నది. మన దగ్గరనుంచి చాల export అవుతున్నది South African Countries కూడా modernise చేసుకొని మనకు competition లో వస్తున్నారు. Package scheme క్రింద 8 వేల ఎకరాలు 4వ పంచవర్ష ప్రణాళికలో చేయాలని agriculture department వారు, రెండు వేల ఎకరాలలో co-operative department వారు చేయాలని, 1000 ఎకరాలు పలాసాలో, demonstration plant మీద, 12 వేల ఎకరాలు వేరే cashew development 8 లక్షల రూపాయలతో చేయాలని యివన్నీ పథకాలు ఉన్నాయి.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు:—Districts లో various units ఉన్నాయి అన్నారు. ఇవన్నీ coordinate చేసేదానికి ఏదైన ఒక corporation పెట్టాలి. దీనిమీద subsidies control అన్నీ వారికి యిస్తారా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—Department of Export promotion ఉన్నది.

శ్రీ కె. మునుస్వామి.—నెల్లూరు జిల్లాలో సూక్లూరుపేట తాలూకాలో శ్రీహరి కోటకు సంబంధించిన islands లో దగ్గరదాపు కొన్నివందల ఎకరాలు సాగు అవుతున్నది. సత్యవేదు ప్రాంతంలో కూడా యిలాగే ఉన్నది. ఒక్కడనుంచి seeds కేరళకు export అవుతున్నాయి. అలాంటప్పుడు సుక్లూరు పేటలో ఒకటి ఏర్పాటుచేసి మన ఆంధ్రకు యిది వచ్చే ఏర్పాటు చేయడానికి అవకాశాలు ఉన్నాయా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—Modernisation Plant ఏర్పాటు చేసినట్లయితే కేరళకు export చేయవలసిన అవసరం లేదు. నేరుగా మనం ఇతర దేశాలకు export చేయవచ్చు.

శ్రీ డి. వెంకటేశం.—Forest Department వారు plots వేసి యూకలిప్టస్ అని పెంచుతున్నారు అది firewood కంటే వేరు విధంగా పనికిరాదు. మైసూరు ప్రభుత్వం red sanders, cashew nut వీటివన్నీటిని afforestation scheme లో చేస్తున్నారు. మన ప్రభుత్వం కూడా ఆ విధంగా తలపెట్టడానికి Plan వేస్తుందా? Afforestation Scheme లో తప్పనిసరిగా forest department వారు red sanders, cashewnut పెంపు చేసే దానికి ప్రతిపాదనలు ఉన్నాయా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి:—Red Sanders మనరాష్ట్రంలో ఉన్నది. ఎక్కడా లేదు. దానికి afforestation జరుగుతూనే ఉన్నది. రాజంపేట area లో బాగా జరుగుతున్నది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలాచార్యులు :—సౌత్ ఆఫ్రికాలో ఎక్కువపండిస్తున్నారు కాబట్టి మార్కెట్లో యిబ్బంది పడుతున్నాం అంటున్నారు. సౌత్ ఆఫ్రికాలో పరిస్థితి ఏమిటంటే—ఆక్కడ నుండి బయటకు రావడానికి ఏమీ వీలు లేదు. ఏ కంట్రీకూడా రిసీవ్ చేసుకోవడంలేదు. ఆమెరికాకు ఏమాత్రము పంపిస్తున్నారు.

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ప్రాసిసింగ్ యూనిట్స్ మాత్రము మన దగ్గర ఎక్కువగా ఉన్నవి. పంట మాత్రము తక్కువగా ఉన్నది. మనము ఇంపోర్ట్ చేసుకుని, యిక్కడ ప్రాసిసింగ్ పూర్తి చేసుకున్న తరువాత ఎక్స్పోర్ట్ చేస్తున్నాము. మనమే ఎక్కువ ఉత్పత్తి చేసుకుంటే మంచిదనికదా?

శ్రీ ఎమ్. చిననాగయ్య (పత్తిపాడు) :—మోడరనైజేషన్ ఆఫ్ ది ఫ్యాక్టరీకి ఎంత ఖర్చు అవుతుంది? ప్రభుత్వం ఎంత పెట్టడానికి ఆలోచన వున్నది?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :—ఈ సిస్టమ్ను పరిశీలించడానికి గాను కేరళకు ఒక టీమ్ను పంపిస్తున్నాం. ఆక్కడ నుంచి వచ్చిన తరువాత, ఆ వివరాలన్నీ ఆలోచించబడతాయి.

HANAMKONDA-ETTUNAGARAM ROAD

2526 -

* 5539 Q. Sarvasri Santhosh Chakravarthy (Mulug) and R. Narasimha Ramaiah :—Will the hon. Minister for Communications be please to state :

(a) whether there was any proposal to upgrade the Hanamkonda-Ettunagaram road in Warangal district to a National Highway;

- (b) if so, whether the survey work was done;
- (c) what is the amount of estimate; and
- (d) whether it has been included in the Fourth Plan?

Sri J. V. Narasinga Rao :—(a) Yes; Sir.

(b) No, Sir.

(c) Rs. 842.98 lakhs on a rough estimate.

(d) No, Sir.

Sri Santosh Chakaravarthy :—When the survey work will be completed, will the hon. Minister kindly indicate?

శ్రీ కె. వి. నరసింగరావు :—నర్వే తర్క ఇంకా శేకప్ చేయలేదు.

శ్రీ ఎమ్. చిననాగయ్య :—ఆ రోడ్డు విషయమై లోగడనే. ఎల్వస్సుకు ముందు ఎస్టిమేటుకు కాల్ఫర్ చేసిన ప్లేట్ వరకూ తీసుకువచ్చి వదిలేసిన విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసా?

శ్రీ కె. వి. నరసింగరావు :—ఇది హనుమకొండ—నల్గొండ మార్గం రోడ్డు విషయం.

D. A. TO WORK-CHARGE ESTABLISHMENT OF
R & B. DEPARTMENT

2527—

*5423 Q.—SRI M. Subbanna (Kothuru):—Will the hon. Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether it is a fact that the existing dearness allowance on par with N G. Os is not being paid to work-charged establishment of R and B Department in Srikakulam district, and

(b) if so, the reasons therefor ?

SRI J. V. Narasinga Rao :—(a) The disparity in D. A. between Workcharged establishment and N G Os exists in all the Districts and is not peculiar to Srikakulam District.

(b) The workcharged establishment is entirely a different category and they cannot be treated on par with Government employees in the matter of D. A.

(ఎ) వర్కు చార్జ్డ్ కూ, ఎన్. జి. ఓస్. కూ, డి. పి. లో చాలా బేధం వున్నది. ఇది ఒక్క శ్రీకాకుళం జిల్లాలోనే కాదు, రాష్ట్రం అంతటా యిదే పద్ధతిగా వున్నది.

(బి) వర్కు చార్జ్డ్ వేరే కేటగిరి, చానిని గవర్నమెంట్ ఎంప్లాయిస్ తో సమానంగా చూసే అవకాశం లేదు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—యన్. జి. ఓస్ తో సమానంగా తీకపోతేమానె, వారికై విడుదల చేసిన జి. బి. నెం. 4 లో 47 రూపాయిలు యివ్వాలి అన్నారు. లేకుంట్టు జి. బి. లో 12 రూపాయిలు యివ్వాలి అన్నారు. ఈ వస్త్రెండు రూపాయిలు యిస్తున్నారు కాని, ఆ జి. బి. ప్రకారం యివ్వవలసిన 47 రూపాయిలు మాత్రం యివ్వడం లేదు. దానివై ప్రభుత్వం చర్య తీసుకుంటుందా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఎక్కడయినా జి. బి. కు వ్యతిరేకంగా జరిగితే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావచ్చు. అంతేగాక. వర్కుచార్జ్డ్ లో రు. 70 వరకు వేతనా చేసే వారికి రు. 54 వరకూ వస్తుంది. రు. 47 కాదు. రు. 71 నుండి 89 వరకూ వస్తున్నవారికి రు. 54 వరకూ వస్తుంది.

శ్రీ ఎం. సుబ్బన్న :—వీరు తిండి తిప్పలూ లేకుండా వని చేస్తున్నారు. వీరికి యన్. జి. ఓస్ తో సమానంగా ఎందుకు జీతాలు యివ్వకూడదు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—వారి ఉద్యోగ శక్తులు వేరు, వీరి ఉద్యోగ శక్తులు వేరు. రెంటిని కలిపే అవకాశం లేదు.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—ఈ వర్కు చార్జ్డ్ అహాంట్ అనేది ఎంత వర్సెంటేజ్ యాడ్ చేస్తారు, ఎస్టిమేట్ లో ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—తరువాత తెలియజెస్తాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—డి. ఎ. వర్కు చార్జ్డ్ ఎంప్లాయిస్ కు కూడా అప్లయ్ చేయడం విషయంలో అది డిఫరెంట్ కేటగిరి అన్నారు. వారు మానవులు కారా ? ఎందుచేత వారికికూడా ఇది వర్తించదు ? వారికి కరువు వుండదా ?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు :— రెగ్యులర్ ఎంప్లాయిస్ కు, ఈ వర్క్ చార్జ్డ్ ఎంప్లాయిస్ కు వున్న సదం గూపించడం జరిగింది తప్ప వారు మానవులు కారని కాదు. అంతా మానవులే.

శ్రీ ఎస్. గాఢవరెడ్డి :— గవర్నమెంట్ ఎంప్లాయిస్ కు, వర్క్ చార్జ్డ్ ఎంప్లాయిస్ కు భద్రం వుండవచ్చు; వాటి కరువుశత్రుం పెంచినప్పుడు, ఇంకొక రూపంలో గాని, యింకొక పేరుతో, నివీరిన కూడా ఎంచడం అవసరమనేది ప్రభుత్వం గుర్తించిందా? లేదో తే. గుర్తిస్తేందా?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు :— ఆ అవసరాన్ని గుర్తించి పెంచుతూనే వున్నాడు. ఆలోచించు. 22 వుంటే పడు రూపాయిలు పెంచారు. మళ్ళీ మొన్న దిసెంబరులో పెంచారు. రి-1-ఆరి న యిచ్చిన డి. బి. ప్రకారం 12 రూపాయలు పెంచారు.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :— త సంవత్సరం ఆగస్టు 21, 22 తేదీలలో హైవేస్ వర్కర్లు ప్రతినిధులు, మంత్రులు సమావేశమై, మొత్తం కార్మికుల యిబ్బందులను గురించి చర్చించి, ఒక ఎగ్రీమెంటుకు రాబడం జరిగింది. అది అటు జరిపారా?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు :— ప్రత్యేక ప్రశ్న ఎముండ. సాధ్యమైనంత వరకూ, వేతన తేలికవుతున్నామో, వాటిని అమలు జరపడానికే ప్రయత్నిస్తున్నాము.

డాక్టర్ టి. వి. యస్. చలపతిరావు. ఈ వర్క్ చార్జ్డ్ అనే వారు మోర్టల్ గా (సంవర్షం) అయిపోయినారు. అందువలన, పదేళ్లు వర్క్ చార్జ్డ్ గా వున్నవారందరినీ సంవర్షం పేరేగా తీసుకుని వారికి యిచ్చిన ప్రీవి లేజ్స్ అన్నీ పేరే గూడా యివ్వబడ్డాయి. (విధంగా వర్తించ జేయడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారా?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు :— వారు వర్కనెంట్ కేటగిరీ లోకి వస్తే వేరే విధంగా వుంటుంది.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— ఈ విషయం మన ముందుకు చాలాసార్లు వస్తున్నది. ఇంకను ముందు కూడా డి. పి. సమానంగా యివ్వడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నామని చెప్పినట్లు వాకు గుర్తు. అది పూర్తిగా ఎజాండెన్ అయిందా? ఇంక, రెండవది, వర్క్ చార్జ్డ్ ను ఎన్ని సంవత్సరాలు అయినప్పటికీ, అట్లాగే వుంచడం జరుగుతున్నది. కొన్ని సంవత్సరాలు అయిన తరువాతనైనా వారి సర్వైవెన్ రెగ్యులరైజ్ చేస్తారా?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు :— పది సంవత్సరాలు వైన వున్న వారి విషయము ఆలోచించబడుతుంది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— ఇంతకుముందు ఈ డి. పి. భద్రాచలం ప్రభుత్వం తున్నప్పుడు, క్లాస్-4 ఎంప్లాయిస్ లో కాటుగా వీరికి కూడా పెంచుతున్నప్పుడు

యిప్పుడు మాత్రం డి. ఎ. అదే విధంగా వీరికి పెంచక పోవడానికి గల కారణం ఏమిటి ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—పెంచారు. దాదాపు సమానం గానే వున్నది

శ్రీ పూల సుబ్బయ్య :—అసలు యిందులో ఏ విధమైన జాటిల్ నెక్స్ వున్నాయి ? మంత్రిగారు చెప్పారు --వీరు వర్క్ చార్జ్ డ్, పర్మనెంట్ కాదు, రెగ్యులరైజ్ చేయలేదు, అని. అయితే, పెంచిన దానిలో సగం గ్రాంట్యుయిటీ క్రింద, సగం పి. ఎఫ్. క్రింద తీసుకుని తక్కువచే యిస్తామంటున్నారు. వారు పర్మనెంట్ కానప్పుడు ఎట్లా తీసుకుంటారు ? వారు యింటికి పోతే ఎట్లా యిస్తారు ? ఎట్లా జమకడతారు ? ఇది చాలా ఫండమెంటల్ యిస్యూ. మంత్రి గారు ఆలోచించి యిటువంటిది లేకుండా చేస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఇది ఆలోచిస్తాం.

VADLAMANNADU—SINGARAYAPALEM ROAD

2528—

*5408 Q—Sri B Niranjana Rao (Malleswaram):—Will the hon Minister for Communications be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to take over Vadlamannadu to Singarayapalem road, (ii) Nadupur to Vadavalli road in Bandar taluk in Krishna district by the High Ways Department, and

(b) if so, at what stage the matter stands?

Sri J. V. Narasinga Rao .— (a) No, Sir

(b) Does not arise.

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరావు :—అసలు యీ రోడ్లలో కొన్ని సమితుల క్రింద, కొన్ని పరిషత్తుల క్రింద, కొన్ని ప్రైవేట్ క్రింద వున్నవి. అట్లాగాకుండా, మొత్తం కమ్యూనికేషన్స్ డిపార్టుమెంటు క్రిందకే తీసుకొనే ఆలోచన ఏమైనా వున్నదా ? వుంటే, ఎప్పుడు తీసుకుంటారు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—అది ఆలోచిస్తాం నాలుగవ ప్రణాళికలో భారత్ రోడ్డు అన్ని కూడా ఒక పద్ధతిగా నిర్మాణం చేయాలని, టోటల్ బడ్జెట్ లో 20 వర్సెంట్ అందుకు కేటాయించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం ఆదేశించినది. ప్రభుత్వ ఆలోచనలో వున్నది.

శ్రీ కె. రామనాథం (ముదినేపల్లి) :—ప్రైవేట్ వారికి ఏ ఏ రోడ్డు యిస్తారు ? ఏ క్రెడిటిరియాపై ప్రైవేట్ డిపార్టుమెంటు రోడ్డు తీసుకుంటున్నది ? ఈ రోడ్లను కూడా ప్రైవేట్ వారు తీసుకొనడానికి గాను ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—వడ్లమన్నాడు నుండి సింగరాయపాలెం రోడ్డు తీసుకుంటే—దాని ఖర్చు 20 లక్షల రూపాయలు. అందులో 50 వేలు రికరింగ్ ఎక్స్ పెండిచర్. 15 లక్షల 40 వేలు యాన్యువల్ ఎక్స్ పెండిచర్.

డబ్బు లేక తీసుకోవడం లేదుగాని, దాని ప్రాధాన్యత తక్కువ అని తీసుకోకపోవడము కాదు.

శ్రీ ఎం. వెంకటనారాయణ :—చాల జిల్లాలలో, ముఖ్యంగా పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో డెల్టా ప్రాంతంలోని రోడ్డు చాల చెబ్బు తిన్నాయి. ప్రొహిబిటెడ్ రూట్స్ అన్నారు. దీనివల్ల చాల ఇబ్బందులు కలుగుతున్నాయి. ఇబ్బందుల నివారణ కోసం రోడ్లు బాగుచేయించడమే కాక ప్రొహిబిటెడ్ రూట్స్ కూడ తగ్గించడానికి ఏమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—కేంద్ర ప్రభుత్వదృష్టికి తెచ్చాము; ఎక్కువ డబ్బు కావాలని. డెల్టా పరియాన్ లో వుండే రోడ్లు ఇంప్రూవ్ చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వము వారు రిసెర్చి చేసి క్రొత్త పద్ధతి కనిపెట్టారు. దాని వల్ల ఒక్కొక్క మైలు 2 లక్షలు ఖర్చు అవుతుంది.

శ్రీ కె. నారాయణస్వామి :—నాలుగవ ప్రణాళికలో ఏమే రోడ్లు హైవేస్ క్రింద తీసుకోడానికి లిస్టు తయారు చేశారు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఏమీ లేదు.

శ్రీ కె. సి. శ్రీరంగయ్య కెట్టి (సింగనమాల) :—సింగనమాల నియోజక వర్గములో అన్నీ కొండ ప్రాంతాలు, రోడ్లు లేవని రి నెలల క్రిందట మంత్రి గారికి తెలియజేశాను దాని వైన చర్య తీసుకున్నారా? తీసుకో బోతున్నారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయాలి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—ఆర్. అండ్ బి. రోడ్లు చెడిపోతున్న చోట్ల నిమెంటు రోడ్లు చేయవలసిన చోట్ల తారు రోడ్లు వేయండి అని ప్రభుత్వము ఇన్ స్పెక్టర్స్ జారీ చేసిందా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—నిమెంటు రోడ్లు చెడిపోతే నిమెంటు రోడ్ల వేయాలి, కాని డబ్బులేకపోతే తాత్కాలికంగా తారుఅయిపావేసి బాగుచేస్తారు.

TAJANGI RESERVOIR

2529—

*5733 Q.—Sri D. Kondala Rao :— Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether there is any proposal to lengthen the left canal of Tajangi reservoir in Chintapalli taluk, Vishakhapatnam district ;

(b) if so, when; and

(c) if not, the reasons therefor ?

Sri S. Sidda Reddy :—(a) Yes, Sir. The possibility of extending the canal to serve some more area is under consideration.

(b) & (c) Do not arise in view of answer to (a).

శ్రీ సాగి మార్యనారాయణ రాజు — కుడికాలువ కంప్లీటుగా తయారై పోయిందనుకుంటాను. చింతపల్లి పబ్లిసిలో మంత్రిగారు మార్చి నెలలో జూన్ నెల నాటికి చాల స్కీములు చూర్చిచేయాలని నెలవిచ్చారు. చాలవరకు పూర్తి అయినట్లు తెలిసింది. మంత్రిగారు ఎప్పుడు అక్కడకు వచ్చి ప్రారంభోత్సవము చేస్తారు—మాకు టైము ఎప్పుడు యిస్తారో తెలియజేస్తారా ?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి — నేను రాకుండానే వారు నీరు వాడుకుంటే మంచిది.

EXPORTS OF CORIANDER

2530—

*5531 Q.—Sri Tulabandule Nageswara Rao :—Will the hon. Minister for Planning be pleased to state .

(a) the approximate cultivated area in the State together with the estimated production for the years 1965-66, 1966-57 and 1967-68 of Coriander ,

(b) whether any direct exports are made of Coriander (Seeds) from Andhra Pradesh ,

(c) what are the difficulties faced in the matter of exports ; and

(d) whether the Directorate of Commerce and Export Promotion is contemplating any measures to step up the export of Coriander ; and if so what are they ?

Sri K. V. Narayana Reddy :—(a)

Approximate Area	Estimated Production in Tonnes.
1965-66 Ac 2,21,152	44,230
1966-67 Ac. 2,52,663	50,532

The data for 1967-68 is not available.

(b) No Sir,

(c) The disparity between Indian and international price is the main difficulty

(d) The Indian Institute of Foreign Trade which conducted a detailed survey on the export potential of Andhra Pradesh has made several suggestions to step up exports and they are under examination.

శ్రీ టి. నాగేశ్వరరావు :— ఆంధ్రప్రదేశ్ నుంచి ఎగుమతికి సంబంధించిన ఫిగర్సులేవు అన్నారు. ఇండియా నుంచి ఎగుమతి అయ్యేవి ఎంతెంత వున్నాయి? ఇతర దేశాలలో కోరియాండర్ ఏవిధంగా ఉపయోగిస్తున్నారు? ఎక్స్పోర్టు బయాస్ తో మన రాష్ట్రంలో ప్రొడక్షన్ ఇన్ఫ్రాస్ట్రక్చర్ చేయడానికి మన ప్రభుత్వం దగ్గర వధకాలు వున్నాయా?

శ్రీ కె. వి. నారాయణరెడ్డి :— 1961-62 ఫిగర్సు వున్నాయి. 8,400 టన్నులు 78 లక్షల రూపాయల విలువగల కోరియాండర్ ఇతర దేశాలకు

ఎగుమతి చేశాము. నిగువారి ప్రొడ్యును ఫాల్ అయితే 1914-15 లో 102 క్వింటాల్స్, 15-16 లో 100 క్వింటాల్స్ అయితే దేశానికి మనమే దిగుమతి చేసుకున్నాయి. కోరియంపే, ఇతర ప్రాంతాల పంపించి; చాల అవకాశాలున్నాయి. ఆస్ట్రేలియాలో మెడిసికల్ పర్వెన్స్ కు ఉపయోగిస్తున్నారు. యు ఎస్. ఏ. లో గౌరవ దేశానికి కాన్ ఫ్లెనెన్స్ లు, సానేషన్ కు, టూటాక్ టోటోపులు, సీగు - పుల్వెటిక ఉపయోగిస్తారు.

DYAMAJIPALLI-NAYANAPALLI ROAD

2531—

* 5024 Q. —Sri P. Venkatesam (Dharmavaram): —Will the hon. Minister for Communications be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Dyamajipalli, Nayanapalli road, from Dharmavaram to Baththalapalli, in Anantapur district, is in charge of Roads and Buildings Department;

(b) if so, what are the steps taken by the Department to construct a causeway at Pottamari village and black top the road; and

(c) whether there are proposals to take charge of the remaining portion of the road, from Baththalapalli to Nayanapalli, as it is in worse condition?

Sri J. V. Narasinga Rao:—(a) Yes; Su-

(b) The work of constructing a skew bridge in M. 15/3 near village Pottamari will be taken up as and when funds are provided. The road from Dharmavaram to Baththalapalli is having black topped surface except in nine furlongs. As this black top surface is worn out, estimates for providing black toping renewals have been sanctioned. The work is in progress and is expected to be completed by August, 1968. As regard the black topping of the 9 furlongs in M. 15/1 to 15/8 and M. 17/5 to 18 the work has been taken up and is expected to be completed by the end of July, 1968.

(c) The financial implications of the proposal are under examination by the Chief Engineer (Roads and Buildings).

శ్రీ పి. ఎం. వేణకటేశం : - రాష్ట్ర వీ ముఖ్యమంత్రి మంత్రివర్గములకు తెలుసా? అది ఎప్పుడు తీసుకుంటారు? ఎప్పుడు తీసుకుంటారు? ప్రాజెక్టు వారు ఎప్పుడు ఆ రోడ్డును పూర్తిగా చేసుకుంటారు?

శ్రీ జె. వి. నరసింహారావు : - అట్లా పరిష్కారము తీసుకునే రోడ్డు నిర్ణయం అయిన తరువాత ఆ వివరాలు అందించవచ్చు. దీనిని తెలు కనుక తీసుకునే ప్రోజెక్టు యొక్క అభివృద్ధిలోనే పున్నది.

C. P. ROADS

2532—

* 5536 Q. —Sarasri Santosh Chakravarthy and R. Narasimha Ramaiah :—Will the hon. Minister for Communications be pleased to state:

(a) whether it is a fact that there are two roads called C P roads in Mulug taluk, Warangal district.

1. Mulug-Pathapally road
2. Mulug to Ghanpur road via. Budharam,

(b) whether they are being maintained by R & B Department,

(c) when the cross masonry will be constructed,

(d) whether the said roads connect major villages in Mulug taluk, and

(e) by what time these roads will be completed?

Sri J. V. Narasinga Rao :—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) The cross drainage works have not been taken up due to paucity of funds. These will be taken up as and when funds are made available.

(d) Yes, Sir.

(e) Those roads can be taken up for improvements when the financial position of the Department will permit.

శ్రీ ఎన్ రాఘవరెడ్డి :— ఈ రోడ్లకు మట్టివని ఏ సంవత్సరంలో చేశారు?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అవి కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంట్ క్రింద చేశారు 1958-57 లో.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఈ సి. పి. రోడ్లు రెండు చేశారు అన్నారు. అవి ఒకటి, సి. పి. ఐ రెండవది సి. పి. యం, అయి వుంటుంది. మూడవది సి. పి. ఎస్. వేస్తే సరిపోతుందికదా.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— అవి మేము చేసినవి కావు కమ్యూనిటీ ప్రాజెక్టువారు చేసినటువంటివి.

Sri Santosh Chakravarthy.—Earth work for these roads was done in the year 1965. So far neither the murrum work nor any metal work was done. When will they be taken up?

Sri, J. V. Narasinga Rao: They are not the roads under the Roads and Buildings Department. As and when the roads are taken up, all these improvements up to P. W. D. Standards will be made. The approximate cost is supposed to be more than Rs.9 lakhs.

COMPENSATION TO PATTADARS

2533—

*5358 (H) Q.—Saraswathi S. A. Deo Sha (Booth), and P. Narsa Reddy (Nirmal):—Will the hon. Minister for Communications be pleased to state;

(a) whether the compensation to pattadars from whom land is acquired for constructing the Uttoor-Indupalli road has been paid (Adilabad district);

(b) if it has not been paid so far, the probable date by which it will be paid, and

(c) whether the compensation will be paid according to the rates prevailing at the time of acquiring land or whether current rates will be paid?

Sri J. V. Narasinga Rao : (a) No Sir.

(b) The draft declaration under section 6 of the Land Acquisition Act was approved by Government on 16 4 68. The Revenue Department have to fix the award under the Land Acquisition Act regarding payment of compensation. Funds are available with the Roads and Buildings Department. As soon as the award is passed by the Land Acquisition Officer, funds will be placed at his disposal for payment.

(c) For fixing the rates for payment of compensation for the lands acquired, the proper authority is the Land Acquisition Officer. Hence compensation will be paid as per the award of the Land Acquisition Officer.

శ్రీ జి. సి. వంశీ : - ఈ రోడ్డు కోసం అక్విజిషన్ ను ఏప్పుడు పనుకున్నారు. ఇంత అలస్యం కావడానికి కారణం లేమిటి?

శ్రీ జి. వి. నరసింగరావు : - ఇది చాలా కాలం నుంచి వున్నది. 1960 నుంచి వుంది. కారణాలు ఏమిటో నేను కూడ పూడవలదాను. నిన్ను యీ ప్రశ్న వచ్చిన గడువాక రెవిన్యూవారికి రిపోర్టులు ఎందుకు వట్టింట్లో ప్రశ్న వేసి పాటు కూడ తప్పిస్తున్నాను.

شری یس۔ اے۔ دیوشاہ :- یہ غریب لوگ ہیں۔ ہر یس ہیں۔ گریبن ہیں۔ وہ لوگ کہتے ہیں کہ ہم لوگوں کے نمینزیشن کے تالی سے کیا کر رہے ہیں۔ یہ ہم لوگوں لیلنے۔ رد سر بن کہ ہے۔ اسلئے میں نے مسٹر صاحب سے استدعا کی ہے کہ وہ نئی جواب دیں۔

شری جے۔ وی۔ نرسنگ۔ او۔ - جلد از جلد دلانے کی نوٹس کرینگے۔

شری یس۔ اے۔ دیوشاہ۔ - اب جا رہم ان لوگوں سے کما لہیں۔

شری جے۔ وی۔ نرسنگ۔ او۔ - آپ کا ہمارا ستر نہ مسئلہ ہے۔ ہم

جو کہہ گئے آپ کی وہی کہتے۔

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణచార్యులు : - రోడ్డుకుగాని, ప్రాంతాల్కుగాని లాండ్ అక్విజిషన్ చేసినప్పుడు డబ్బు ఇవ్వడం అలస్యమవుతూనే కాకుండా - కూమిని ప్రతివర్షం స్వార్థినం చేసుకుంటుంది, అయివా పారినంది కట్టు కూడ కట్టించుకుంటున్నారు. ఇప్పుడు వసూలు చేస్తున్నారు. వాగార్థులపొగరుక్రింద

అంతే అవుతున్నది. బ్రహ్మానంద రెడ్డిగారికి జ్ఞాపకం వుండేమో — సత్తెనపల్లి ఫిరంగిపురం రోడ్డుకు తీసుకున్నదానికి శిస్తు వసూలు చేస్తున్నారు. రోడ్డు వేసి ఏడెనిమిది సంవత్సరాలైంది. కాంపన్నేషను యివ్వలేదు.

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — అటువంటివి వుంటే రెవిన్యూ మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చే తప్పకుండా వారు చర్య తీసుకుంటారు.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య — భూమి పోయింది. నష్టపరిహారం యివ్వడం లేదు. వారికి పంట లేదు. ఇతరత్రా కొనుక్కోవాలంటే డబ్బు లేకుండా వున్నది. కాబట్టి నష్టపరిహారం యివ్వడం — ఆ మంత్రిగారు చేయించే పని క్రియనా వెంటనే చేయించుతారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — లాండు అవ్వజీషను ఆఫీసరు నిర్ణయించేటప్పడే అట్టలో వున్నాయి — చూచి నిర్ణయం తీసుకుంటారు.

శ్రీ ఎన్. వేమయ్య — భూమి ఎప్పుడో తీసుకుంటారు, కాంపన్నేషను యివ్వడానికి చాలా ఆలస్యమైంది. అప్పుడు ఒక రేటు వుంటుంది కరెంట్ రేట్స్ పెరిగివుంటాయి. పాత రేటు యిస్తారా, ప్రజంటు రేటు ప్రకారం యిస్తారా? పాత రేటు ప్రకారం యిచ్చి నష్టపెడుతున్నారనే వాదన కూడ వున్నది కాబట్టి కరెంటు రేటు ప్రకారం కాంపెన్నేషను యిస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు — దానికి సమాధానం చెప్పాను Land Acquisition Officer నిర్ణయించిన డబ్బు మా కాఖి ఇస్తుందని వారు నిర్ణయించడంలో ఎదైనా లోపం ఉంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవచ్చును.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య :—నష్ట పరిహారం ఇచ్చే విధానం మార్చారు. Concerned department వారు రెవెన్యూ వారి స్వాధీనంలో డబ్బు పెడితేనే awards ఇస్తున్నారు. లేకపోతే awards ఇవ్వడానికి నిరాకరిస్తున్నారు. Concerned department డబ్బు ఇవ్వడంలో జాగ్రత్త అవడం వల్ల ప్రాజెక్టు అయిన తరువాత నాలుగు, అయిదు సంవత్సరాలకు కూడా డబ్బు రావడం లేదు. ఈ విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఈ ప్రత్యేక విషయంలో మాత్రం డబ్బు ఉంది. డబ్బులేక ఆలస్యం కాలేదు అటువంటివి ఏదైనా ఉంటే ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావచ్చును.

BRANCH CHANNEL OF NAGAVALI RIGHT CANAL

2534—

*5750 Q. —Sri M. Venkatarani Naidu (Parvathipuram) —Will the hon Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether investigation has been conducted for Gurugubilli branch channel of Nagavali right canal, at Thotapalli, Parvathipuram taluk, Srikakulam district, and

(b) when the said work will be started ?

A:—

Sri S. Sidda Reddy:— (a) No Scheme of the name Gurugubilli branch channel at Thotapalli is being investigated. But a scheme for the excavation of high level cannal at M 4/1-550 is being examined. This scheme may benefit an ayacut of Ac 474 63 (including Ac 13 76 of dry lands) in Gurugubilli village. Probably the member is referring to this proposal.

(b) The question of taking up the scheme will be examined after the estimate is finalised.

శ్రీ ఎం. ఎం. రామానామయ్య:— ఈ పని ఇంకా ఎన్నాళ్ళలో ప్రారంభం అవుతుంది?

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— ఎస్. మేట్లలోని లోపలపల్ల తిరిగి ఎస్. ఇ. కి వచ్చిన తరువాత కాన్స్ట్రక్షన్ అయిన తరువాత చేస్తాను.

శ్రీ జి. శివశర్మ:— ఎస్. మేట్ల తిరిగి రెండు సంవత్సరాలలో వస్తాయా?

శ్రీ ఎం. సిద్ధారెడ్డి:— రెండు నెలల్లో వస్తాయి.

శ్రీ ఎం. ఎం. రామానామయ్య:— రెండు సంవత్సరాల క్రిందట ఎస్. మేట్ల వచ్చారు. ప్రతినాటి ప్రస్తావన అంటున్నారు, ఇంతవరకు చేయడంలేదు కాబట్టి వస్తుందని వారు ఎవరు చూస్తున్నారు.

శ్రీ ఎస్. సిద్ధారెడ్డి:— ఈ మధ్య సి. ఇ. నుంచి ఎస్. ఇ. కి వచ్చారు. వచ్చిన తరువాత కాన్స్ట్రక్షన్ చేయడం అరుగుతుంది.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి:—నిన్న 'లింక్' పేపర్లో అతి ముఖ్యమైన Government announcement వచ్చింది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—నోటీసు ఇవ్వండి. Please give notice. I will certainly consider. If you take me by surprise, I am not in a position to say anything.

శ్రీ బి. రత్న సభాపతి:—తమరి దృష్టికి తెస్తున్నాను. "following the decision of the National Integration Council to take action against news papers indulging in communal propoganda, the Andhra Pradesh Government has reportedly decided to with-hold its advertisements to Patriot and Link because they are communal papers." 19 పేపర్ లింక్ ఇచ్చారు అందులో ఆంధ్ర జ్యోతి క్లబ్ పేపర్ కూడా ఉంది. నేషనల్ ఇంటిగ్రేషన్ కమిటీ వారు ఇచ్చిన ఆదేశానుసారం ఉత్తర్వులు చేసారు అంటున్నారు. ఇందులో dangerous trend ఉన్నాయి. Where character is communal and where they are proceeding only in giving prominence to communal propoganda and all that, whether the Government can take on itself to curb the freedom of the Press. ఇందులో involve అయి ఉంది. ఇది important వ్యవహారం.

Ruling of the Chair
on the adjournment motion
re; Damaging statement alleged to
have been made by Sri P Thimma
Reddy, to the effect that "Harjins
are thieves and such fellows cannot
but be kicked."

శ్రీ సి వి కె రావు -- తమ దృష్టికి ఎట్లాగా వచ్చింది. ఇది House ప్రతిష్టకు సంబంధించింది

شری سلطان صلاح الدین اویسی - مسٹر صاحب سے میرا کہنا ہے کہ
احزاب جو ہیں

Mr Speaker —There is no question of calling upon the Minister.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - اس میں احزاب رہنے دکن کا نام ہے اور (۱۹) احزاب کے نام ہیں۔ آپ جواب دس کہ آخر کارروائی صحیح ہے کہ غلط ہے۔ اس طرح احزاب کہہ کیلئے چاہتے ہیں۔ آج آپ ان کے خلاف کسی قسم کی کارروائی نہیں کر سکتے اس لئے اس طرح دناو ڈال کر اکو حتمہ کرنا چاہتے ہیں۔

Mr. Speaker —He is creating another difficulty for me. I am not able to understand what he is saying. I have seek somebody's help to understand you.

شری سلطان صلاح الدین اویسی - مسٹر صاحب سے کہتے ہیں۔

Mr Speaker .—But first I must understand and if necessary I will call upon the Minister. That is why, please send me the information, so that I may read it and take necessary action

RULING OF THE CHAIR
ON THE ADJOURNMENT

re Damaging Statement alleged to have been made by Sri P. Thimma Reddy, to the effect that "Harjins are thieves and such fellows cannot but be kicked".

Mr. Speaker :—Five notices under Rule 63 of the Assembly Rules, first one dated 21-6-1968 by Smt Eswari Bai, a member of the Republican Party, the second one dated 21-6-1968 by Sri B. V. Ramanaiah, another member of the Republican Party, third one dated 25-6-1968 by Sri Rajeswara Rao and three other members of the C. P. I. Legislature Party, fourth one dated 25-6-1968 by Sri T. Nagi Reddy and three others,

శ్రీ సి.పావ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా! అడ్డర్స్ మెంటు మోషను మీద తమరు రూలింగు వదులుతున్నారా?

Mr. Speaker —Yes, I am reading the ruling.

శ్రీ సి.పావ్ రాజేశ్వరరావు :—ఆ సమస్యపైన అడ్మినిస్ట్రేటివ్ గురించి చెప్పడానికి అవకాశం ఇచ్చిన తరువాత.....

Ruling of the Chair
on the adjournment motion
re. Damaging statement alleged to
have been made by Sri P. Thimma-
Reddy, to the effect that ' Harijans
are thieves and such fellows cannot
but be kicked "

8th July 1953. 301

Mr Speaker :—That is what I have said you when he raised the question. Smt. Eswari Bai also raised the same question. If I consider it necessary, I will give an opportunity. Later on I have also the discussions. Please hear me till the end.

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— ఈ విషయం రూలింగు అయిపోయిన తరువాత అవకాశం ఉండదేమో ?

Mr Speaker :— Please hear me till the end. Then he may say what he has got to say. I am always prepared to reconsider the matter though not in this light in other light, if he is prepared to convince me. I request him to kindly hear me till the end.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— మేము మాట్లాడిన తరువాత రూలింగు యివ్వవచ్చునని మనవి చేస్తున్నాము.

Mr Speaker :— Kindly hear me till the end. Whatever he has got to say then he can say. Please hear me till the end.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— టైము యిస్తారా ?

Mr. Speaker :— I am prepared to hear you afterwards also.

Five notices under Rule 63 of the Assembly Rules, first one dated 21-6-68 by Smt. Eswari Bai, a member of the Republican Party, the second one dated 21-6-68 by Sri B. V. Ramanaiah, another member of the Republican Party, third one dated 25-6-68 by Sri Rajeswara Rao and three other members of the C.P.I. Legislature Party, fourth one dated 25-6-68 by Sri T. Nagi Reddy and three others, members of the C.P.I. (Marxist) and the fifth one dated 26-6-68 by Sri Ratnasabhapathi and another member of the Democratic Front have been received seeking adjournment of the Business of the House for discussing what in their opinion is a matter of definite urgent public importance viz., a damaging statement alleged to have been made by Sri P. Thimma Reddy, to the effect that " Harijans are thieves and such fellows cannot but be kicked ", at an informal Press meet on the 22nd April, 1968 which was published in the 24th April issue of 'Patriot', a daily published from Delhi, and consequently a piquant situation has arisen making the plight of the Harijans untenable and almost insecure. As is seen from the notices, though the wording of the reported statement of Sri P. Thimma Reddy differs from one another, since the subject matter and the object with which all the five notices have been given are the same, viz. seeking adjournment of the Business of the House to discuss the said statement they have all been clubbed together for the sake of convenience and treated as one issue for consideration and disposal.

Before proceeding to decide the issue on merits regarding the admissibility of these notices as per the Rules of the Assembly, the necessity of ascertaining the veracity of the alleged statement based on

Ruling of the Chair
on the adjournment motion.
re Damaging statement alleged to
have been made by Sri P. Thimma-
Reddy, to the effect that 'Harijans
are thieves and such fellows cannot
but be kicked.'

authentic material before discussion in the House was contemplated. It was explained to the House, particularly in view of the fact that this very issue was discussed in both the Houses of the Parliament and ultimately dropped on the record of the enquiry furnished by the hon. Chief Minister of Andhra Pradesh who at the request of the Hon. Union Home Minister had conducted an enquiry during which he recorded the statements of all the seven Press Correspondents who were said to have been present on 22nd April at the Press meet in which Sri P. Thimma Reddy is alleged to have made the statement, the statement of the correspondent of 'Patriot' from Delhi, the only Paper which published this news item and also obtained the statement of Sri P. Thimma Reddy himself. Since it was felt that this record of enquiry would help the members in arriving at the truth of the matter copies of the entire record of enquiry as well as the report of the hon. Chief Minister were made available to the Members for their information. It now remains to be seen whether the said notices are in conformity with the Rules regarding the admissibility for adjournment motion viz. an occurrence of sudden emergency and one of urgent public importance which cannot brook any delay for discussion by the House and immediate administrative action by the Government. It may also be mentioned that one of the conditions of admissibility and in my opinion a very salutary one is that unless there is substantial factual basis for all such notices on authentic, credible and reliable material they cannot be accepted as justifying consideration, while there can be no serious objection to the notice as adjournment motion being given based on a news paper report, the necessity of ascertaining the veracity of same on further factual verification remains before accepting the motion. Where facts as stated in the notice are not admitted by the Government, the member who has given notice must be in a position to substantiate the charges by authentic information. Vide the Rulings of the Lok Sabha and House of Commons.

In the present case, the question whether the matter is one of recent occurrence and urgent public importance rests on the fact whether there is sufficient reliable evidence to believe as true the statement attributed to Sri P. Thimma Reddy, for otherwise though the matter may be one of public importance it cannot be considered as an urgent one needing immediate attention and action by the Government. As far as the said statement is concerned, there is no authentic material worth the name based on oral or documentary evidence which warrants a conclusion that it was made by Sri P. Thimma Reddy. Moreover, since both the Houses of Parliament in which this subject figured prominently, ultimately dropped the same and that too after fairly prolonged discussions, more or less absolving Sri P. Thimma Reddy of the said charge, I consider it is neither wise nor expedient to re-open the same issue and allow discussion in the absence of any other additional or fresh material. I need hardly over-emphasise the necessity of observing the canon

Ruling of the Chair:
on the adjournment motion—
re : Damaging statement alleged to
have been made by Sri P. Thimma-
Reddy, to the effect that "Harijans
are thieves and such fellows cannot
but be kicked"

8th July 1968. 365

of just and fair discussion inside Legislature based on proved facts, for otherwise political rivalry might lead to personal recriminations converting the legislatures into places wherein members indulge in free fights verbally as well as physically, finally culminating in the destruction of democracy.

And now before I conclude, I consider that this unfortunate episode which has considerably agitated and even convulsed public opinion in the country, has done some good to the Harijans and people of other backward communities, for, in my opinion the sensation which started with the reporting of Kanchikacherla incident in the beginning of last March, has focussed the attention of all people in positions of power and authority, leading men in politics as well as public spirited persons towards the imperative necessity of taking urgent measures for improving the lot of these unfortunately placed people in society who are still subject to several social and economic disabilities, for otherwise it might as a "deceased limb in the body politic of the nation might prove to be a scourge. As the strength of the mighty chain is determined by its weakest link, the very weakness of Harijans and other backward communities might jeopardise the smooth functioning of democracy and even the security of the country.

Secondly and this is equally important—it has made all people occupying positions of power and leading men in politics realise the necessity of being cautious and discreet while making statements either in formal or informal interviews with press people and perhaps the necessity for authenticating in some form the statements intended for publication in the Press so as not to give room for conflicting and incorrect press reports.

For the above reasons, I consider that all these notices do not relate to such a matter of urgent public importance based on proved or admitted facts worth immediate consideration of the House. Hence, they are all disallowed.

However on the 6th of this month Sri Rajeswara Rao, Smt. Eswari Bai and others expressed their anxiety regarding the need for discussing at an early date the untenable plight of the Harijans and of other backward communities and requested for an opportunity, being afforded in the House. It is a suggestion well worth consideration by the Leader of the House, who, I trust, in consultation with the Leaders of the Opposition Parties will take a decision as early as possible before the present session concludes.

Sri C. V. K. Rao.—Your ruling as a matter of fact diverts the whole issue Sir. Now it is an ex-party decision. You have given an ex-party decision and it would have been better if you have given an opportunity for a discussion on the adjournment motion)

Ruling of the Chair
on the adjournment motion.
re Damaging statement alleged to
have been made by Sri P. Thimma-
Reddy, to the effect that Harijans
are thieves and such fellows cannot
but be kicked "

Mr Speaker :—I have given my ruling That is all

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—తమరు రూలింగు యిచ్చే ముందు మేము చెప్పే విషయాలు విని రూలింగు యిచ్చే బాధ్యత ఉంది తమ రూలింగును పాటించవలసిన బాధ్యత కూడా మా పైన ఉంది తమకు తెలుసును, అయినప్పటికీ చాలా ముఖ్యమైన సమస్య వైన తమకు యివ్వాల రూలింగు యివ్వబోతున్నారని తెలుసును, ప్రారంభించక ముందు కనీసం యీ సమస్య గురించి తమ రూలింగుకు సంబంధించి, యెంతవరకు చర్చ నీయంగా తీసుకోవచ్చును, అడ్డర్న మొట్టమొదటి అడ్డ్రోసిటిలీటీ గురించి చెప్పడానికి అవకాశం యిస్తారని అశ్చిన్నము. ఆ విధముగా రూలింగు తమరు నిర్ణయానికి రావచ్చునని అభిప్రాయం ఉంది. అడ్డ్రోసిటిలీటీ యెందుకొరకు అవుతుందని చెప్పడానికి అవకాశం యివ్వడం న్యాయం అవుతుంది కనీసం ప్రముఖులు చెప్పుకునే అవకాశం యిస్తే తమ రూలింగు సంపూర్ణంగా యే మాత్రం ఆటంకం లేకుండా సంపూర్ణంగా ఉపయుక్తంగా ఉండేది. అందులో యే మాత్రం లోటు ఉండేది కాదు. తమ రూలింగులో ఒక నిర్ణయానికి రావచ్చును. కానన సభ దృష్టికి తిమ్మా రెడ్డిగారిచే చెప్పబడిన మాటలను తీసుకువచ్చినామంటే తమ రూలింగులో చెప్పిన రీతిగా యెవరూ కూడా రాజకీయ కక్షలతోగాని వ్యక్తిగత ద్వేషంతోగాని లేవనెత్తడానికికాదు యావత్తు శారత దేశముయొక్క ప్రజాస్వామ్య హృదయమే చలించిపోయిన ఒక సంఘటన జరిగింది. అందులో న్యాయమువంతవరకు వున్నది? Legal గా ఏపరిస్థితులలో, ఏ పదాన్ని ఎవరు, ఎక్కడ ఉపయోగించారు. దానితో నిమిత్తము లేకుండా ఒక ఘటన జరిగింది. యావత్తుదేశము అట్టుఉడికినట్లు ఉడికిపోయినది. అందులో వెనుకబడిన తరగతులు, హరిజనులు యొక్క సమస్యలు ప్రధానముగా తీసుకొని గందరగోళములో మునిగిఉన్నప్పుడు ఈ సమస్యను తమ దృష్టికితీసుకొని రావడానికి మేము పూనుకొనడములో ఏ మాత్రము పొరపాటు లేదు

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరుచెప్పిన విషయం గురించి ఇప్పుడు చెబుతున్నారు. మొన్నకూడ అదే చెప్పాను. You want an opportunity in the House for discussing the issue. That is why I asked the Leader of the House to consult the Leader of the Opposition parties and Provide an opportunity for this House to discuss the issue

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అది వాస్తవము మేము యిచ్చిన adjournment motion admissibility గురించి చెప్పకోడానికి అవకాశము యివ్వక పోవడమువల్ల ఈ సమస్యను మా అంతట మేము వదులుకోవట్లుగా తయారవుతుంది. అది అట్లా వీలులేదు మేము దాన్ని గురించి ఏ నిమిషాలు వునవిచేసుకోకపోతే న్యాయముచేసిన వారము కాదు. అందులో ఆ rulingలో

Ruling of the chair
on the adjournment motion.
re Damaging statement alleged to
have been made by Sri P. Thimma-
Reddy, to the effect that "Harijans
are thieves and such fellows cannot
but be kicked."

8th July, 1968. 367

చెప్పారు. అందులకు వింటున్నాము. అందులో ఆమాటలు అన్నారనే
దానికి స్పష్టముగా ... పు లేనప్పుడు facts లేనప్పుడు crude facts గా
పుచ్చుప్పుడు పాటిని ఆధారము చేసుకొని ఒక నిర్ణయానికి రావడానికి పిలువలేదని
తమరు చూచేకారు.

Mr. Speaker: Now that I have given my ruling, it would not
be possible for me to allow any discussion on it

(interruptions)

శ్రీ సి. పాల్. రాశీకర్తారావు : దాని మీద discussion కాదు
అధ్యక్షా.

Mr. Speaker :- And particularly about admissibility
question ...

శ్రీ సి. పాల్. రాశీకర్తారావు - అధ్యక్షా చేత మొదటి మనవి చేశాను.
మనము ఏ పరిస్థితులలో కూడ.

Mr. Speaker : Discussion about Shri Thimmareddy's state-
ment is different from the unfortuuate developments.

(Interruptions)

Mr. Speaker : -One after the other.

శ్రీ సి. పాల్. రాశీకర్తారావు :- అది చేరేవిషయము కాదు అధ్యక్షా,
admissibility గురించి తమరు ruling ఇవ్వవచ్చు తమరు ఆజ్ఞ ఇవ్వడమువల్లనే
ఏ facts మీద ఆధారపడ్డారు ఏ facts ముఖవయినవి అనేవిషయము కాదు.
దానికి ముఖ్యమంత్రి గారు చేసిన ఎంక్వయరీ

(Interruptions. Members stood up),

Mr. Speaker :-There is no point in many Members standing.
Only one member can speak at one time. There is no point in other
members standing and saying something.

శ్రీ సి. పాల్. రాశీకర్తారావు :- నేను adjournment motion యిచ్చి
నపుడు కేవలము ఆ మంత్రులు ఆ సందర్భములో అన్నమాటలు స్వయముగా
నేను విన్నాను అని కాని, దానికి సంబంధించిన ఆధారాన్ని కోర్టులో ఋజువు
చేసే పద్ధతులలో ఋజువు చేస్తాను అనే ఉద్దేశ్యముతో ఇవ్వలేదు. వారు చెప్పిన
మాటలు, చేసిన ప్రసంగము, ఏ ఘటనకు సంబంధించి చర్చ అయినదో ఆ
press వారితో, ఏ సందర్భముగా చర్చ పరిణామం చెందినదో ఆ తరువాత press
వారి ప్రశ్నకు ఏమి సమాధానము యిస్తూవచ్చారో... ..వాటి యొక్క సమిష్టి
effort వల్ల వచ్చినది ఏమంటే రాజకీయాలలో వుండి, ప్రజాసేవలో వుండి ప్రజల
సమస్యలు అందులో వనుకవద్ద కాదు, పరిణామల సమస్యలు పరిశీలన చేసి

Rulling of the Chair
on the adjournment motion
re · Damaging stathment alleged to have been
made by Sri P. Thimma Reddy, to the effect
that "Harijans are thieves and such fellows
cannot but be kicked."

అర్థము చేసుకొని అడుగుడుగున ఆచరణలో ఋజువు చేయవలసిన బాధ్యతలువున్న మనము అంతచులకనగా తన్నాలి, తిట్టాలి, press వారినే అయినా కాని కనీసము press వారినే తన్నాలనే వాస్తవ విషయము తెలిసినపుడు, ఆ విషయాన్ని ఇతర సందర్భములో ఏ విధంగా అన్నారో అది గమనిస్తే ఈ సమస్యను .

Sri D Venkatesam .—One point of order Sir.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—Point of order తీసుకువస్తే లాభము లేదు. ఈ సమస్యను సామ్యంగా, ఓపికగా మనవి చేసుకొంటామనే హామీ యిచ్చి నప్పటికి అటువంటి పరిస్థితులతో కూడ నోరుమూయించే పద్ధతులు.

Mr. Speaker :—One issue which you have raised in all these notices is whether the statement attributed to Sri Thimma Reddy can be discussed now.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఈ స్టేటు మెంటువల్ల వచ్చిన పరిణామాలు

Mr. Speaker ,—Whatever result of the statement may be, if as a result of the statement something has arisen, it is different altogether I am prepared to allow discussion of the issue with regard to the lot of Harijans That is an entirely different issue Please do not club it with the statement attributed to Mr. Thimma Reddy.

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—మీకు విభజించే అధికారము వున్నది అధ్యక్షా !

Sri C. V. K. Rao :—It is a corollary of Mr. Thimma Reddy's statement

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—తమకు సంపూర్ణమైన అధికారము వున్నది. విభజించే అధికారము వున్నది దానిని ఉపయుక్తముగా, ప్రయోజన కరముగా అయూరు చేయడానికి తమరు ఈ నిర్ణయానికి రావచ్చు. దానితో మాకు కొంత అభిప్రాయ భేదమునప్పటికీ మేమిచ్చిన adjournment motionలో ఏ మాత్రము వసతిలేదు, under facts మీద ఆధారపడ్డారు అనడానికి అవకాశము లేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఎందుకొరకు అంటే అది కేవలం legal justice కొరకు కాదు. Natural justice అనేది వుంటుంది. మనము సాంఘిక వ్యవస్థలో ముఖ్యమైన స్థానములో వున్నప్పుడు అవరిణామములో మొత్తము cumulative effect తీసుకువచ్చి మాట్లాడినపుడు వారి ప్రవర్తన, వారు చేసిన ప్రవంగము.

Mr. Speaker ;—What is it he wants me to do now ?

శ్రీ సిపాచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఇప్పుడు కోరేది ఏమీలేదు తమరు డూలింగ్. ఇచ్చేదానికి పూర్వమే మాకు అవకాశము యిచ్చేవుంటే మేము చెప్పకొనేవారము.

re : Damaging statement alleged to have been made by S i P. Thimma Reddy, to the effect that "Harjans" are thieves and such fellows cannot but be kicked."

Mr. Speaker ;—I do not know what he is driving at now.

శ్రీ సి. పాచ్. రాజేశ్వరరావు — అది చాల అన్యాయమవుతుంది. మేము మీకు కొన్ని పోషిలు యిచ్చాము. ఏ పరిస్థితులలోకూడ చర్చను తాము కోరిన పద్ధతులకు దాటనివ్వకుండా చాలా సౌమ్యంగా ఉపయుక్తముగా సాగిస్తామని చెప్పినప్పటికీ మేము చెప్పడానికి అవకాశము యివ్వకుండా తమరు రూలింగ్ చదివించే..... మొదటే అడిగాను. మాకు అవకాశము యివ్వండి అని చెప్పి తరువాత మాట్లాడుకోవచ్చునని చెప్పాను. ఆ కారణముగా నేను ఆగిపోయాను తను అజ్ఞను పాటిస్తూ మన శాసనసభ సరళిని, పద్ధతులను, గౌరవాన్ని కాపాడు కొంటూ పోవలసిన మమ్ములను ఇరకాట పరిస్థితులలో పెట్టడం చాల అన్యాయం

Mr. Speaker :—Whatever that may be, I felt it was not necessary to hear the members regarding the admissibility. That was what I felt.

శ్రీ సి. పాచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధికారము వున్నప్పటికీ ఈ సమస్య వైన

Mr Speaker : -I am so sorry that a responsible man, a man of your status should look at it like that. After all there are three ways of dispensing of an adjournment motion. I could have straightaway disallowed it without hearing... (interruptions) My object is, even now if any one of you have fresh material to show.....

శ్రీ సి. పాచ్. రాజేశ్వరరావు:— Fresh material parliament proceedings కూడా వచ్చినవి అని వింటున్నాము. అవకల పక్షమువారి చేతుల్లో వున్నవి మా దగ్గర లేదు.

Mr. Speaker :—The rulings of all legislatures are clear that when a notice is given making certain allegations against a member or a Minister, unless you have some definite proof, these things cannot be admitted. I quoted also these ruling.

Sri C. V. K. Rao :—While giving us opportunity you may curtail.....

Mr. Speaker :—How can I curtail.

Sri C. V. K. Rao :—We have material. You cannot say ex parte that we have no material.

Mr. Speaker : He is not one of those who have given notices. If along with the notice he has sent material.....

Sri C. V. K. Rao :—You promised to give us an opportunity,

Mr. Speaker :—Who promised? I never promised. When Mr. Rajeswararao said that they should be given an opportunity I said if I consider it necessary I may do it. I never gave an assurance.

370 8th July, 1968.

Rulling of the Chair
on the adjournment motion
re : Damaging statement alleged to have been
made by Sri P Thimma Reddy, on the
effect that 'Harijans are thieves and such
fellows cannot but be kicked.'

Sri C V K. Rao —I am very sorry it cannot be a matter between the Speaker and us ...

Mr Speaker —You had made an allegation against a very responsible Member and a Minister and I expect a responsible member to place some credible material in support.

Sri C V K Rao .—We have just put before you a G.O which shows how the Government is moving . . .

Mr Speaker —When facts are disputed by Government the duty of proving those facts is upon the members who have given notice

Sri C V. K Rao —But they have not disputed them on the floor of the House. If they have disputed them before you.....

Mr. Speaker —I have got a copy of the statement which Sri Thimma Reddy has given in which he has denied.

Sri C. V..K Rao —But we are questioning it
(Interruptions)

Mr Speaker .—I am extremely sorry- I cannot allow any further discursions.

(Repeated in interruptions)

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి —అధ్యక్షా, తమరు రూలింగు చదివేముందు దీని గురించి మాట్లాడటానికి నోటీసు ఇచ్చినవారికి, మిగిలిన వారికి అవకాశం ఇస్తామని చెప్పారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఎవరు ?

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—చదివేముందు తమరే చెప్పారు.

Mr Speaker :—I shall get the copy of the proceeding and he may go through the tape recording. If at any time in the past I had given

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి —రాజేశ్వరరావుగారు తమరు చదివేముందు మాకు అవకాశం ఇవ్వమని అడిగారు. "Why that adjournment motion should be admitted" ? అని అన్నప్పుడు "I shall certainly give you a chance.. .." అని అన్నారు.

Mr Speaker .—Why is he misleading the House ?

Sri B. Ratnasabhapathy :—I am not at all misleading. I humbly submit, I must protest against that

Mr. Speaker .—I said that after I give my ruling I shall hear you as to what you have to say.

Ruling of the Chair :

8th July, 1968.

371

on the adjournment motion,
re. Damaging statement alleged to have been
made by Sri P. Thimma Reddy, to the
effect that ' Harijans are thieves and such
fellows cannot but be kicked.'

Sri B. Ratnasabhpathy :— About that do you want to hear from us? It is only about the admissibility of the motion.

Mr. Speaker :—What members may say about the issue of Harijans I said I would consider about it.

Sri B. Ratnasabhpathy :—That is exactly what we wanted. నేను హరిజనుల విషయం గురించి ఎడ్జర్మోషన్ మోషన్ ఇచ్చింది. మొదట చెప్పింది కావాలే ఎట్లా ?

It is a question of our getting a chance. At least we should be given a hearing. If the rulings are given only to gag.

Mr. Speaker :—I have disallowed it.

Sri B. Ratnasabhpathy ; —It is a question of hearing us.

Mr. Speaker :—I know my duty and I shall discharge my duty. Once I have given my ruling there is no question of my reconsidering it.

Sri C. V. K. Rao :—You have given the ruling and said you would hear us.

(Interruptions)

Mr. Speaker :— If all of you begin to talk like that there is no point. Only one after the other can speak.

Sri B. Ratnasabhpathy :—I humbly submit one thing. I am one of those members who gave notice.

Smt. J. Eswari Bai ;—I am also one of those who gave notice.

Mr. Speaker :—You are all getting up and speaking without my permission.

Sri B. Ratnasabhpathy :—I shall speak only after you give your permission- I am one of those who gave the notice.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి :—దొంగలను చాచాలనే మీ అభిప్రాయం. లేకపోతే ఎందుకు ఈ భయం. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జరిగిన విషయం గురించి ఇక్కడ డిస్కస్ చేయటానికి అవకాశం ఇవ్వరు. రాజ్యసభలో దీనిగురించి గౌరవ జరిగింది.

Sri B. Ratnasabhpathy :—I shall only say one thing. You may disallow the motion, but give us a hearing.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరిబాయి :—ఇక్కడ జరిగిన దాని గురించి ఇక్కడ మేము మాట్లాడటానికి పర్మిషన్ ఇవ్వకపోతే మేము ఏమి చేయాలో అర్థం కావడంలేదు. మమ్ములను చెప్పనివ్వండి. This is distasteful. Sir,

re Damaging statement alleged to have been made by Sri P Thimma Reddy, to the effect that "Harjans are thieves and such fellows cannot but be kicked"

శ్రీ ఎం. వెంకటసారాయణ :—డిప్యూటీ టేబుల్ సిట్ అయితే ఈవిడ ఇక్కడ వుండదు.

(Interruptions)

శ్రీ బి రత్నసభాపతి :—నేను ఎడరస్ మెంబర్ మోషన్ కు నోటీసు కచ్చి వప్పుడు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇవ్వలేదు.

Mr Speaker :—Hon Members must be prepared to hear calmly There is no point in members getting excited

శ్రీ బి రత్నసభాపతి :—తమ పరిస్థితి డెలికేట్ గా వుంది. It is already a pre-judged issue.

Sri K. Brahmananda Reddy. —I am very sorry I have been holding my patience

Sri B Ratnasabhapathy —It is not only he but the whole country is holding its patience

Mr Speaker —Do not get excited. I am prepared to hear him and see what could be done as per the rules There is no point in getting excited.

Sri B. Ratnasabhapathy :—You may disallow the motion, but you should have allowed me to say something.

Mr Speaker :—I have already disallowed it and as per the rules I am not giving him an opportunity.

Sri C. V K Rao :—Just now you said you will permit us to discuss the issue

శ్రీమతి జె ఈశ్వరీశాయి :—తమరు రూలింగు చదివేముందు మాట్లాడటానికి అవకాశం ఇస్తారా అని మేము అడిగితే 'I will give' అన్నారు. ఇప్పుడు మీరు ఛేంజ్ చేస్తే ఎలా?

Mr Speaker :—Please see the proviso to Rule 67 :

"Provided that where the Speaker has refused his consent under rule 63 or is of opinion that the matter proposed to be discussed is not in order, he may, if he thinks it necessary, read the notice of motion and state the reasons for refusing consent or holding the motion as not being in order

శ్రీ సి. పావ్ రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, చాల చిక్కులతో కూడుకున్న ఈ సందర్భంలో గందరగోళం నుంచి కూడా మనం బయట పడే అవకాశాలు వున్నాయి అధ్యక్షా. తమరు రూలింగు చదివేటప్పుడే తమరు ఏ రూలింగు యివ్వబోతున్నారో మేము ఊహించుకోవచ్చు కదా. రూలింగు యివ్వబోతున్నారే కదా. రూలింగు ఇచ్చిన తరువాత ప్రధాన సభుస్థలైన మాట్లాడడానికి, ఎడరస్ మెంబరు యొక్క ఎక్జిజిబిటివ్ గురించి మాట్లాడడానికి అవకా

On the adjournment motion :

re: Damaging statement alleged to have been made by Sri P. Himma Reddy, to the effect that ' Harijans are thieves and such fellows cannot but be kicked.' "

వుండబోడు. తమరికీ, అధ్యక్షులకు ఇవర్రతా మనకు తెలుసు సాంప్రదాయం కదా. కాబట్టి అది ఎట్లాగా మొదలే నేను నిలిచి తమకు మనవి చేసిన ఆ విషయం కూడా మాట్లాడడానికి అవకాశం యివ్వండి అని, మేము యిదివరకు చెప్పిన సందర్భాలలో మీరు కోరవలసివచ్చింది అనే అని వాస్తవమే. ఆ విధంగానే చర్చకు వేరే విధంగా వేరు అవకాశం యివ్వాను అని మీరు చెప్పారు. కాని ఈ దుఃఖింతును ఏదో యివ్వాను అని చెప్పారు మీ అభిప్రాయము నేను చెప్పే అభిప్రాయమే అయి వుండవచ్చు. యు. ఆర్. పబ్లిక్స్ లీ రైట్. అయినప్పటికీనీ నేను మా పార్టీ ఉద్దేశాలు, మా చర్చలో వస్తున్నటువంటి అభిప్రాయాలు, తరువాత ప్రతికలలో వస్తున్నటువంటి అభిప్రాయాలు ఈ వరిచామాలన్నీ నిన్నటివీ ఈ వేళ్ళవీ చూస్తూవుంటే అధ్యక్షా. తప్పనిసరిగా ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ గురించి వాదించాలి అనేటటువంటి అభిప్రాయాలన్నీ ప్రతిపక్షానికి ఏర్పడడంలో అన్యాయమేమీ లేదు. హక్కు తప్పకుండా వుంది ఆ సందర్భాన్ని పురస్కరించుకొని నేను తమ రృష్టికి తీసుకువచ్చాను అని చెప్పి నిలుచుంటే తమరు వెంటనే ఆజ్ఞాపించారు; తప్పనిసరిగా మీరు చెప్పేదేమో వింటానున్నారు అంటే అంగీకరిస్తామంది. ఏడళ్ళ మెంటు మోషను యొక్క ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ గురించే మాట్లాడమని మీరు అన్నారని నేను అనడం లేదు. 'నేను చెప్పేదేదో వింటాను, కూర్చోండి తరువాత నేను చెప్పేది వినండి, చదివేది వినండి' అని ఆజ్ఞాపించారు. నేను వెంటనే మీ ఆజ్ఞను పాలించాను. అది జరుగవలసినదేవని చెప్పి అమకున్నాము. తప్పకుండా జరిగింది. కాము యిచ్చిన దుఃఖింతు ఏదో విన్నాము. దుఃఖింతు యొక్క అభిప్రాయాలేవో తప్పకుండా అర్థం చేసుకొన్నాము. తమ అభిప్రాయం తమకు వుండవచ్చు. కాని ఆ తరువాత కూడా మళ్ళీ కనీసం ఆ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ మోషను మున్ చేసినటువంటివారికి మాకు కొంత మందికైనా తమరు అవకాశమిచ్చి దానిపై వైన ఏదో మాట్లాడుకోనిచ్చినట్లయితే మేము తప్పకుండా చెప్పేవాళ్ళం, ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ వుందని, లేకుంటే లేదనో, లేక తమరు ఆ అభిప్రాయం యివ్వకూడదనో. అలాంటిది చెప్పకొనే సందర్భంలో మీరు అవకాశం యిచ్చిన తరువాత ఫీట్ మినిస్టరుగారు ఆ తరువాత హరిజన వసుస్థలైన చర్చకు అవకాశం యిస్తే సంతోషమే అధ్యక్షా. అంతే కాని ఇంక వేరే ఉద్దేశం మేమీలేదు.

Mr. Speaker :—Please consider my suggestion. I have given my ruling. Whatever that may be, leave aside that thing. You want again an opportunity to be given I suppose I have understood you correctly. If that is so, there is no question of my reconsidering my ruling. All the same, it is for the Leader of the House and the Leaders of the Opposition Parties, if necessary, to sit together and decide as to what should be done. I am prepared to agree to that.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—దుఃఖింతు కాదు అధ్యక్షా.

Mr. Speaker :—Please hear me, I am agreeable.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—తమరు ఆజ్ఞను అనుసరిస్తాను.

Ruling of the Chair
on the adjournment motion
re Damaging statement alleged to have been
made by Sri P Thimma Reddy, to the
effect that "Harijans are thieves and such
fellows cannot but be kicked."

Mr Speaker.— I am agreeable .

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు.— ఇదే చర్చను సాగనిస్తే, ఇలాగే కంటిన్యూ చేస్తే మా ఉద్దేశ్యం పూర్తయి పోతుందికదా. తమరు దీనిని ఇక్కడ విడగొట్టి ఇది తిమ్మా రెడ్డిగారికి సంబంధించి పూర్తిగా వేరైపోయింది కాబట్టి .

Mr Speaker.— Certainly .

శ్రీ సి హెచ్. రాజేశ్వరరావు.— కాబట్టి తోసివేసినాము, హరిజనులకు సంబంధించినది వేరే వస్తుందనే వ్యర్థతలో . .

Sri B. Ratnasabhapathi —Is it going to be a debate between yourself and Mr. Rajeswar Rao? We have no chance to speak at all

Mr. Speaker —It is not a dialogue between Mr. Rajeswar Rao and the Speaker. An opportunity has been given to a Member and he is having his say. Please don't try to make imputations like this.

Sri B Ratnasabhapathi —That is a fact , there is no imputation involved.

Sri K. Govinda Rao .— If you want . . .

Mr. Speaker :—I do not like hon Members talking in a disorderly manner.

Sri B. Ratnasabhapathy .—It is not a disorderly manner.

Mr Speaker —I am prepared to accept your suggestion, Mr. Rajeswar Rao in the sense as to how an opportunity should be given in this House.

Sri Ch. Rajeshwara Rao:—That is different అడ్మిషన్ వేరు. దానిని మీరు విడదీసివేసినారు. మా యొక్క ఉద్దేశ్యం కాని విడదీసి ఎడ్జరన్ మెంటు మోషనుకు సంబంధించిన చర్చను పూర్తిగా ఇక్కడికి ఏమాత్రం ప్రయోజన కాకుండా వదిలేసి వేరే చూపువలసిన మొదలు పెట్టబోయినారు. ఈ విధంగా విడదీయడం వల్ల మా ప్రయోజనం ఏమీ పూర్తి కావడం లేదు.

Mr. Speaker — What is the thing Mr. Rajeswar Rao suggesting?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు.— అధ్యక్షా! నేను ఆ సుకొనేది, ఇప్పుడు దానికి మీరు అవకాశం యివ్వనందువల్ల చాలా చిక్కు పరిస్థితి వచ్చింది. అది మా దురదృష్టమనుకోండి మీరు మొదలై కనుక ఆ రూలింగును యివ్వక పూర్వమే నేను చెప్పినప్పటికీ దానిని ఆ పరిధిలోనే, ఆ పద్ధతిలోనే చర్చను సాగిస్తామన్నప్పుడు ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ గురించి కొంతమందికైవా చెప్పుకోవేందుకు అవకాశం ఇవ్వలేదు. అవకాశం యిచ్చి వుంటే భాగం చేసి ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్

on the adjournment motion
re: Damaging statement alleged to have been made by Sri P. Thimma Reddy, to the effect that Harijans are thieves and such fellows cannot but be kicked."

గురించి కొంతమందికి చెప్పకునేందుకు అవకాశం యిచ్చిన తరువాత మీరు మీ యిష్టం వచ్చిన రూలింగును ఇవ్వవచ్చును అరూలింగు ఫలితంగా వేరు చర్చకు అవకాశం వుంటే వారు వినియోగించుకుంటారు.

Mr. Speaker. — The only point in dispute is according to him an opportunity should have been provided to the members before I gave my ruling. That is what they feel. Now, I felt that it was not necessary to do so and ultimately I have given my ruling disallowing the Motion.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:— కాని అప్పుడే తరువాత చెప్పకో వచ్చునన్నారు కాబట్టి ఆ తరువాత దానిని గురించి చెప్పకొనే అవకాశం యిస్తారనుకున్నాను.

Mr. Speaker. — Not about the admissibility of the Motion. What you have got to say, you can say afterwards.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:— ఆ తరువాత తప్పకుండా చెప్తాను: అధ్యక్షా! ఆ విషయంలో నేను తమతో చర్చించనక్కరలేదు. ఈ సందర్భంలో మేం భావించుకొని ఈ ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ సంబంధించినంతవరకు మేం చెప్పకొనేదేదో చెప్పకునేదానికి అవకాశమిచ్చిన తరువాత మీరు రూలింగు యిస్తారని ఆశించి వాము కదా...

Mr. Speaker.— I only ask the members to hear my ruling till the end and say what they have got to say. And then I say I will hear you.

శ్రీ సిహెచ్. రాజేశ్వరరావు:— అదే పద్ధతిలో మేము వెంటనే అనుకున్నాము. కాని అది సాధ్యపడలేదు. తరువాతనైనా అవకాశమిస్తారేమో ఎడ్మినిస్ట్రేటివ్ గురించి మా అభిప్రాయాన్ని, రూలింగు కంటే పూర్వము ఎడ్జర్స్ మెంటు మోషను యిచ్చిన వాళ్ళమైజా ఏవైనా మా అభిప్రాయములను చెప్పిన తరువాత, ఈ సుఖ్యమైన సమస్యలైన చర్చ జరిగిన తరువాత తమ అభిప్రాయము ఎలా వున్నప్పటికీ కాగా వుండేది. కాని ఆ సమస్యలైన మా అభిప్రాయాలు చెప్పకోడానికి ఒక స్పష్టమైన అవకాశం కూడా దొరకని పరిస్థితిలో ఇప్పుడు మేము వున్నాము. ఎందువల్లనంటే యిప్పుడు, రూలింగు అయిన తరువాత తమరేమో చర్చకు అవకాశం లేదంటున్నారు. ఈ పద్ధతిలో కాము ఇంతకంటే ఓపికగా మమ్ములను విశ్వాసంలోకి తీసుకొని అవకాశం యిచ్చినట్లయితే ఈ సభ యొక్క సాంప్రదాయం, సభయొక్క శాస్త్రానుమానిక ఇంకా ఉపయుక్తంగా జరిగి వుండేదని నేను భావిస్తున్నాను. ఆ అవకాశమే లేకుండా జారీహోయింది కదా అని చెప్పి ఈ పరిస్థితులలో ఢిల్లీకి సందర్శనగా వాత ఫుట్ దేస్తున్నాము.

Ruling of the Chair
on the adjournment motion.
re : Damaging statement alleged to have been
made by Sri P Thimma Reddy, to the
effect that "Harijans are thieves and such
fellows cannot but be kicked"

Mr Speaker.— You are at liberty to do that.

Sri C. V. K. Rao.— Will you kindly permit me

Mr Speaker— I am not permitting anybody now

Sri C. V. K. Rao — Are you forcing us to walk out of the House? You don't permit us to speak I have got to ..

శ్రీ ఆర్. సత్యనారాయణరావు:— ఆ వ కాళం లేకుండా చేయడానికి నిరసనగా నేను కూడా వాకౌట్ చేస్తున్నాను.

Sri B Ratnasabhapathy.— Mr. Speaker, Sir.. కాబట్టి మేము చెప్పకోదానికి... ..

Mr Speaker —Perhaps you have taken decision already

Sri B Ratnasabhapathy —I have not taken any decision It depends on what you say. I have given a notice of an adjournment motion. The point here is, you have read out your ruling...

Mr Speaker :—And you have not been given an opportunity

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—అంతమొందే మాకు ఆవకాశం యిచ్చి వుంటే కాగుండేది. కనీసం మంత్రిగారు చెప్పినారా లేదా అనేది మీరు మాకు వినిపించండి; మీరేదో దానిపైన ఎక్కడనో వచ్చినదానిపైన మీ దూలింగు జేస్ అయ్యే సేమిటండి. The hon Chief Minister has made enquiry. The hon. Minister who made the statement is here. They have got the capacity to say.

Sri K. Brahmananda Reddy :—We are not at Mr Ratnasabhapathy's building, unfortunately.

Sri B. Ratnasabhapathy :—It is only a submission to the hon. Speaker.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా! ఈ సమస్య పైన రివ తేదీన వచ్చినప్పుడు the hon Speaker was pleased to supply a copy of the statements recorded. In the entire file we have not come across.

Mr. Speaker.—Please sit down Let me tell the House one thing, which I am compelled now to tell the House. If I remember correct, day before yesterday, when the Business Advisory Committee met this question was discussed there. Instead of my telling, hon. Dr. T. S. Murthy can inform the House as to what transpired there in the Business Advisory Committee.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అది కాదు అధ్యక్షా ;..

Mr Speaker :—I want to give information to the House.

శ్రీ జి అచ్యన్న (సోంపేట) :— నాలోక సమ్మిషన్ సార్. ఇప్పుడు రత్న సభాపతిగారు చెప్పినది, వారు తమకు ఒక విజ్ఞప్తి చేశారు అవల ఈ

Ruling on the Chair
on the adjournment motion;

8th July, 1968. 377

re Damaging statement alleged to have been made by Sri P. Thimma Reddy, to the effect that "Harijans are thieves and such fellows cannot but be kicked."

సభలో జరిగినది కాకుండా ఏదో ఎక్కడో లోక్ సభలోనో రాజ్య సభలోనో ఈ సమస్య మీద జరిగిన చర్చలు జరిగివుండగా ఇక్కడ కన్వెరన్స్ మంత్రిగారు కామి సమి డ్లేట్ మెంటు యిచ్చారని—అది కాగితాల మీద ఉన్నప్పటికీ—ఈ సభలో చెప్పి వుంటే బాగుండును. వారు చెప్పినదో పీలుంటే చెప్పించడని విజ్ఞప్తి మీకు చేస్తే ముఖ్యమంత్రిగారికి యింత ఆవేశము కలుగుతున్న పరిస్థితి ఎందుకు వచ్చిందో నాకు అర్థం కాలేదండీ.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పోసీలేండి దానిని వదిలేసి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—రత్న సభాపతిగారు అర్ధం జూరి చేస్తున్నారంటారా? రత్న సభాపతిగారికి స్పీకరుగారిని అర్థించే హక్కు లేదని ముఖ్యమంత్రిగారు సెలవిస్తారా? అది ఎట్లా? అంత మాత్రాన ఆవేశ పడిపోతే ఎట్లా సభా నాయకులు. అతి జాగ్రత్తగా ఎంకవ్యూరీ కండక్ట్ చేసి గన ఒ పీ ని యిన్ తేకుండా కట్టకట్టి సమీచగలిగి కనీసం ఈ విషయంలో అంత ఆవేశం ఎందుకు కలగాలి? ఇప్పుడు ఈ సభ పరిశీలించవలసిన విషయం ఇది అదృశా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మరి మీకున్నంత శాంతం చారికి లేదండీ. అసలు ఎప్పుడూ చీఫ్ మినిస్టర్ గారికి మీకున్నంత శాంతం లేదండీ.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కనలు ఈ శాంతం అనే దానికి చాలా వున్నాయి సార్. అది వినయంగా కనవడి గొంతులు కోసే శక్తి కొంతమందికి లేకపోవచ్చు. అతి వినయంగా, అతి శాంతంగా కనవడి తడి గుడ్డతో గొంతులు కోసే శక్తి కొంతమందికి లేకపోవచ్చు. వాళ్లంతా దుర్మార్గులుగా మీకు కన్పించవచ్చు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—లచ్చన్నగారూ, ఎంత అన్యాయమైనటువంటి ఇన్విస్ట్యుయేషనండీ. వేనా కేవలం.....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కొంత మందికి అని నేనన్నాను; కానీ ముఖ్య మంత్రిగారికి అని వేననలేదు. పుచ్చకాయలదొంగ అంటే భుజం మీద వేసుకోవడమా; వెంటనే.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అది కాదు లచ్చన్నగారూ, ఆ అతివినయం వదలుకొని యిప్పుడు యింత ఉద్రేకం వచ్చినదే మీరు మాట్లాడితే ముఖ్యమంత్రిగారికి.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కొంత మందికి అని అన్నాను. వారిని గురించి నేను అనలేదు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—చాది అలవాటు నాకు తెలుసు కాబట్టే వేమి object చేయడం లేదు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—నా అలవాటు చారికి తెలుసు. చారి తోలేజ్జోయి, మీ పరిస్థితులు మీ colleagues కే కాకుండా వేరొకరికే తెలుసు.

**Ruling on the Chair
on the adjournment motion**
re : Damaging statement alleged to have
been made by Sri P. Thamma Reddy, to
the effect that 'Harijans are thieves and
such fellows cannot but be kicked.'

Mr Speaker.—Mr. T. S. Murthi. can you please enlighten now.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి (వరంగల్లు) :—అధ్యక్షా, యీ విషయం మీద యిటువంటి దురదృష్టకరమైన చర్చ జరగడం చాలా బాధకరంగా ఉంది. మొన్న అందరూ కూడా అక్కడ కూర్చున్నప్పుడు యీ సమస్య వచ్చినప్పుడు దీని మీద అడర్స్ మెంట్ మోషన్ అడ్మిట్ చేయవలసిందని వారందరూ అనడం అది అడ్మిట్ చేసినప్పుడు దాని మీద చెప్పవలసినటువంటి అగత్యం కూడా ఉన్నదని చెప్పడం, దాని మీద restraint గా చెప్పడం కష్టం. కొంతమందికి restraint గా చెప్పగలిగిన శక్తి ఉండవచ్చు, కొంతమందికి అటువంటి శక్తి లేకపోవచ్చు, అందుచేత అనవసరంగా తిరిగి యీ సమస్యను, ఎప్పుడో పార్లమెంటులో డిస్కస్ చేసిన దానిని మళ్ళీ మనం డిస్కస్ చేసి దేశంలో ఒక అనవసరమైన కల్లోలం కలిగించడం కంటే అసలు దానికి back గా ఉన్నటువంటి సమస్య ఏదయితే ఉన్నదో ఆ హరిజనుల యొక్క యిప్పుడు ఉన్నటువంటి దీని పరిస్థితులను గురించి మాట్లాడితే బాగుంటుంది అనేటటువంటి ఒక విధమైన consensus రావడం తటస్థించి తమరు disallow చేయడానికి వరిసితి ఏర్పడడం, అది అయిపోయిన తర్వాత తిరిగి దానికి time యివ్వడం అనేటటువంటి దానికి ప్రాజెక్టుగా అందరూ ఒప్పుకున్నారు అనే impression నాకు కలిగింది.

Mr Speaker :—There is a second thing, which took place in the Business Advisory Committee where all the leaders of the parties were present. That is why I am asking him to say. నా అభిప్రాయాలు కూడా నేను ఏ విధంగా చెప్పేసో అది కూడా దయచేసి చెప్పండి, ఏ లైన్సు మీద నేను యీ రూలింగు యివ్వబోతున్నది.....

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి —అదీ కాక యింకొకటి ఏమీ జరిగిందంటే దీనికి ఆపోజిట్ వ్యూలో ఒక రిజల్యూషన్ పెట్టడానికి గాని లేకపోతే దానిని ఖచ్చితం చేయడానికి గాని పార్లమెంటు మెంబరుకు అధికారం లేదనే రిజల్యూషన్ పెట్టడానికి గానీ అది కూడా చేయడం కోసం మేము కొంతమంది దానికి కూడా ఉద్దేశం లేనాము. అయితే తమరు యిది అంతా అనవసరం కొందరు యీ విధంగాను, కొందరు ఆ విధంగాను రెండు రిజల్యూషన్స్ పెట్టి అవి డిస్కంప్లైస్ కు వచ్చినట్లయితే హావుస్ లో చాలా గలబా జరుగుతుంది అనే ఉద్దేశం తోటి హరిజనులకు ఉన్నటువంటి disabilities సంగతి నిజమే, దానికి చీఫ్ మినిస్టరు గారితో సంప్రదించి దానికి గాను ప్రత్యేకంగా ఒక time పెడతాం, ఎప్పుడైనా ఒకనాడు దానికి time యిచ్చినట్లయితే దాంట్లో అన్ని విషయాలు డిస్కస్ చేయవచ్చు, ఇప్పుడు మాత్రం నేను disallow చేస్తూ నేను దానిని గురించి చదువుతాను, తర్వాత దాని మీద మళ్ళీ time కావాలని మీరు కోరినట్లయితే హరిజనుల సమస్యల గురించి దానికి గాను తగిన తీర్మానం చేయడానికి గాను నేను మాట్లాడుతానని మీరు చెబించారు. తర్వాత అందరూ

on the adjournment motion
The Damaging statement alleged to have
been made by Sri P. Thimma Reddy, to
the effect that "Harijans are thieves and
such fellows cannot but be kicked."

లేచిపోవడం తటస్థించింది. ఆ రోజున నాకు తెలిసినంతవరకు నేను ఏమి
అనుకున్నానంటే యీ అక్కర్ల మెంట్ మోషన్ ను disallow చేస్తారని, disallow
చేసిన తర్వాత వాళ్ళయొక్క disabilities గురించి డిస్కషన్ కోసం మేము
అడిగిన మీదట దాని కొరకు బుము చీఫ్ మినిస్టర్ యేర్పాటు చేస్తారు అనే
impression తోటి నేను అక్కడ నుంచి లేచాను. అందుచేత తిరిగి యీ సమస్య
అంతా తలెత్తడం చూస్తే చాలా శాధకరంగా ఉంది Admissibility మీద
తమకు ఏదైనా బుము యిచ్చినట్లయితే తప్పకుండా నేను చెప్పేందుకు లేతును.
దాని మీద అనేక మైనట్యువంటి థిన్నాభిప్రాయాలు వచ్చినట్లయితే దానివల్ల,
ఏదయితే అక్కడ యిచ్చినటువంటి స్టేటుమెంటు వల్ల, డిస్కషన్ వలన బ్రహ్మాండ
మైనటువంటి చలించిపోయేటటువంటి వాతావరణం ఏర్పడిందని చిత్రించడం
జరిగిందో అటువంటిది యిప్పుడు మనందరము ఒకరితో ఒకరు కొట్లాడుకోవడం
జరిగితే యింకా ఏమవుతుందో, యింకా యెంత చెల్లిస్తుందో దీని యొక్క
పరిమాణాలు ఎంతవరకు వస్తాయో అనే భయం నాకు కూడా ఉంది. అందుచేత
యిందులో ఒకరికి ఎక్కువ అభిమానం ఉన్నదని గాని, ఇంకొకరికి తక్కువ
అభిమానం ఉన్నది అనేది కాకుండా నిజంగా వాళ్ళకు ఉన్నటువంటి పరిస్థితి నిజమే
కాబట్టి, దానిని గురించి డిస్కషన్ చేసుకొని ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురావడం కోసం
మనం అందరం ప్రయత్నించడం స్వాయం అని దాని కోసం తమరు బుము
యిచ్చినట్లయితే మనము ఆరోజు ఒక consensus యిచ్చే పద్ధతిలో చేస్తే ఆవిధంగా
సవ్యంగా నడుస్తుందనే ఉద్దేశ్యంతో తమకు మనవి చెస్తున్నాను.

శ్రీ డి వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు రత్నసభావతి గారు, తరువాత
పెద్దలు లచ్చన్న గారు కూడా మంత్రి గారిని ఇక్కడ జవాబు ఇవ్వమని కోరారు.
ఆ విషయంలో పోయిన రివ తేదీన మాకు circulate చేసిన correspondence
opics ముఖ్యమంత్రి గారి statement, తరువాత మంత్రిగారి statement press
correspondenti statements అన్నీ కూడా మాకు table మీద పెట్టారు. దాంతో
ఏ విధమైన సమాచారం గాని, అటువంటి విషయం ఇక్కడ ప్రస్తుతం వచ్చినట్లు
కూడా, ఏ paper లో కన్నడం లేదు అని తేలింది వైగా, ఆ తీర్మానం వైననే
parliament లో వాళ్ళు కూడా drop చేయడం కూడా జరిగింది. వైగా
ప్రత్యేకంగా ఈ సభ్యులు మంత్రిగారు ఇక్కడ నెలవివ్వాలని కోరడం, మంత్రి
ఏమి తప్పచేకారనేది నెలవివ్వాలని ఇక్కడ పనికాని కారణాలు లేవు, authentic
information కూడా తేదీ విషయం మీదృష్టికి తీసుకు రావలసిన ఉద్దేశ్యంతో
నేను ఈ point మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణమూర్తి :—అధ్యక్షా, నేను ఈ సభ్యుల
మధ్యలో అవకాశం ఇస్తారనే, ఈ atmosphere లో భారతి తీసుకుపోవాలి

Ruling of the Chair
on the adjournment motion
re: Damaging statement alleged to have
been made by Sri P Thimma Reddy,
to the effect that "Harijans are thieves
and such fellows cannot but be kicked."

వీలవుతుందేమోనని ఆశించాను. ఆ అవకాశం నాకు రాలేదని నేను చాలా
బాధపడుతున్నాను కాని, "I might give" అన్నారు, అంటే promise కాదు,
కాని వాళ్ళకు rope అయితే ఇప్పుడు restraintగా ఇద్దరు. ముగ్గురు over
గా మాట్లాడుతారేమోననే అనుమానం వచ్చింది. వారిని కూడా కలుసుకొని
మాట్లాడి తగ్గించి చాలా temper lose కాకుండా tempo maintain చేసి మాట్లాడితే
బాగుంటుందని అనుకొన్నాను. కాబట్టి అది కాస్తా తమరు అవకాశం
ఇచ్చినట్లయితే, ఈ unhappy things రావు. కాని ఒకటి ఉన్నది. ఈ
గవర్నమెంటు area లో జరిగినటువంటి పరిస్థితి మన అసెంబ్లీని ignore చేయడం
జరిగింది, పార్లమెంటుకు ఏమైనా కావలసిన చర్య చేసింది. Chief Minister
గారు ఏమైనా report వంపించారు. ఆ రిపోర్టు ఈ అభిప్రాయంతోనే నేను
వంపించాను అని వారు గమక చెప్పినట్లయితే, ఈ House కూడా నోటీసులోకి
తీసుకున్నది అని ప్రజలు అనుకొనే వారు, మమ్ములను కాస్తా గౌరవంగా చూచే
వాళ్లు. మీరంతా నిద్రపోతున్నారు. పార్లమెంటు ఒకటే మమ్ములను
రక్షించేటట్లు ఉన్నది అనేటటువంటి impression ఒకటి ప్రజలలో లేకుండా
పోయేది. ఇప్పటికైనా, మించిపోయిందేమీలేదు. Chief Minister గారు
దీనిపైన అభిప్రాయము ఏమి వాడినారు. Government కు ఏమి ప్రాకారో
అది గమక వారు చెప్పేటట్లయితే, కాస్తా relief అవుతుంది tension అని నేను
అనుకొంటున్నాను.

క్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి — అధ్యక్షా, 2వ తేదీనాడు మేము ఈ Adjournment
motion వంపించాము. సరే మీరన్నారు, తరువాత నేను అక్కడ నుంచి
ఒక రిపోర్టు తెప్పించిన తరువాత ఆ రిపోర్టు మీఅందరికీ అందజేస్తాను ఆ తరువాత
మీకు allow చేస్తాను అని అన్నారు. అదే ప్రకారంగా విన్న కూడా మేము
అడిగాము. Business Advisory Committee లో కూడా ఇది చర్చకు వచ్చింది.
అసాధు మాత్రం నేను లేను. అయినప్పటికీనీ మీతో నేను మనవి చేసేది
మిమ్ములను request చేసుకోవడం, అసలు ఇది జరిగింది ఆంధ్రప్రదేశ్ లో,
ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జరిగిన సమస్యను పెద్ద ఆందోళనగా, అల్లరిగా, పెద్ద తమాషాలుగా
పార్లమెంటులో జరిగి Minister resignation ఇవ్వాలని Minister గారిని
పట్టుకు కావాలని, ఎసెస్సో వాళ్లు వేళ్ళాడు. ఆ time లో Chief Minister గారు
అక్కడ ఉన్నారు paper లో వచ్చింది, హరిజనులను తన్నాలని, హరిజనులే
కాదు, press వాళ్ళను కూడా తన్నాలని, ఎందుకంటే communal సమస్యలను
వాళ్లు చాలా పెరిగిస్తున్నారని అవన్నీ కూడా ఉన్నాయి. ఒకవేళ concerned
Minister తిమ్మారెడ్డి గారు కనుక ఇది అ బద్దము,

Ruling of the Chair
on the adjournment motion :

8th July, 1968.

381

re : Damaging statement alleged to have been made by Sri P Thimma Reddy, to the effect that ' Harijans are thieves and such fellows cannot but be kicked.'

Press వాళ్లు ఇచ్చింది నిజముకాదు అంటే వాళ్లు contradict చేసేవాళ్లు అలాడే. దానికి Chief Minister గారు ఈ sources అంతా అడిగి Chief Minister గారికి తెలిసిన తరువాతకూడా ఒక Statement ఇవ్వకుండా, అక్కడ నుంచి వాళ్లు రాకుండాగా, 2nd May ఒకటి వచ్చి Chief Minister గారు influence చేసినందువలన press వాళ్లు ముందుకు రాలేదు. కాబట్టి దీంట్లో న్యాయాన్ని బట్టి we will convince you. I need this. నేను convince చేసిన తరువాత మాకు permission ఇవ్వండి.

Mr. Speaker:—Not now I am not going to allow her to go into the merits of the case She wants to convince me of what ?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీకాయ:— అసలు తిమ్మా రెడ్డిగారు ఇక్కడనే ఉన్నారు కదండి.

Mr. Speaker :—Has she got any material ? Please pass it on to me. Please read it.

Smt. J. Eswari Bai.—Mr, Speaker. Sir, The adjournment motion .

Mr. Speaker. - Is it her version ? Please send a copy of it to me so that I may go through it and know what it is. I would like to know what it is, before I allow her to read it.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీకాయ:—అది చదివిన తరువాత permission ఇస్తాకా ?

Mr. Speaker:—I do not know what I will do. But don't ask me for an assurance. It is dangerous for me to give an assurance

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీకాయ :—మీరు ఇప్పుడు ruling చదివేటప్పుడు కూడా మేము అడిగాము. మళ్ళీ మేము మాట్లాడాలి కదండి. అది ఒక వర్తతి కదండి. మన దగ్గర. Please allow us to speak, Sir. Why not we have a chance to speak ? We have given notice of adjournment motion.

Mr. Speaker :—I am not allowing to speak on the merits of the case. If they have got any material please pass it on to me. అది చదివిన తరువాత, అననరమైతే, I might give you,

Smt. J. Eswari Bai:—Let Mr, Thimma Reddy explain, We want that. Let him (Sri Thimma Reddy) say " నేను అనలేదని " చెప్పమనండి.

Mr. Speaker—That is a different matter. You ask me whether I can call upon Mr, Thimma Reddy.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీకాయ :— నేను అనడం ఇంకేనండి. ఆంధ్రప్రదేశ్ లో జరిగిన తరువాత, మమ్ములను ఎందుక allow చేయకూడదని.

Mr. Speaker :—I will consider about it.

Let us see what the Chief Minister has got to say.

8th July, 1958,

Ruling of the Chair
on the adjournment motion :
re Damaging statement alleged to have been
made by Sri P Thimma Reddy, to the
effect that "Harijans are thieves and such
fellows cannot but be kicked."

Sri K. Brahmananda Reddy — On what am I to say anything,
Sir. There is nothing before the House.

Mr. Speaker :— If I have understood Mr. Gopalakrishnayya correctly and also the lady Member and Sri Latchanna — what they are interested to know is this — the Chief Minister has conducted an enquiry. He has recorded the statements of press correspondents as well as the statement of the correspondent who sent the news to the particular paper, the Chief Minister also obtained the statement of Mr. Thimmareddy. What is the impression which the Chief Minister has formed after making this record of enquiry. They would like to know your opinion.

Sri K. Brahmananda Reddy.— How does this question arise,
Sir. After the enquiry the entire report has been sent.

Mr. Speaker — Please do not go into legal aspects. If it is a question of legal aspect there is no question of any discussion at all. After my ruling was given none of the members can get up and say anything. This is purely informal in the sense that the members would like to hear your own opinion.

Sri C. V. K. Rao.— I rise on a Point of Order. Can there be any informal discussion in the House and on what basis. You are very flexible and intelligent, Sir,—we cannot dispute that thing. Now whichever way the wind blows it will take us in that direction.

Mr. Speaker.— It is an informal discussion in the sense that the Speaker has got the discretion to allow anybody whom he wants to allow to speak. Now after I gave my ruling can anyone of the hon. Members have any right to get up and say what they have got to say?

Sri C. V. K. Rao :— The point is — we are at a loss to know as to what is it that you are driving at. You have not permitted us to discuss and then some comrades walked out. You are also good enough to give me a chance to speak out. But technicalities apart, Sir, you are very flexible — we are thankful to you — and you asked the Chief Minister to speak and the Chief Minister challenges your procedure. On what subject I am going to speak. We are worried about you, Sir. That is the whole trouble.

Mr. Speaker — I would like to know the opinion of hon. Chief Minister.

Sri K. Brahmananda Reddy :— The statements recorded by me and the statement given by Mr. Thimma Reddy have all been sent to the Home Minister of India for placing them before the Members of Parliament who were at that time discussing that matter. Any man who can be called a reasonable and sensible person can understand the outcome of that.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— "Is a reasonable man" వారు ఏమి అర్థం చేసుకొన్నారు ?

Sri C. V. K. Rao :— It is a reflection on the entire House.

శ్రీ బి. లచ్చన్న :— అధ్యక్షా, ముఖ్యమంత్రిగారు ఆశించినంత sensibility reasonability వారికి మాకు లేకపోతే లేపోవచ్చును, ఉండవచ్చును. దీని మీద ఓటో ఒకటి out come ని పొందుకోవచ్చును—దీని మీద ఆధారపడి—చెప్పటం కంటే—యింత చర్చ యిక్కడ జరిగిన తరువాత వారే స్పష్టంగా—ఆ నేరారోపణ నేను నమ్మటమాలేదు—అని చెప్పటకు ముఖ్యమంత్రిగారికి ఎందుకు తోచుట లేదో అది గ్రహించగలిగిన శక్తిమీనకు లేకుండా ఉన్నది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— చెబుతున్నాను—

శ్రీ బి. లచ్చన్న :— మరింత రచ్చ ఎందుకు ?

Sri K. Brahmananda Reddy : My conclusion was—I did not report that conclusion of mine—because this House is pressing me to say the conclusion I arrived at—my conclusion is that the report that appeared in Patriot was not only false in point of fact but also mischievous.

ANNOUNCEMENT

re: NOMINATIONS TO THE COMMITTEE ON GOVERNMENT ASSURANCES

Mr. Speaker : I am to announce to the House that under Rule 202 of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate the following members to the Committee on Government Assurances for a period of one year.

1. Sri Mohd. Kamaluddin Ahmed.
2. Sri P. Lakshmanarao.
3. Sri Chinta Ramachandra Reddy.
4. Sri G. Bhupathi.
5. Sri M. Veera Raghavarao.
6. Sri B. Papi Reddy.
7. Sri G. Sivayya.

Under Rule 202(c) of the Andhra Pradesh Legislative Assembly Rules, I nominate Sri Mohd. Kamaluddin Ahmed as the Chairman of the Committee on Government Assurances.

(Smt. J. Eswari Bai persistently tried to interrupt)

Mr. Speaker : She is trying to speak without my permission. She does not have my permission. She can speak whatever she wants.

Smt. J. Eswari Bai :— I won't allow this thing to go, Sir. ;

8th July, 1968.

Privilege motion given notice of by Sri Sultan Salahuddin Owaisi against the Commissioner of Police, Hyderabad.
re : One of the grounds mentioned in the order of preventive detention served on Sri Sultan Salahuddin Owaisi M.L.A.

Mr Speaker :—I am not allowing you

[Smt Eswari Bai then left the Assembly Chambers.]

Mr. Speaker :—If Sri Ratnasabhapati did not mean any disrespect to the Chair and if he expresses regret I will expunge that portion from the record. I do not expect a man like him to speak in that manner

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి — అధ్యక్షా, తమరికి నేను వినయపూర్వకంగా మనవి చేసుకుంటున్నాను. నేను adjournment motion ఇచ్చాను. అందరికి మాట్లాడడానికి అవకాశం ఇచ్చి నాకు అవకాశం రాకుండా ఉండడం నాకు చాలా బాధ కలిగించింది.

Mr Speaker —The hon Sri Ratnasabhapathi is thoroughly mistaken if he thinks like that

Sri B. Ratnasabhapathi - I am not given an opportunity. It is a matter of fact.

PRIVILEGE MOTION GIVEN NOTICE OF BY SRI SULTAN SALAHUDDIN OWAIISI AGAINST THE COMMISSIONER OF POLICE, HYDERABAD.

re : ONE OF THE GROUNDS MENTIONED IN THE ORDER OF PREVENTIVE DETENTION SERVED ON SRI SULTAN SALAHUDDIN OWAIISI M.L.A.

Mr. Speaker :—Now there is a privilege motion given notice of by Sri Sultan Salahuddin Owaisi. It reads like this :

“I proposed to move the following privilege motion against the Police Commissioner, Hyderabad. In the order of preventive detention dated the 1st June, 1968 served on me through the Superintendent, District Jail, Secunderabad by the Police Commissioner, Hyderabad, one of the grounds reads as follows :

“(q) On 7-11-1966 speaking at the meeting of the meeting of all Opposition parties and Trade Unions held in the Opposition Leaders' room in the Legislative Assembly building, he said that in the ensuing session of the legislature, disturbances should be created and that if necessary the Speaker should be caught hold of and thrown out of the Assembly.” Very serious ground.

“This ground is totally false and has been attributed to me deliberately and intentionally in order to prejudice

I have absolutely no prejudice against you the Speaker and the Assembly members against me. I want to state most emphatically that I never made such a statement”

Privilege motion given notice of by Sri Sultan Salahuddin Owaise against the Commissioner of Police, Hyderabad: 5th July, 1968. 385
 re: Breach of the grounds mentioned in the order of preventive detention served on Sri Sultan Salahuddin Owaise M. L. A.

That is a different thing altogether. as alleged or anywhere else. Therefore, this totally false and malicious statement of the Police Commissioner has caused breach of my privilege as member of this House.

I request you to kindly permit me to raise the matter in the House."

شری سلطان صلاح الدین اویسی (حارسنار) - مسٹر اسپیکر سر - میرے گروانڈس آف ڈنٹیشن میں مجھ پر جو الزام لگایا گیا ہے۔ اور جس ساد پر گرفتار کیا گیا ہے۔ اوس میٹنگ میں پورے اپوزیشن لیڈرس موجود تھے۔ پھر اپوزیشن لیڈرس کی موجودگی میں سی۔ آئی۔ ڈی۔ کا نوٹ واپس لیا گیا تھا۔ اور اگر وہاں اپوزیشن کا ہی ایک آدمی جو یہ بات پولیس کمشنر سے کہہ سکتا تھا اور نام سنا سکتا تھا۔ جتنے بھی مجھ پر الزام لگائے گئے ہیں۔ اس میں رکنا یونین ایلیٹے میں نے کہا تھا۔ یہ بتایا گیا ہے میں نے کہا تھا کہ یو۔ پی۔ میں لیا ہو گا۔ دوسرے یہ کہ الیکشن کے زمانہ میں جو فریئر کی بھی اس میں میں نے کہا تھا کہ عربت افلاس اور بھوک کانگریس نے ہمیں دی ہے۔ اس طریقہ سے جو الزام لگائے گئے ہیں وہ اپوزیشن کے میٹنگ میں میں نے یہ کہا۔ اور اگر کہا تھا تو ۱۹۶۸ ع میں اسپر سوئیچ کی کیا ضرورت تھی۔ آندھرا پردیش بنتے وقت تمام اپوزیشن لیڈرس موجود تھے۔ اسٹیل پلانٹ کے لئے بھی آندھرا میں گزٹ ہوئی۔ اور کہا جا رہا ہے کہ اسپیکر صاحب کو اٹھا کر پھینک دیا جائیگا۔ یہ بالکل غلط ہے۔ اس مسئلہ کو پریولجس کمیٹی کے حوالہ کیا جائے۔

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

శ్రీ జి. లచ్చన్న:— స్పీకరుగారు చదివిన privilege motion లో ఒక point ఉన్నది. 1968 నవంబరులో opposition party room లో లిడర్ల సమావేశంలో గౌరవసభ్యులు ఏదో అన్నారు అని ఒక charge వారి detention order లో చేయబడ్డది. స్పీకరుగారిని బలవంతంగా ఎత్తి పారేయాలని వారు అన్నట్లు అటువంటి తత్వం, పద్ధతి కలిగిన మనిషి అని నేరారోపణ చేయబడ్డది. దానిని విట్టి ఉత్పన్నం అవుతున్నటువంటి సమస్య ఏమిటంటే Sp. C. I. D. Branch వారు మన అసెంబ్లీ buildings లో మారు మూలగదులలో కూడ పర్యటన చేస్తున్నారు అనేది ఋజువు అవుతున్నది. అది యిప్పుడు మీపివి లేకోకి భంగం అవుతుందేమోనని నాభయం. వారి privilege మాట చేముడె ఋజువు సభాపతి గారి యొక్క అనుమతి లేనిచే C. I. D. లను ముఖ్యమంత్రిగారు అన్ని గదులలోకి పంపిస్తున్నారు అనేది దీనిని విట్టి ఋజువు అవుతున్నది. అందుకని యిప్పుడు సభాపతిగారి హక్కుకే భంగం కాబట్టి యిది తప్పకుండా allow చేయవలసిన విషయం.

Privilege motion given notice of b Sri Sultan Salauddin Owaise against the Commissioner of Police, Hyderabad. re: One of the grounds mentioned in the order of preventive detention served on Sri Sultan Salauddin Owaise M.L.A

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.— అరి వేరే notice లో వస్తున్నది, ఇది కమిషనర్ పేరిట ఉన్నది.

శ్రీ జి లచ్చన్న.—అ point మీద వేరే privilege motion యిప్పుడుంటారా? ఇస్తాము. ఆ point మీద వేరే privilege motion యిప్పుడుంటే యిస్తారు కాని దీనిలో అది ఉత్పన్నం అవుతున్నది.

(Sri Vavilala Gopalakrishnayya rose in his seat)

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :—వారు privilege motion తీసుకువచ్చినారు దానికి సమాధానం చెబుతున్నాను కదమచారికి శోక్యంలేకపోతే ఉంటే కాగా ఉంటుంది.

Mr Deputy Speaker.—Let us hear.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు చెప్పిన తరువాత కేసు చెప్పేది ఏమి ఉన్నది ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—Admissibility ఉన్నదా లేదా అనేది వారు explanation యిచ్చిన తరువాత మరల చెప్పవచ్చుగదా ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మీరు permission యిస్తారా ?

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—చూద్దాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—చూద్దాము అంటే కాదు.

Mr. Deputy Speaker.—Why do you commit us ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—నేను నిలవబట్టి తరువాత వారిని పిలిచారు. అందుకని చెబుతున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.—చెప్పనివ్వండి.

Mr. Deputy Speaker.—Every body after him also I could speak.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—చీఫ్ మినిష్టర్ గారిని ఆ స్థాయిలో ఉంచారు అంటే మాకు ఆభ్యంతరం లేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—ఆ స్థాయి కాదు. After explanation you could get that opportunity. ఆప్పుడు తమరు అవసరం లేదు అనుకుంటూ రేమో.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—ఆయనమీద ఏ charges పెట్టారు అనేది మాకు సమస్య లేదు. ఎందుకంటే ఊళ్లో ఏమి జరిగిందో అది పోలీసు వ్యవహారం మేము ఎక్కడో అసెంబ్లీలో opposition leaders అంకా meeting లో

Privilege Motion given notice of by Sri Sultan Sa ahuddin Owaise against the Commission of Police, Hyderabad: re : One of the grounds mentioned in the order of preventive detention served on Sri Sultan Salauhddin Owaise M.L.A

serious issue. Premises అంటే నేను చెబుతున్నది మాటల premises, area కాదు. Premises of jurisdiction, premises of Law. ఈ రెండింటిలో వారు చేరడం మొదటి పొరపాటు. అసెంబ్లీ premises చాల అచ్యాయం చేస్తున్నారని తెలియజేస్తున్నాను.

Sri G. Sivayya —I have got a prima facie case to make out. It has been alleged against a member of this House by the Police Commissioner, stating that he has stated certain words in a meeting of Opposition Party Leaders and others.

The first thing is how it is possible for a Police Officer to get this news.

Mr. Deputy Speaker —It is the same thing which others have said.

Sri G. Sivaiah .—It is to be known whether it is a fact or not that the Member has made such a statement. Therefore, if he has said so, it is a different matter. If he has not said so, it is a different matter. Even the Member has pointed out clearly that 'I have not said like that'. Therefore, this ground itself, which is alleged against the Hon'ble Member, seems to be false, according to the member and also the leaders. Therefore, it is clearly a breach of privilege. There is a prima facie case and this should be referred to the Privileges Committee.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు —సర్వే చేసిన నోటీసులో గాజ్ మెన్షన్ చేయాలి. The cause would be mentioned there that for such and such a reason we are detaining under Preventive Detention Act. ఆ motives one of the grounds లో గాని మెన్షన్ చేస్తే then further privilege is automatically there. If it is not mentioned, then.

Mr. Deputy Speaker —That you can find out from the Chief Minister only.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు .—చీఫ్ మినిస్టర్ గారు పూర్తిగా చెబుతారు; కానీ, చెప్పనక్కరలేదు కూడా ఈ విషయంపై. ఒకటి గారికి గ్రాండ్స్ ఆఫ్ డిటెన్షన్ సర్వీ చేశారు. ఆ గ్రాండ్స్ ఆఫ్ డిటెన్షన్ లో ఒక గ్రాండ్ ఇది. "మీరు స్పీకర్ గారికి సంబంధించి యీ విధంగా మాట్లాడారు" అని అవిధంగా మాట్లాడడం పొరపాటు అని కొంతమంది సభ్యులు అనుకోవచ్చు. నేను కూడా అనుకోవచ్చు. మాట్లాడినప్పటికీ, మాట్లాడకపోయినప్పటికీ, ఒకవేళ మాట్లాడినప్పటికీ—దానిని ఒక గ్రాండ్ ఆఫ్ డిటెన్షన్ గా పోలీసువారు ప్రాసిక్యూషన్ గా తీసుకువచ్చడం, నేరంగా చిత్రించడం—వారికి ఆ అధికారం లేదు. వారికి ఎక్కడనుంచి వచ్చిందా అధికారం? ఇది స్పీకర్ గారికి, మాకూ సంబంధించిన విషయం. స్పీకర్ గారు మాపై రిప్రమాండ్ చేయవచ్చు; విమర్శించవచ్చు; యింతమైవా

Privilege Motion given notice of by Sri Sultan Salauddin waise against the Commission of Police, Hyderabad: 8th July, 1958. 389
 re. One of the grounds mentioned in the order of preventive detention served on Sri Sultan Salauddin waise M.L.A.

చేయవచ్చుగాని, గ్రౌండ్ ఆఫ్ డిటెన్షన్ గా, నేరంగా ప్రచారం చేయడానికి, ఎక్స్జిజివ్ లో పబ్లికేషన్, పబ్లికేషన్ యొక్క డిటెన్షన్, యివాళ దానిని డిఫెండ్ చేసుకునే గురి మూలం ఏమిటి? పగు కారకులు? నభ్యుడిగా మాకు కొన్ని పాక్కులు ఉన్నాయి. నేను అధ్యక్షుడనతి నాలుగునూర్లు గగవులు వెట్టుకుంటాము, నాలుగునూర్లు పుచ్చుకుంటాము. ప్రతి పుచ్చుకుంటాము, క్రిమినల్ నేరంగా తీసుకువచ్చి, గ్రౌండ్ ఆఫ్ డిటెన్షన్ క్రింద క్రిమినల్ పాఠశాల ప్రారంభిస్తే యింక కొద్ది రోజుల్లో మేము గాంధీ మూర్ఖు అవుతాం. కాబట్టి, ప్రీవెంటివ్ డిటెన్షన్ ఆక్టో క్రింద వేరే గ్రౌండ్స్ పుండవచ్చు. ఉపయోగించవచ్చు, అది వేరే విషయం. కాని, కాననసభలో స్పీకర్ గ రిజిస్ట్రార్ సంగంధించిన వ్యవహారంలో—ఏదో కమిటీలోనో, కార్పొరేట్ లోనో సభలోనో మేము యీ పరిధిలో మాట్లాడినప్పుడు, అది కానన సభ యొక్క పరిధిలో, భాషలో పారబాటు కావచ్చు; నేరం కావచ్చు; యింకొకటి కావచ్చు. కాని పోలీసు వారికి దీనిని గ్రౌండ్ ఆఫ్ డిటెన్షన్ క్రింద వెట్టే అధికారం లేదు. గది మేము చార్జ్ చేసే అందువల్ల వెంటనే దీనిని ప్రీవెంటివ్ కమిటీకి రిఫర్ చేయవలసిన అవసరమున్నది. రిఫర్ చేయవలసినదిగా నేను కోరుతున్నాను.

శ్రీ అహమ్మద్ వలసీవ్ :— అధ్యక్షా, ఆ స్ట్రీటులో నేను లేను. 1958 లో నేను లేను. ఇంకా అక్కడ ఒక అనుమానం కలుగుతున్నది. అపోజిషన్ పార్టీ నాయకులు ఎవరైనా సి. ఐ. డి లుగా పనిచేస్తున్నారా? అనే అనుమానం వస్తున్నది. పోలీస్ పోలీసువారికి ఎట్లా తెలుస్తుంది? అపోజిషన్ నాయకులు, సభ్యుల రూంలో మీటింగు చేసినప్పుడు సి. ఐ. డి వారు వెళ్ళారా? లేక సభ్యుడు ఆ విధంగా చెప్పారా, లేదా అన్నప్పుడు అది ప్రూవ్ చేసి చూపండి. వారు చెప్పారా, లేదా? అనేది. ఇంతమంది గౌరవ సభ్యులు చెప్పారు. నేను కోరేదే మంచే—ఇది ప్రీవెంటివ్ కమిటీకి పంపిరాల్సి; అక్కడ డిస్కషన్ ఆయిన తరువాత పార్లమెంట్ లో వస్తే చాంగుంటుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మనందరెడ్డి :— అక్కడ 'ప్రీవెంటివ్ కౌన్సిల్' అనే మాటే ఎక్కడ కాదు. అక్కడనో ఒక రూంలో ఏదో చెప్పారనేటటువంటిది వారు గ్రౌండ్ ఆఫ్ డిటెన్షన్ లో యిచ్చారు. The source from which he got the information, nobody can ask.

- Sri A. Madhava Rao :— Why ?
- Sri K. Brahmananda Reddy :—No.
- Sri G. Siviah : -We have every right to know
- Sri G. Latchanna : On a point of order. అసెంబ్లీ బిల్లింగు ప్రెమిస్ లో అరిగిన ఒక సంఘటన గురించి ఒక పోలీసు అధికారి నేరారోపణగా...

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమి వుంది దీనిలో?

శ్రీ జి. లచ్చన్న.—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమివుంది దీనిలో అని మీరు పూర్తిగా విన్నతరువాత అంటే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—మీకు క్లారిఫికేషన్ కావాలి

శ్రీ జి. లచ్చన్న.—పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమిటో పూర్తిగా విజయవంతమవుతుంది అని తేదనీ చెప్పడం, తమరు ప్లాన్ ప్రకారంగా చెప్పడమేగాని.

Mr Deputy Speaker:—Do you want clarification or any rule?

శ్రీ జి. లచ్చన్న.—పాయింట్ ఆఫ్ ఏమిటంటే కాసనసభ కిల్లింగ్ ప్రీమియెన్స్ లో, ఒక సభ్యుడు ఒక మాటఅన్నాడు అని, ఆ మాటను ఒక నేరారోపణగా నిర్ణయించినప్పుడు, ఆ గౌరవసభ్యుడికి నేను ఆనలేదు అని. ఏవిధంగా అన్నానని చెబుతారో. దానిని ఋజువు చెయ్యమని అడిగే హక్కు ఆ సభ్యుడికి వున్నదా? లేదా? అనేది సభాపతిగారు తేల్చాలి. ఇది ఫండమెంటల్ యిష్యూ.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—ఇందులో పాయింట్ ఆఫ్ ఆర్డర్ ఏమి వున్నది?

శ్రీ జి. లచ్చన్న.—సభాపతిగారు తేదు అనేస్తే, వున్నదో లేదో చెప్పమని....

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—తాము తమ అభిప్రాయం చెప్పినట్లే వారు వారి అభిప్రాయం చెబుతున్నారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న.—వారి అభిప్రాయం చెప్పారు కాబట్టే యిది ఫండమెంటల్ యిష్యూ అని తమకు మనవి తేసుకుంటున్నాను. ఈ కాసనసభ కిల్లింగు సరిహద్దులలో.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్.—ఇక్కడ నుండి ఆ వార్త ఎవరు అందించారు అనేదానికి 'what the source is I do not know' అన్నారు వారు.

శ్రీ జి. లచ్చన్న.—సభ్యుడికి అడిగే హక్కు లేదంటున్నారు సభానాయకులు నేను ఆ పాయింట్ మీద అడుగుతున్నాను సభ్యుడికి సభలో జరిగిన వ్యవహారంపై అడిగే హక్కు లేదంటున్నారు.

డాక్టరు టి. యస్ మూర్తి.—అడిగే హక్కు లేదని ముఖ్యమంత్రి అన్నారు. అది ప్రకృత పెట్టండి. ఇక్కడ జరిగిన ప్రొసీడింగ్స్ ప్రీమెంటివ్ డిటెన్షన్ ఆక్టులకు గ్రౌండ్ క్రింద పెట్టడం.....యివాళ యిక్కడ నేను బ్రహ్మాండంగా గవర్నమెంటును క్రిటుసైజ్ చేస్తే... ..

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి.—అసెంబ్లీ విషయం గాదండి.....No. No. I am sorry. You cannot equate this House with some prescincts of the

Prilege Motion given notice of by Sri 8th July, 1958. 291
 Sultan Salauddin Owaise against the
 Commissioner of Police, Hyderabad
 Title: One of the grounds mentioned in the
 order of preventive detention served
 on Sri Sultan Salauddin Owaise M.L.A.

Compound. (At this stage many members from opposition rose in their seats)

శ్రీ జి. అచ్చన్న :—అపోజిషన్ రూము యీ అసెంబ్లీ ప్రీమిసెస్ లోకి వస్తుందా, రాదా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి:—శాసనసభ precincts

Sri B. RatnaSabhpathi :—It becomes part of the precincts of the House.

Sri K. Brahmananda Reddy -Is it? I did not know that If anything that happens in the precincts of the Assembly does from part of this House ...I never knew that.

శ్రీ టి. రత్నసభాపతి :—మున్ననే శాసనసభలో వచ్చింది.

Sri K. Brahmananda Reddy:—Please revise your information. ఏమి అర్థం కాకుండా మాట్లాడుతున్నారు....

శ్రీ టి. రత్నసభాపతి :—కొంచెం ఓపికగా వింటే సరిపోతుంది.

Sri K. Brahmananda Reddy:—I need not ask the Speaker for an obvious thing.

శ్రీ టి. రత్నసభాపతి :—వారి అభిప్రాయం నాకు తెలుసు. శాసనసభ precincts చాలా స్పష్టమి ... It is not an obvious thing.

Mr. Deputy Speaker:—That is another issue.

Sri K. Brahmananda Reddy:—It is all right. That is for arrest, My dear friend! I cannot be hearing such palpable, untenable things.

Sri B. Ratnasabnapathi rose in h's seat.

Mr. Deputy Speaker:—Let him complete.

Sri K. Brahmananda Reddy :—It is outside the question. That is another issue.

Sri G. Latchanna :—How is it a different issue Does it not constitute the premises of the Assembly? We want a clarification from the Chair. వఖా నాయకులకు యిష్టం వున్నా, లేక పోయినా నేను స్పీకర్ గారి నుంచి ఒక డఫినిట్ క్లారిఫికేషన్ అడుగుతున్నాను. అపోజిషన్ రూం అనేది శాసనసభ ప్రీమిసెస్ లోకి వస్తుందా, రాదా ?

Mr. Deputy Speaker :—We will examine off-hand we cannot say now. We will have to examine that.

శ్రీ జి. అచ్చన్న :— ఎగ్జామిన్ చేయండి. శాసనసభ ప్రీమిసెస్ లో...

Sri G. Sivayya:— Kindly give us assurance that you will be examine.

Privilege Motion given notice of by Sr.
Sultan Salahuddin Owaisi against the
Commissioner of Police, Hyderabad.
re One of the grounds mentioned in the
order of preventive detention served
on Sr. Sultan Salahuddin Owaisi M.L.A.

Mr. Deputy Speaker:— That will be examined.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — ఎగ్జామిన్ చేయండి ఫర్వాలేదు. ఇప్పుడు వున్న విషయమేమిటంటే— ఒకటి ప్రెజ్యూమ్ చేస్తున్నారు... పోలీసువారు ఇన్ ఫర్ మేషన్ యిచ్చారనో, యింకొకరు యిచ్చారనో... ఎవరైనా యిచ్చి వుండవచ్చు, పోలీసువారు యిచ్చి వుండవచ్చు అహమ్మద్ హుస్సేన్ గారు సరిగా గెస్ చేసినట్లుగా వున్నది అక్కడ వున్న వారిలోనే ఒకరు కావచ్చు, ఎవరైతే వా కావచ్చు. నేను మనవి జేసేదేమంటే

శ్రీ జి. లచ్చన్న .— అహమ్మద్ హుస్సేన్ గారు సరిగా గెస్ చేశారు అంటున్నారు. ప్రతిపక్షనాయకులే వారికి ఇన్ ఫర్ మేషన్ యిచ్చారని అనుకోవాలా?

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి — నేను అనుకోమన్నానా? దానిలో వున్న వాదనను ఆయన సరిగా గెస్ చేశారు. అంటున్నాను.

శ్రీ ఎ మాధవరావు :— వారికి అనుకూలంగా వుంది కాబట్టి ..

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— కాబట్టి, నేను మనవి చేసేదేమంటే— అసలు యిది రహస్య విషయాలు. వారు యిప్పుడు అసెంబ్లీలోకి తీసుకొచ్చి బయట పడ్డారుగాని...

Sri G Sivayya:— He is misleading.

Sri K. Brahmananda Reddy.— No question of misleading. These are confidential things. The man who services the Police Commissioner or whoever he is— and the detenu to whom the notice is given పారీరువురకు తప్ప మూడవవానికి తెలియదు. అడ్డయిజరి బోర్డు కూడ— కాన్ఫిడెన్షియల్ డాక్యుమెంట్స్ స్వీకరుగారిని వారిపైన కోపం వచ్చేటట్లో తేకపోతే వారిపైన భిన్నాభిప్రాయం కలిగేటట్లో చేయడానికనే కృత్యను అరైజ్ కాదు. ఇది ఆయనంతట ఆయనే బయట పెట్టుకున్నాడు. తమకు డిఫమేషను కూడ తెలుసు. ఒకరిని ఒకరు తిట్టితే అది డిఫమేషను కాదు. ఆ తిట్టినప్పుడు ఒకరు వింటే అది డిఫమేషను. అది లా. If a man scolds or rebukes another in any filthy language it does not amount to defamation. It may be some other. But if a man hears or within the hearing of other person, if it is said, then it is a deamation కనుక వారు ఇక్కడకు తీసుకు రాకుండా వుంటే కానుండేది. అందులో సమాధానం చెప్పవచ్చు. మీ సమాధానాన్ని బట్టి కొట్టేయవచ్చు, వుంచవచ్చు, అది వేరు విషయం. అంతేగాని ప్రీవిలేజి అనే కృత్యము...

శ్రీ అహ్మద్ హుస్సేన్ :— గవర్న మెంటువారు విత్ డ్రా చేసుకున్నారు. పోలీసు కమిషనరు ఆఫీసువారు — స్వయంగా కంప్లయింటు పెట్టి, స్వయంగా విత్ డ్రా చేసుకున్నారు.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— నేనుకోబట్టే ఇక్కడ వుండడం తటస్థించింది.

Calling attention to a matter of urgent public importance : 8th July, 1968. 393

re: Alleged prevention of Harijans from drawing drinking water from public wells in Yelamanchilipadu, Nellore district.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు :— ఇందులో ప్రవిలేజి వున్నదా లేదా అనేది తరువాత విషయం. కాని వారు చెప్పిన లాజిక్ మాత్రం కరెక్టు కాదు. డిఫమేషను అన్నప్పుడు ఇద్దరు మాట్లాడుకుంటే ముంపువాడు వుంటే తప్ప రాదు అన్నారు. ఇక్కడ యీ కేసును సంబంధించినంతవరకు కమిషనరుగారికి సమాచారం పోవడం అనేది — వారికి వచ్చిన ఇన్ ఫర్ మేషను ద్వారా, అడ్వయిజరీ బోర్డు ద్వారా దాని ద్వారా సోటిసు పోవడం — ఇవన్నీ మొత్తంగా చూచినట్లయితే ఇద్దరుకంటే ఎక్కువమంది ఇందులో వున్నారు. It is more than two persons involved in it.

Mr. Deputy Speaker:— That issue arises out of examination.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:— ముఖ్యమంత్రిగారు ఒకటి సరిగానే చెప్పారు. అక్కడ కాన్సిడెన్సియల్, అక్కడ ఏమీ జరిగింది. ఎవరిచ్చారు, ఎట్లా వచ్చింది అనేది కాన్సిడెన్సియల్. అది చట్ట ప్రకారం అందరికీ తెలిసిన వ్యవహారమే. కాని యిక్కడ అసెంబ్లీ, అసెంబ్లీ ప్రీసింక్స్ అన్నప్పుడు వీటికి నిర్వచనం యిచ్చారు. అసెంబ్లీ రీడింగు దూము నుంచి గేట్లనుంచి — ఇదంతా అసెంబ్లీ ప్రీసింక్స్ అని రూల్సులో వున్నది — నిర్వచనం వున్నది. కాని ఒక్కపాయింటు వుంది. ఒక ఫాల్సు వుంది. దీనిని గ్రౌండులో తీసుకొని ఆ ఫాల్సు నమోదు పరచి అతనిని అరెస్టు చేశారు, తరువాత విట్రా చేశారు. That has proved to be a false one. If it is withdrawn the case has become stronger.

Sri K. Brahmananda Reddy :— How?

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— ఎప్పుడైతే ఒక పాయింట్ ఎర్రెజ్ చేసి రుజువు చేయలేక విట్రా చేసుకున్నారో అది ఫాల్స్. డెలిబరేట్ ఫాల్స్ గా ఛార్జి పీటులో నమోదుచేసి విట్రా చేసుకున్నదాంట్లో కమిషనరుగారు తప్పు చేశారు. ఒక పూర్తి ఫాల్సు కనబరచకుండా డెలిబరేట్ గా ఫాల్స్ ఫాక్ట్ — ఏ సోర్సు నుంచి అయినా — రుజువు చేసుకోలేకపోయారు కాబట్టి పాల్స్ పాస్టునమోదు చేసి యుజువు చేయలేక పోయారు కాబట్టి, గౌరవ శాసన సభ్యుడు చెప్పినది కరెక్ట్. దీనిని తప్పకుండా ప్రవిలేజిస్ కమిటీకి పంపాలి. ప్రైము ఫేసి కేసు ఆ విధంగా వచ్చింది.

Mr. Deputy Speaker:— I have heard the Members. The ruling is reserved and it would be given day after tomorrow.

CALLING ATTENTION TO MATTERS OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re: ALLEGED PREVENTION OF HARIJANS FROM DRAWING DRINKING WATER FROM PUBLIC WELLS IN YELAMANCHILIPADU, NELLORE DISTRICT.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— అధ్యక్షా, ఎలమంచిపాడు కోవూరు తాలూకా నెల్లూరు జిల్లాలో వున్న ఒక గ్రామం. అధికారులచేత దా అక్కడ వున్న దాని రహదారి రూకర్గాలుకూడ వున్న గ్రామం. అక్కడ వున్న దాని

Calling attention to matters of urgent
public importance
re Alleged prevention of Harijans from
drawing drinking water from public wells
in Yelamanchilipadu, Nellore district

మూడు మాసాలనుంచి అంటే ఎండకాలం అంతా కూడ త్రాగడానికి మంచి నీరు లేక బాధపడుతున్న రోజులలో హరిజనులకు మంచి నీటి సౌకర్యం లేకుండా పోవడం, అందరికీ సంబంధించిన పబ్లిక్ బాల్డిలో నీరు తెచ్చుకోడానికీ వెడుతుంటే వారిని బలవంతాన నెట్టేయడం. కొట్టడం కూడ జరిగింది. నేను కూడ స్వయంగా కలెక్టరు గారి దృష్టికి పోలీసు సూపరింటెండెంట్ గారి దృష్టికి తేవడమే కాకుండా, కాగితాలమూలంగా కూడ తెలియజేశాను. అందులో హరిజనులం నీరు తెచ్చుకోడానికి యిబ్బందిపడుతున్నాము, త్రాగడానికి మంచి నీరు కూడ లేని పరిస్థితిలో ఎంతో బాధపడుతున్నాము అని చెప్పడం జరిగింది కలెక్టరు నోటీసుకు, పోలీసు సూపరింటెండెంట్ నోటీసు తీసుకు వెళ్ళిన తరువాత వారు అక్కడకు ఒక సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరును, తహశీల్దారును పంపించారు. అక్కడకు వారు వెళ్ళిన రోజున మాత్రం నీరు తీసుక రావడం, వారు వెనుకకు తిరగగానే మరుసటి దినం నుంచి అదే ప్రతి బంధకం కలుగజేయడం, జరిగింది. పోలీసు వారు అక్కడ హరిజనులు కూడ నీరు తెచ్చుకుంటున్నారని, ఏమీ అటంకిం లేదు అని నాకు ఆధికారంగా వ్రాతమూలంగా కూడ తెలియజేశారు. కాని అక్కడనుంచి నీరు వచ్చిన మనుషులు కూడ నాకు ఇంకా అక్కడ హరిజనులు బాధపడుతున్నారని తెలియజేశారు. అధికారులు నీరు తీసుకునే వారిని యిటువంటి యిబ్బంది పెట్టిన వారి మీద తక్షణమే ఒక రిపోర్టు వ్రాసి పంపించండి. తగు చర్య తీసుకుంటాము, కేసు పెడతాము అని కూడ చెప్పారు. మరొక దినం నీరు తెచ్చుకోడానికి వెడుతుంటే స్త్రీలను-హరిజనులను, ఒక గిరిజన స్త్రీ కూడ వున్నది, ఆమెను కొట్టి బయటకు నెట్టేశారు. అక్కడ గ్రామాధికారులున్నారు. రెవిన్యూ పనులు చేయడానికి వెళ్ళిన గునుస్తా కూడ వున్నారు, వారు అక్కడకు వెళ్లి ప్రత్యక్షంగా చూచి కాగితం మీద ఎవరెవరు అటంకి పరిచారో వ్రాసి తగు చర్య తీసుకోవలసిందిగా గ్రామాధికారులు మైకి రిపోర్టు వ్రాస్తే ఇంకా వరకు ఏ విధమైన చర్య కూడ తీసుకోలేదు. యాంటి ఆన్ టచ్ బిలిట్ ఆక్టు క్రింద చర్య తీసుకోవాలి అనేది కూడ ఆలోచించారు. త్రాగడానికి నీరు లేకుండా బాధపడుతున్నారని గాబట్టి తగు ఏర్పాటు చేయాలని మరొకసారి కలెక్టరుకు తెలియజేయడం జరిగింది. నేను అసంఖ్యికి వచ్చేవరకు కూడ అట్లాగే అక్కడ అవస్థ పడుతున్నట్లు చెప్పారు. అధికారులు ఏమీ యిబ్బంది లేదు, తెచ్చుకుంటున్నారని చెప్పడం, కాగితం మీది వ్రాయడం-మంచి నీరు త్రాగడానికి తెచ్చుకోనే వారిని అటంకి పరచినవారి మీద ఏ చర్య కూడ తీసుకోలేదు ఇది చాలముఖ్యమైన విషయం గ్రామాలలో హరిజనుల మీద వచ్చే-చర్య పానం-అధికారంలో వున్నవారు. ప్రభుత్వంలో వున్న మెషనరీ కూడ ఏ విధంగా నిర్లక్ష్యం చేస్తున్నదో చెప్పడానికి ఇది మీ దృష్టికి తెస్తున్నాను. వారి మీద చర్య తీసుకోవాలి. అక్కడ రెండు హరిజన పాలెములు వున్నాయి. ఒకటి తూర్పు పాలెం, రెండవది వడమట పాలెం. ఒక పాలెమునకు సంబంధించినది. గ్రామాలలో విషయాలు మిక్స్చర్ చేస్తారు. హరిజనులు కావాలని తగ్గాదా

Calling attention to matters of urgent public importance :
 re Alleged prevention of Harijans from drawing drinking water from public wells in Yelamanchilipadu, Nellore district.

8th July, 1968

395

కోసం పట్టుదలకు వస్తారు కాని చారికి బోరింగు వేయించాము అంటారు. బోరింగు వేయిస్తే అది చెడిపోయింది. పబ్లిక్ వెల్ నుంచి నీరు తెచ్చుకోడానికి అటంకం జరుగుతోంది. చారికి రక్షణకు చూర్చుపాలెం చారికి పంపు వేసి యిచ్చారు, దానివలన యిసుకూ సాల్ట్స్ అయిపోయిందని తప్పించుకోవడం జరుగుతోంది. కాని అట్లా కాలేదు. సాంఘికంగా, ఆర్థికంగా వెనుకబడి సోషల్ జాయి కాల్తో యిచ్చి యిబ్బందులు పెట్టి మంచి నీటికోసం కూలినాలి చేసుకోకుండా బాధపెట్టడం — ఇది ఎంత నిర్లక్షంగా జరిగిందో మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను. ఇటువంటి ఇకనైనా జరగకుండా చేయాలని కోరుతూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—అధ్యక్షా. ఎలమంచిపాడు కావలి తాలూకా నెల్లూరు జిల్లాలో వున్నది. అది రెండు భాగాలుగా వుండి ఒకపాతవూరు, రెండవది కొత్త వూరు. పాతవూరిలో రెండు క్రాగేనీటి బావులు వున్నాయి ఒకటి కేవలం హరిజనులే క్రాగడానికి కాకుండా, వాడకానికి ఉపయోగించు కునేది. రెండవది క్రాగడానికి కాస్ట్ హిండుస్, హరిజనులు వాడుకునే బావి యింకొకటి వుంది. కొత్తూరు గ్రామంలో మూడు బావులు వున్నాయి. ఒకటి అరుంధతీయపాలెం, రెండు ముస్లింపేటలో, మూడవది ఉపయోగం లో లేదు. అరుంధతీయపాలెంలో వున్న నీటిని హరిజనులు వాడడంలేదు. 18 మార్చి 1968 న పాతూరు, కొత్తూరు గ్రామం హరిజనులను వాళ్లు తీసుకు పోనివ్వకుండా అటంకపరుస్తున్నారని complaint చేసారు, దానిపై తహసీల్దారు గారు 19 తారీఖున అక్కడకు వెళ్లారు. పాతూరు గ్రామానికి సంబంధించిన బావి విషయమై ఆ బావి రిపేర్ చేసి ఒక pump fix చేస్తే సరిపోతుందని అభిప్రాయ వడ్డారు, వెంటనే ఆకార్యక్రమం జరిపించారు, ఇప్పటివరకు పాతూరు గ్రామానికి సంబంధించిన హరిజనులు నీళ్లు తీసుకోడానికి ఇబ్బంది లేకుండానే పోయింది, కొత్తూరు గ్రామానికి సంబంధించినంతవరకు అక్కడ ఏదో తగాదా ఉన్నట్లు ఉన్నది. తహసీల్దారు గారు ఉభయములు మధ్య 19 వ తారీఖున సామరస్యం కుదిరించారు. ముస్లింపేటలోని బావి మంచి నీళ్లు అరుంధతీయపాలెం లోని బావిని శుభ్ర పరిచే వరకు, తీసుకు వెళ్లాలని అగ్రి మెంటుకు వచ్చారు. ఆమాదిరిగా disinfectant వగైరాలు వేసి అది కూడా తయారు చేసారు. 19 ఏప్రిలున వేమయ్య గారు కలెక్టరు గారికి ఒక రిప్రెజెంటేషన్ ఇచ్చారు, 27 జూన్ న ఆర్. డి. వో, కావలి డి ఎస్. పి. నెల్లూరు తహసీల్దారు, కొత్తూరు, బి. డి. వో. బుచ్చిరెడ్డి పాలెం ఇంకా ఇతరులు ఎలమంచి పాడు వెళ్లి చూచారు. పాతూరు గ్రామానికి సంబంధించినంత వరకు మార్చిలో జరిగిన ఉప్పడం ప్రకారం జరుగుతూనే ఉందని ఇబ్బంది లేదని అభిప్రాయం వచ్చింది. In Kotturu village however, it was found that the difficulty relating to drinking water arose due to certain misunderstandings between the Headmasters of the local elementary school who belonged to Hindu community and certain caste Hindu ryots. పాతూరు అధికారులు

re : Fire accident on 22-6-68 in Jammipalem, Nellore district.

ఈ inquiry చేశారు, వారికి ఉండే భేదాభిప్రాయాలలో సామరస్యం కుదిరించారు. అప్పుడు అక్కడ ఉన్న ముఖ్యమైన వారినుంచి స్టేటుమెంటు రికార్డు చేశారు, ముస్లింపేటలో ఉన్న బాసి నీరు వాడుకోడానికి నిరాశ్చయం అని ఆన్నారు. అప్పుడు హరిజనులు ఆర్. డి. వో. డి. ఎన్. పి. యింకా ఇతర అధికారులు ఉన్నప్పుడు వారి సమక్షంలో 3 బావి నుంచి నీరు తీసుకోడం ప్రారంభించారు. ఈ మాదిరిగా జూన్ 1968 న సెటిల్ ఆయిపోయింది. వారు watchful గానే ఉన్నారు. అవసరమైన చర్య తీసుకోవలసిఉంటే, తీసుకుంటారని మనవి చేస్తున్నాను.

re : FIRE ACCIDENT ON 22-6-68 IN JAMMIPALEM, NELLORE DISTRICT.

శ్రీ ఎస్. వేమయ్య :— నెల్లూరు జిల్లా, కోవూరు తాలూకా, ఇనమడుగు మజరా గ్రామంలో చేరిన జమ్మిపాలెంలో ఇది నెల్లూరుకు దగ్గరగా ఉన్న గ్రామం పోయిన నెల 22 వ తేదీన అగ్ని ప్రమాదం జరిగి ఏ వస్తువులు కూడా లైట్ చేర వేసుకోడానికి వీలులేకుండా మంటలు చుట్టూ క్రమ్ముకుని అన్ని దారుణంగా తగులబడి పోయాయి. అక్కడ వీవళ్లు కమ్మూనిటీ ఎక్కువగా ఉన్నారు, వారికి కావలసిన మగ్గాలు, టట్లు, నూలు వగైరాలు అన్నీ పూర్తిగా కాలి పోయాయి. వారందరు నిరాశ్రయలై పోయారు. మామూలుగా ఇచ్చే రూ. 50 లు సహాయమే కాకుండా వారికి అధికంగా సహాయాలు చేయడం అవసరం వీవర్లకు మగ్గాలు వగైరాలు ఇప్పించడానికి ఏర్పాటు చేయడం లోన్ను వగైరాలు ఇళ్లు కట్టుకునే వారికి ప్రత్యేకంగా ఇవ్వడం—ఇటువంటి వసతులు కలుగ జేయాలని కోరుతున్నాను. నేను అక్కడకు వచ్చిన వెంటనే జరిగిన నష్టం గురించి ముఖ్యమంత్రిగారికి రివెన్యూ మంత్రిగారికి ఇండియా ప్రధాన మంత్రి గారికి వంపాను. ప్రధాన మంత్రి నుంచి వచ్చిన ఉత్తరంలో రాష్ట్ర ప్రభుత్వానికి పంపుతున్నామని సాధ్యమైన చర్యలు తీసుకుంటామని తెలియజేయడం జరిగింది. మామూలుగా ఇచ్చే relief గాకుండా Prime Minister's Relief Fund నుంచి డిస్క్రెషనరీ గ్రాంట్ వారికి ఇప్పించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఏ. మాధవరావు :— అక్కడ సుమారు 100 ఇండ్లు కాకుండా చాలా paddy hops తగుల బడాయి. Fire accidents avert చేయడానికి కావలసిన సదుపాయాలు నెల్లూరులో మాత్రమే ఉన్నాయి మరల కారవిలో కూడా లేవు. మధ్య ఎక్కడ ఈ సదుపాయం లేనందువల్ల ఈ పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి, కావలి, నెల్లూరు మధ్య కోవూరు వంటి చోట్ల ఇటువంటి సదుపాయాలు కలిగించడానికి ఆలోచించాలి. అక్కడ ఏమీ మిగులకుండా అంతా తగులబడి పోయింది, కలెక్టరు గారు కష్టపడి గ్రాంటు రు 50 లు మాత్రమే ఇవ్వగలిగారు వేమయ్యగారు చెప్పినట్లు వారి మగ్గాలు పోయినందువల్ల కూలికూడా గిట్టకుండా పోతున్నది, వారి మగ్గాలకు ఇండ్లు వేసుకోడానికి తగిన సదుపాయం నష్టపరిహారం క్రింద కలిగించకపోతే చాలా ఇబ్బందులు కలుగుతాయి. వారికి మగ్గాలు పోయి కూలికూడా వెళ్ళే పరిస్థితులు లేనందున వారికి కొంత గ్రాంటు ఒకటి,

Calling attention to matters of urgent public importance
 re Strike of Beedi and cigar workers in Nellore town.

8th July, 1969. 397

రెండు రోజులు ఉద్యోగ దోచి దోచుకోవడానికై జరుగడం. ఈ విషయమై మంత్రిగారు ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

రెవెన్యూ మంత్రి (శ్రీ వి. పి. రాజు):—ఈ రోజు 22క జమ్మిపాలం గ్రామం లోని 120 ఇంట్లలో 52 ఇంట్ల కాలిపోయాయి. రెండు లక్షలకు పైగా నష్టం జరిగింది. 22 వేలకు పైగా ఆహార ధాన్యాలు నష్టమైనాయి. అయితే ప్రాణాపాయమేమీ జరగలేదు. వెంటనే అధికారులు 92 కుటుంబాలకు ఒక్కొక్క కుటుంబానికి రు. 50 లు చొప్పున సహాయం చేసారు. కోపూరు తహసీల్దారు రు. 5000 ను ఆహారానికి గుడ్డలకు ఏర్పాటు చేసారు. తాడిచెట్టు ఆకులు సహాయం చేసారు. కెల్లూరు రెవెన్యూ సూపైటివారు సహాయం చేయడానికి ప్రయత్నం చేసారు. Prime Minister Relief Fund లో balance లేదు, వచ్చిన డబ్బు అయిపోయింది. వారు చెప్పిన సూచనల ప్రకారం వేరే ఏదైనా సహాయం దొరకడానికి వీలుండేమో ఆలోచిస్తాను ఇప్పుడు నేను వాగ్దానం చేయలేను కాని ఏదైనా వీలుంటుండేమో ప్రయత్నం చేస్తాను.

re. STRIKE OF BEEDI AND CIGAR WORKERS IN NELLORE TOWN.

శ్రీ జి. శివయ్య:—కెల్లూరు town లో 218 మంది బీడి, చుట్ట, సిగరేట్ కార్మికులకు 10-8-69 వ తేదీన అరెస్టు చేసినట్లు వార్తలు వచ్చాయి, అది వాస్తవం కాదా. బీడి, చుట్ట కార్మికుల విషయంలో Minimum Wages Act ప్రకారం రు. 1-87 లు బీడి బీడికి ఇవ్వాలని ఉంది. ఫ్యాక్టరీలో పని చేసినా, పైట పని చేసినా, కార్మికులందరూ ఫ్యాక్టరీల చట్టం క్రిందకు వస్తారని, అందరికీ ఫ్యాక్టరీ రూల్సు అమలు చేయాలని agitate చేస్తూవచ్చారు, వెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలో పెద్ద జాడీ నీడీలను ఇప్పుడు రు. 2-25 లు ఇస్తున్నారు. చట్టంలో రు. 1-87 లు ఉంది. ఫ్యాక్టరీ రూల్సు అమలు చేయాలంటూ రు. 1-87 లు ఇస్తున్నారు. రు. 2-25 లు ఇవ్వమని చెప్పడంతో ఈ అలజడి, agitation ప్రారంభమైనది. కార్మికులు తమ న్యాయమైన కోరికల కోసం అడిగినపుడు ఎందుకు అనవసరంగా 218 మందిని అరెస్టు చేయడంలో ఆర్థం కావడంలేదు. ఒక చిన్న వార్త వచ్చింది. పోలీసువారు చెబుతున్నారు ఫ్యాక్టరీను వైన ఆక్రమించకొనడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నారు, దానిని ప్రీవెంటు చేయవలసివచ్చిందని పోలీసువారు తెప్పినట్లుగా వినబడుతోంది. అది నిజం కాదు. They have provoked the workers and arrested them and detained them, Sir. ఈ విషయంలో కార్మిక శాఖామాత్యులు ఒక చిన్న విషయం గ్రహించాలని యీ సలహా తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. ఎప్పుడైనా స్ట్రయికు నోటీసు యిస్తే యిప్పటియేటుగా లేదని డిపార్టుమెంటు మూపు అయితే సర్దుకాటు చేసుకొనడానికి అవకాశం వుంటుంది. వెంటటాపురం మిల్సు అని తిరువతి ప్రక్కన ఉన్నది. ఆక్కడ కార్మికులు స్ట్రయికు నోటీసు యిచ్చారు. డిపార్టుమెంటు స్ట్రయికు చేయడానికి ముందుగానే యింటర్వీను అయి వెటలు చేస్తే వెటలు చేయడానికి అవకాశం ఉంటుంది బీడి చుట్ట కార్మికుల సమస్య అనేక రోజుల

Calling attention to matters of urgent public importance
re: Strike of Beedi and cigar workers in Nellore town

నుంచి జరుగుతున్నది. ఎప్పుడో ధరలు చాలా తక్కువగా ఉన్న రోజులలో 1-87 యిస్తే అది నిర్ణయించారు. ఇప్పుడు 2-25 యిస్తున్నారు. కా యొక్క వ యిస్తున్నారు. ఫ్యాక్టరీ రూల్స్ అమలు పరచినట్లయితే కలెక్టరు కూడా జీతం వస్తుంది కాబట్టి ఫ్యాక్టరీ వారు ఫ్యాక్టరీ హోల్డును స్వంతి చేకంగా చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తారని యిటువంటి సందర్భంలో ప్రభుత్వం తగు చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మాధవరావు — అధ్యక్షా. శాసనం చేసేటప్పుడు శాసనాల యింపార్టు యింపాక్టు యేమి ఉంటుందనే ఆలోచనా పద్ధతిలో శాసనాలు చేయటం బుండా పోయేదానిలో వచ్చే యిబ్బందులు కొన్ని ఉన్నాయి. మనం శాసనాలు చేసేస్తాం లేదని లెక్కిస్తే మన చేసేటప్పుడు అందులో దాని యింపాక్టు ప్రజలమీద యెట్లా ప్రభావం ఉంటుందో ఆలోచించాలి. నెల్లూరులో యిటీవల బీడీ వర్కర్లకు యజమానులకు యేర్పడిన సంచురసలు చాలా విపరీత పరిస్థితులకు వచ్చిన వని అందరికీ తెలుసును. ఈ సందర్భంలో కొన్ని ముఖ్యమైన అంశాలు నిజమైనవి. మన శాసన సభలో ఉంచలేనటువంటివి చెబుతాను. నేను చెప్పేదానిలో బార పాటు ఉంటే మంత్రీవర్గులు మార్చి ఇప్పడానికి ఆక్షేపణ లేదు. ఇటీవల నెల్లూరు జిల్లాలో కొన్ని బీడీ ఫ్యాక్టరీల యజమానులకు కార్మికులకు తగాదాలు వచ్చిన మాట వాస్తవం. అయితే కొన్ని ఫ్యాక్టరీ యజమానులు కార్మికులు రాజీనామాలు లంగరు చుట్టలు ఫ్యాక్టరీ యజమానులకు కార్మికుల సమ్మర్షణ యేర్పడింది, నిజమే. ఏ సందర్భంలోనూ శాసనసభ్యుడుగాను సమాజంలో వ్యక్తిగాను వారికి కనీసవేతనం యివ్వకూడదని చెప్పను వారికి రావలసినది తీసుకోవచ్చు. With pleasure they should have their allowances. అయితే జరిగేది యేమిటంటే యీ రోజు మాత్రం మినీమం వేజ్స్ యివ్వడంలో గాని ఆచరించే పద్ధతులలో గాని యేర్పడే అవకాశక పరిస్థితులు, విషాదపరిస్థితులు యేర్పడుతున్నాయి. నా దగ్గర కొంత యినవచ్చేషను ఉంది. పుంత్రిగారు నెల్లూరు వచ్చి మాట్లాడి వచ్చినారు కాబట్టి నేను చెప్పేదానిలో బారపాటు ఉంటే సరిదిద్దవచ్చును Wages taken on contract piece-rate యిస్తున్నారు. లంగరు చుట్టలవారు దానికి మినీమం వేజ్ 2,47 యివ్వవలె. అంటే యివ్వవలసిన దానికంటే కూడా యొక్క వ యిస్తున్నారు. అట్లా యిచ్చినప్పటికీ కూడా తకరాయిపులు వచ్చా యంటే గౌమనుకోవాలి? ఇంతకుముందు యేమిచేశారంటే ఫ్యాక్టరీలో వర్కర్లు వర్కు చేయరు. కొంతమంది చేస్తారు. కొంతమంది చేయరు. వారు సామగ్రి తీసుకువెళ్లి మిగతా ఫ్యామిలీ మెంబర్లు చిన్నవారు పెద్దవారు కలిసి చుట్టకుని దాని ప్రకారం వేజెను తీసుకోవారు, అయితే యిటీవల వారు యేమిచేశారంటే ఆళ్లు వెట్టారు. 32 ఆఫ్ 68 అనే దాని క్రింద 1-6-68 నుంచి ఆగులులో తెచ్చారు. ఎవరైతే వర్కరుగా ఉంటారో వారికి 14 సంవత్సరాలయినా ఉండాలి వారు ఫ్యాక్టరీలో పని చేయాలి. గ్రూపు సిస్టంలో ఉండే వారందరిని యెంపాయిసుగా ట్రేటు చేసే సందర్భంలో యెంప్లాయిసే బాధ్యులు అవుతారు. There is a responsibility cast upon the employer that a group person whoever he

Calling attention to matters of urgent public importance.
 re Strike of Beedi and cigar workers in Nellore town

8th July, 1968,

39th

be employed by the employer he should have direct dealing with the employer and the employer will be liable for all the benefits that have been provided under the Labour Act. అందుకై యెముయినవంటే యీ రోజున యజమానులందరూ కూడా 14 సంవత్సరాల వయసు వారు అవసరం లేదంటారు. వారికి పీరికి మధ్య జరిగిన సంబంధం యెంత దూరం పోయిందంటే 60 వేల రూపాయలు ఇరవీడు చేసే వ్యాజ్యమును తగలబెట్టే కఠినత వేళ్లారు నేను ఒకటి చెబుతున్నాను ఎంప్లాయిమెంట్ యెప్పుడూ సౌకర్యం యివ్వవలె. లేబరు ఆఫ్ఫైరు ఉండివలె న సంవత్సరాలలోనూ యింట్లో మెంట్లను కేసెట్టువచ్చు రాజకీయ తత్వంతో అమలు చేయబడకూడాలి. 1952 జరిగిన తరువాత మంత్రివర్గము నెల్లూరుకు వెళ్ళారు. వారు వెళ్ళినప్పుడు యిది మిద్దలని తీర్మానం చేసి దీనిలో యేర్పడిన ముంబటి తగలదలను యిస్కూను యెలా పరిష్కారం చేసుకోవలె తత్వంతో విచారించలేదు అన్నారు. నేను అక్కడికి పోలేదు. ఆ రోజు నాకు ఒక్క బాగా లేక వెళ్ళలేదు వెళ్ళారు. వచ్చిన తరువాత కేవలం ఒక మీటింగు పెట్టడం. యెంప్లాయిమెంట్, యెంప్లాయిమెంట్ చప్పుకోవడం జరిగింది గాని దానిలో యేమి యిస్కూలు వచ్చాయి, యెంట్లో పరిష్కారం చేసుకోవాలని జరగలేదు. జరిగింది యేమిటంటే ఎంప్లాయిమెంట్ అక్కడికి వచ్చిన తరువాత సాయంత్రం మాట్లాడినప్పుడు కార్మికులను రెచ్చగొట్టినట్లు మాట్లాడారు అన్నారు. నేను విన లేదు. మంత్రివర్గము అక్కడికి వచ్చినప్పుడు కార్మికులను యెంప్లాయిమెంట్ ఒకచోట చేర్చి పాయింట్ ఆఫ్ యిస్కూను యేమిటి అట్లు అమలులో పెట్టాలనే దృష్టితో ఆఫ్ఫైరు యింట్లో వివేచియస్సుతో యింట్లో మెంట్లను కేసెట్టువచ్చు యేర్పాటు చేసి మెంట్లని యేర్పాటు చేయవలదా పోగా యీ రోజు ఆర్డను క్రింది 18 మందిని తీసుకోలే దని గలాటాలు, మెమోరాండం, కంటరు మెమోరాండం యివ్వడం లేబరు శాఖలు వడడం, యెంప్లాయిమెంట్ ఫంక్షన్ వడడం దీనిని గురించి మంత్రివర్గము సక్రమంగా చర్చ తీసుకోలేక వచ్చిన మెంట్లను తగలబెట్టే పాలయ్యే వంశిలో ఉంది. సక్రమంగా లా అండ్ ఆర్డరు మెంట్లను చేసుంది. చట్టమును సక్రమంగా అమలు చేసే విధంగా ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను.

జనసంబంధ శాఖ మంత్రి (శ్రీ కొండాలి లక్ష్మణ్ బాపూజీ) :- అధ్యక్షా, ఈ చట్టం ఆధారంగా కొన్ని సూత్రాలు అలభ్యత స్థాయిలో మంత్రివర్గ సంయుక్త సమావేశాలలో సిద్ధమయిన ప్రకారం ఫస్టు బాను, 1968 సంవత్సరం నుంచి అమలులో పెట్టబడింది. యావదాంధ్ర ప్రదేశ్ లో యెంట్లూ కూడా చట్టానికి భిన్నంగా యే నీటి కార్జానా యజమాని దానికి వ్యతిరేకంగా వైఖరి తీసుకోలేదు కాని దురగృహ్యత కావు ఒక్క నెల్లూరుల మాత్రం నీటి సిగారు ఫ్యాక్టరీ దురగృహ్యత కావు ఫస్టుకు యింట్లో మెంట్లను వచ్చినది ఏదా, 8,4,6 బాను యీ మూడు రోజులలో ఒకటి, ఒకటి, అన్ని ఫ్యాక్టరీల వారు క్లోజ్ చేశారు, లాక్ అవుట్ (Lock out) చేశారు. కార్మికుల పక్షమునుంచి ఎటువంటి నోటీసు లేకుండా. నూతన చట్టము ప్రకారము కార్మికులను కొన్ని సౌకర్యాలు యజమానులు తగ్గించే బాధ్యత పదింపు అవుతుంది. Weekly holiday, leave with wages

ఇచ్చే భారము యజమానులపైన వుంటుంది. Working hours ప్రత్యేకముగా నిర్ణయించబడినది. చిన్ని పిల్లలను ఉద్యోగాలలో వుంచకూడదనే నిబంధన వున్నది అయితే యజమానులకు ఏమైన ఇబ్బంది వుంటే ఎవరికీ తాము కారానాలు మూసివేయకుండా లేబరు డిపార్టుమెంటు సహాయముతో ఆ తగాదాను పరిష్కారము చేసుకోవడానికి ప్రయత్నము చేయవలసిన దర్మము వున్నది. యజమానులు ఆ విధమైన ప్రయత్నము చేయకుండా వారంతట వారి మూసి వేశారు. దానివల్ల కార్మికులు నిరుద్యోగులై నందున మా Department ఉద్యోగులు ఐోక్యము కల్గించుకొన్నారు. లంగర్ గార్డ్ ఫ్యాక్టరీ లో 14 సంవత్సరాల తక్కువ వయస్సు వున్న పిల్లలు helpers గా వుండే వారు వారిని తీసుకొమ్ము అనే వాదన చేశారు. నేను నెల్లూరు వెళ్ళినపుడు నా దృష్టికి వచ్చింది. భోగట్టాలో తెలిసినది తతిమ్మా ఉద్యోగులకు ఉద్యోగము యిచ్చే భారము వారిపైన వుంది వారు మూసి వేసే దానికి కారణములు లేవు. Notice Department కు ఇవ్వలేదు కలెక్టరు. తేదరు ఆఫీసరు, రీజినల్ అసిస్టెంటు లేబరు కమీషనరు, గుంటూరు సంయుక్తముగా ప్రయత్నాలు చేసిన ఫలితముగా factory owners క్రమేణా ఫ్యాక్టరీలను మరల తెరచడానికి ఒప్పుకొన్నారు. నేను అక్కడకు 23 వ తేదీన వెళ్ళాను. ఒంతకుముందు రోజునే కొన్ని ఫ్యాక్టరీలు తెరచబడినది వ్రాత మూలకముగా వచ్చిన భోగట్టా ప్రకారము జూన్ 22, 23, 26 తేదీలలో అన్ని ఫ్యాక్టరీలు పని చేయడము ప్రారంభించినది. One sided గానే factory owners మూసి వేసిన ఫలితముగా కార్మికులు నిరుద్యోగులై వారు. వారికి ప్రతి ఫలము లేనందువల్ల ఏ విధంగా రెచ్చగొడితే ఈ చర్యలకు పూనుకొన్నారో గాని ఒక van కలిపొయినది. దానివల్ల 30 మందిని అరెస్టు చేశారు. పోలీసువారు తగిన చర్యలు తీసుకొన్నాడు Custody లోకి 400 మందిని తీసుకొన్నాడు 18 వ తేదీ ఫ్యాక్టరీ అందరిని నదిలి వెళ్టారు. అని నాకు వున్న భోగట్టా ఈ విషయాలన్నీ కార్మికులు చెప్పుకొన్నారు. నా Department ఉద్యోగులే సక్రమముగా సకాలములో పని చేయలేదని చెప్పారు. యజమానుల పక్షమునుంచి మా Department సరిగా పని చేయలేదని మాధవ రావుగారు చెప్పడము జరుగుతున్నది. ఉభయములు నిందించడము జరుగుతున్నది. One sided గా యజమానులు చర్య తీసుకొనడము చిట్ట విరుద్ధమనే విషయాన్ని అక్కడకు వెళ్ళినపుడు వెల్లడించాను. Department సహకారము తీసుకొనకుండా ఎప్పుడైతే ఉభయములు తగాదా వెట్టుకోవటాలో అప్పుడే ఇబ్బంది వస్తుంది. ఉభయ పక్షాలవారు అమలు చేయడము లేదనే అభిప్రాయము వుంటే వారు L. Department సహకారము తీసుకోవాలి ఆ విధంగా తీసుకొనలేదు. అన్ని ఫ్యాక్టరీలు open అయిన తరువాత 2 తగాదాల విషయములో adjudication కి refer చేయడానికి నిర్ణయము చేశారు.

(1) Whether the lock-out or closure of Linger Cigar Factory, Nellore, from 5-6-1968 was justified ; if not, what leave the workers are entitled for ;

Calling attention to matters of urgent
Public importance
re: Strike of Beedi and cigar workers
in Nellore town.

8th July, 1968

401

(2) Whether the demand for assistants to assist the regular workers is justified, if so, what should be the complement of the assistants in addition to the regular workers and to what benefits including benefits for lock-out or closure from 5-6-1968 are they entitled, Notice లో లేని విషయాలను మాధవరావుగారు observe చేసి సంక్షిప్తంగా వాటికి చాల స్పష్టముగా చెప్పడలచుకొన్నాను. లంగర్ షావ్టర్ల వారు ఎక్కువ pay చేస్తున్నారు అన్నారు. Minimum Wages Act లోని pay చేస్తున్న దానిని తక్కువ చేసే ఉద్దేశ్యము కాదు. ఈ ఎక్కువ wages ని continue చేసే భారము యజమాని మీదవున్నది. Holidays, leave with wages యిచ్చే భారము యజమానులపై వడినందున...

శ్రీ ఎ మాధవరావు :—Sunday holidays లో wages ఇవ్వము అని represent చేశారా?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూ :—అదనమైన భారము వడినది. Wages కాదు weekly holidays ఇవ్వాలి. leave with wages ఇవ్వాలి Time factor వుంది. Hours ని control చేయడము జరిగింది. దానివలన expenditure పెరిగివుంటుంది. ఎక్కడాలెని difficulty ని నెల్లూరు వారే ఎందుకు feel కావడమో తెలియదు. దానిలో కొంత ప్రత్యేకత వుందని నా భావన. Van కాలిపోయిన విషయము చెప్పాను దానిని అట్టిచినిది ఎవరు? కార్యకర్తలేనా? పమిటి అనేది కోర్టులో రాజువు అయ్యే విషయము ఎంకవయిరీ చేయలేదని అన్నారు నేను నెల్లూరు వెళ్లినపుడు శాసన సభ్యులు నచ్చినారు చెప్పలేదు. నా ప్రోగ్రామ్ కార్మికులకు తెలుసు యజమానులకు తెలుసు కార్మికులు వచ్చి వారి మొరచెప్పుకొనే అవసరము వచ్చినది. వారి సంగతి చెప్పుకొనే అవసరము యజమానులకు కలగలేదు. అంటే స్వయముగా వారు పిలిపించే అవసరము లేదు. నేను ఆఫీసును వంపించి నేను అక్కడ వున్నప్పుడే settlement చేయించాను. ఆ settlement ప్రకారము 28 వ తేదిన open చేయడానికి ఒప్పుకొన్నారు. తగాదా సమస్యలు adjudication కి వంపడము జరిగింది. మాధవరావు గారి observation uncharitable అని మనవి చేస్తున్నాను

శ్రీ ఎ మాధవరావు :—నేను రాలేదని, చూడలేదని మనవి చేశాను ఆద్యక్షా!

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూ :—కార్మికులను రెచ్చగొట్టే ఉపన్యాసము యిచ్చారని వారై వారికి తెలిసినది అని అన్నారు. ఆ వారై యదార్థంగా కాదా అని కనుగొనడానికి పూర్వమే ఇక్కడ చెప్పారు. యజమానులను సంతోష పెట్టడానికి చెప్పివుంటారు.

శ్రీ ఎ మాధవరావు :—నేను విన్నది చెప్పాను. నేను చూడలేదని మనవిచేశాను.

Calling attention to matters of urgent public importance
re Implementation of Prevention of Food Adulteration Act

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ.—Verify చేసుకోవలసివచ్చింది. కార్మికుల హక్కుల రక్షణకొరకు డిపార్టుమెంటు పూనుకొంటుందని చెప్పాను యజమానులకు వ్యతిరేకంగా రెవ్యూగోట్టడం మాకు అలవాటులేదు. వారికి వచ్చిన సమాచారం సరియైనది కాదని ఎ.నవిచేస్తున్నాము

శ్రీ ఎ. నూధిరావు:—14 సం ల అక్కు ప న చ స్సు పిల్లల విషయములో ఏమి చేశారు?

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ — Adjudication is referred to the court. Let the court decide

re RETRENCHMENT OF WORKERS IN SINGARENI COLLIERIES

శ్రీ కొండా లక్ష్మణ్ బాపూజీ:—అధ్యక్షా, ఈ విషయంపైకి రిఫరెండ్ చేయబడిన ముఖ్యమంత్రిగారిని నేను మెంటు చేయాలని కోరాను కేవలం అనెంప్లాయ్ మెంటు ప్రశ్న కాకుండా ప్రొడక్షను, ప్లాన్, రిలీజ్ క్వెస్టన్స్ యల్ పాటిషన్ ఇవన్నీ వున్నాయి. ఆయన ఈ సెక్షన్ డీలు చేస్తున్నారు. The Chief Minister has kindly agreed it may be taken up tomorrow or day after and the Chief Minister will make a statement

Mr. Deputy Speaker.—So this will be taken up tomorrow

re IMPLEMENTATION OF PREVENTION OF FOOD ADULTERATION ACT

Dr. T V S Chalapathi Rao —Sir, I beg to call the attention of the hon. Minister for Health and Medical regarding the implementation of the Prevention of Food Adulteration Act 1954, and to state that there is miscarriage of justice in the name of justice and that in the name of punishing the offender the innocent people are being punished. తమకు ఉదాహరణ కావాలంటే గత సంవత్సరం విజయవాడలో ఒక ఘటన జరిగింది. There is miscarriage of justice, innocent people punished అవుతున్న విషయం కాబట్టి ఆ చట్టంలోవున్న లోపాలను మంత్రిగారి దృష్టికి తెచ్చి తరువాత ఉదాహరణ మనవి చేస్తున్నాను. ఫుడ్ అడల్టరేషన్ ప్రెవెన్షన్ యార్డు చాలా సదుద్దేశంతో చేయబడింది. కాని అప్పుడు అనుభవంలేక అనుకొంటాను — ఆ చట్ట నిర్మాణంలోనే లోపం వుంది. ఆ లోపం ఏమిటంటే సెక్షన్ 7 క్రింద తయారు చేసినవారు కాని, store చేసినవారు కాని ఎవరిపాటిషన్ లో నైనాసరే ఈ కత్తి పదార్థం అమ్మకంకోసం ఉద్దేశించబడినట్లయితే వారికి శిక్ష చేయాలన్నారు. దానికి పూర్వం సెక్షన్ 4 లో యింకో ఏర్పాటువుంది మన విషయం వుంది

Section 6 (10) లో "If any article intended for food appears to any Food Inspector to be adulterated or misbranded, he may seize and carry it away or keep in the safe custody of the vendor such article in order that it may be dealt with as hereinafter provided"

"If any article intended for food appears to any Food Inspector to be adulterated"

అని వుంటే అదే అదే వేరం, మైక్రోస్కోపీ తీసుకు వెళ్ళును మూడో నేత్రం అలా వేరం. అలా వుంటే, కానీ అలా కనిపించని ఆయన పంటి చూపుకు ఎట్టం తెలస్తుంది? కెమ్యూలో అల్లి వుందని అలా తెలుస్తుంది? మాన్యుఫ్యాక్చర్ గర్ గాని, స్టోర్ నేజీ వా గాని, రిటైల్ వీన వాటా గాని కల్ల పదార్థం వుంటే శిక్షకు అనే ప్రొవిజన్ లు ఆధారం లేకుండా అమలు జరపడం జరుగుతున్నది. న్యాయం పేరుతో అన్యాయం జరుగుతున్నది.

Section 19 (2) "The vendor shall not be deemed to have committed an offence if he proves .

(i) that the article of food was purchased by him as the same in nature, substance and quality as that demanded by the purchaser and Section 19 (2) with a written warrant in the prescribed form, if any, to the effect that it was of such nature, substance and quality,

(ii) that he had no reason to believe at the time when he sold it that the food was not of such nature substance and quality, and

(iii) that he sold it in the same state as he purchased it

PROVIDED that such a defence shall be open to vendor only if he has submitted to the Food Inspector or the local authority, a copy of the warranty with a written notice stating that he intends to rely on it and specifying the name and address of the person from whom he received it, and has also sent a like notice of his intention to that person. అని వుంది. దానివల్ల ఎంతో నష్టం జరుగుతున్నది నేరం చేసిన వారిని శిక్షించాలి అనే పేరుతో నిగవరాధికి శిక్ష వేయటం జరుగుతున్నది. భూమా

సత్యనారాయణ అనే వ్యాపారస్తుడు బెజవాడలో వున్నాడు అతని వ్యాపారం 200 రూపాయలకంటే ఎక్కువ capital investment లేదు. ఒక గదిలో కాపురం ఒక గదిలో కొట్టు పెట్టుకొని వుంటున్నాడు. ఆయన దగ్గరకు Food Inspector వచ్చి నెల్లంగడ్డ తీయమన్నాడు. దానిని మూడు ముక్కలు చేశాడు 75 పై సలిచ్చినట్లు రసీదు సీసికొన్నాడు. యింకా మధ్యవర్తి దగ్గర సాక్ష్యం తీసికొన్నాడు. ఒక ముక్క ఆయన తీసికొన్నాడు ఒక ముక్క కెమిస్ట్ కు పంపించాడు. యింకో ముక్క కోర్టుకు పచ్చింది. దానిలో సెన్సర్ డైయాక్రైజు కెమికల్ ప్రీజర్వేటివ్ వుంది. దట్టం క్రింద కెమికల్ ప్రీజర్వేటివ్ ఒక మిలియన్ భాగంలో 70 పాళ్లు వుడిపచ్చును. దాని ఈ భూమా సత్యనారాయణకొట్లో కొన్న నెల్లంగడ్డలో ఒక మిలియన్ భాగంలో 280 పాళ్లు వుంటుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— మీరు చెప్పే ఇన్స్ట్రక్షన్ల వారి వద్ద వున్నాయా? మీరు మీ యన్ లెన్స్ లో జనరల్ గా అడిగారు.

Dr. T. V. S. Chalapathi Rao :—I have mentioned it in the notice. The implementation of Prevention of Food Adulteration Act in our State has led and is leading to the conviction and imprisonment of innocent retail merchants because of the provision that a seller who sold the adulterated food has to be punished though in fact it is impossible for an individual retail dealer to effect adulteration by himself.

ఎందుకు నేనిది మనవి చేస్తున్నానంటే ఇది చాలా ప్రమాదకరమైన వ్యవస్థితి. సత్పరిపాలన మనము చేయాలని అనుకుంటున్నాము కాని సత్పరిపాలనకు దుష్పరిపాలనగా ప్రజలు misunderstand చేసుకోటానికి ఈ ఆచార కృత్తిని రోధక చట్టం ఇంప్లిమెంటేషన్ వల్ల కలుగుతున్నది. అపరాధం చేసేవారిని శిక్షించే బదులు నిరపరాధులను శిక్షిస్తున్నాం. ఇంత స్థాయిలో మేటరును మాట్లాడటానికి ఆపకాళము ఇవ్వకుండా తమరు belie కొడితే ఈ మామనో యొక్క పాపం కూడా మిన్ కారేజ్ అయిపోతుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—కాల్ ఎటన్ షన్ లో ఇన్ స్పెషెస్ వుంటే మాటాడవచ్చు. But it is very very general one.

Dr T V S Chalapathi Rao —Excuse me, Sir I have given notice and it is on your table.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—Particular instance ఇచ్చే మాట్లాడవచ్చు.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు :—ఇచ్చాను. For instance, Sri Bhooma Satyanarayana, retail merchant, Vijayawada. He was convicted by the Munsiff Magistrate in September 1967 and awarded six months rigorous imprisonment and a fine of Rs. 1000 and in default for another six months. ఇంత ఘోరమైన అన్యాయము చేరొకటి వున్నదా? అతను చేసిన నేరం బెల్లము గడ్డ అమ్మటము. ఆ బెల్లము అతను మాస్ట్రో ఫ్యాక్టర్ చేయలేదు. ఆ బెల్లమును ఎనలిస్ట్ దగ్గరకు పంపితే ఇది కలపటమునల్ల ఇతనికి రూపాయి రూపాయి సిన లాభము 20 రూపాయలు రావటానికి దురుద్దేశముతో కలిపాడని చెప్పటము లేదు. 10 లక్షల భాగములో 70 భాగాలు ప్రెజర్వేటివ్ క్రింద సల్ఫర్ డైయాక్సైడు వేయవచ్చు. ఇతని దగ్గర తీసికొని కాంపిల్ లో మిలియన్ భాగంలో 280 వార్స్ వుంది. 200 రూపాయలు పెట్టుబడి పెట్టిన బీదవర్తకుడు. సల్ఫర్ డైయాక్సైడు అంటే ఏమిటో అతనికి తెలియదు. ఒక వేళ అచ్చాగడంకోండి, ఇందులో ఎలా inject చేస్తాడు? ఎలా కల్తీ చేస్తాడు? అసలు ఈ చట్ట నిర్మాణంలోనే లోపము వుంది. ఆ లోపము వల్ల miscarriage of justice జరుగుతున్నది. ప్రభుత్వము దేనికోసము ఈ చట్టము ఉద్దేశించారో అది నెరవెరటానికి ఆపకాళము లేదు. ఈ కేసుపై మెజిస్ట్రేటు ఇచ్చిన జడ్జిమెంటు కాపీ నాదగ్గర వుంది. అతని పొజిషన్ లో బెల్లము గడ్డ వుంది, అంతే కాని కల్తీ చేశాడనికాదు. పొజిషన్ లోవుంటే శిక్షించవచ్చు అని చట్టం వుంది. అందునల్ల రి నెలలు జైలు శిక్ష వేశారు, అతను రాజమండ్రి జైలులో మగ్గిపోతుంటే ముసలి వాడైన అతని తండ్రి బీధుల్లో ముష్టి ఎత్తుకొంటున్నాడు. భార్య బిడ్డల గతి చెప్పనక్కరలేదు. ఇంత ఘోరమైన అన్యాయము జరగటానికి ఇక్కడ ఆపకాళం వుంటే మనము మనధర్మాన్ని సవిధంగా నెరవేర్చిన వారము అవుతాము? అందుకే నెక్స్ట్ రి క్రింద సెక్రటరీ ఫుడ్ కమిటీ వున్నది. ఆకమిటీ from

time to time ఈ చట్టము ఎలా అమలు జరుగుతున్నదో స్టేటు గవర్నమెంటుకు తెలియ పర్చవచ్చు. If any inspector suspects అంటే 10 రూపాయలు suspicion వుండదు, 100 రూపాయలు యివ్వకపోతే వుంటుంది. కనుక చట్టములో వున్న ఈ లోపాన్ని సత్వరం సవరించి Central Food Committee కి తెలియజేయాలని కోరుతున్నాను. అవసరము అయితే పార్లమెంటుకు తెలియ చేసి, Central Health Minister గారికి మన health minister గారు తెలియ పరచి ఈ చట్టములో తగు రీతిని సవరణ తీసుకురావాలి. Factories Act 1948 Central Act లో section 141 లో యాక్షువల్ గా మేనేజరు నేతా రోపణ చేయకపోయినా ఎవరో చేశారంటే రి రోజులలో యింకొకరి మీద shift చేయటానికి అవకాశము కల్పించారు. అదే మాదిరి ఇక్కడ కూడా చేస్తే మంచిది. ఇక్కడ ఎవరు సేరము చేశారో కనుక్కోటము కష్టము. భూమా సత్యనారాయణ స్టాంపు కట్ట తెచ్చుకొన్నాడు. సెక్షన్ 19 లో వారెంటు వుంది. అతను నాకేం తెలుసు హోల్ సెల్లర్ దగ్గర తెచ్చానంటారు. బిల్లు తెచ్చుకొనే స్తోమత లేని వ్యాపారులు వుంటారు. రోజుకు పది రూపాయల సేరము వుండదు. వారెంటు ఎక్కడనుంచి తెస్తారు? వారెంటు అనేది సరైన ప్రొటెక్షన్ కాదు. హైదరాబాదులో పెద్ద సెమినార్ జరిగింది. P. V. G. రాజు గారు అప్పుడు ఆరోగ్య శాఖ మంత్రిగా వున్నారు. వారి దృష్టికి ఈ విషయాలన్నీ తీసుకురాబడ్డాయి మారుస్తాము అంటారు మార్చరు. న్యాయము మాత్రము జరగటము లేదు. అందుచేత కేంద్ర ప్రభుత్వానికి strong note పంపించి సవరణ చేయించి నిరవరారులకు శిక్ష పడకుండా చేయాలని ప్రార్థిస్తూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(శ్రీ) కె. సి. శ్రీరంగయ్య తెట్టి:—అధ్యక్షా! మరొక ఘాతకమైన ఇది చిన్న వ్యాపారస్థులకు అనవసరమైన చిక్కులు కల్పిస్తున్నది ఉదాహరణకు కొబ్బరి నూనె వున్నదనుకోండి. అది ఎక్కడినో కొచ్చిన్ లో ఉత్పత్తి అవుతుంది. మరి దానిని చిల్లర వ్యాపారస్థులు ఒక నూరు రూపాయలదో లేక ఇన్నూరు రూపాయలదో కొని తీసుకొని వచ్చి ఒక చిల్లర కొట్టు పెట్టుకొని యిక్కడ వ్యాపారం చేస్తూంటే అందులో నుంచి ఆ రూపాయల తీసుకుపోయి దానిలో ఏదో కల్తీ వుందని అడైనదని, యిదైనదని చెప్తారు. చెప్పి వాడికి రి నెలలు శిక్ష, ఒక వెయ్యి రూపాయలు జరిమానా విధిస్తే వాడు ఏ విధంగా బ్రతక గలుతాడో చెప్పండి దీని కేమైనా సరైన పద్ధతి వుందా? మా ఊర్లో హోటలుకు పోయి సాంజారు పట్టుకుంటారు. సాంజారు పట్టుకుంటే పాపం హోటలు వాళ్లెమి చేస్తారు? వారు సాంజారుకు బేదలు పాపులో కొంటారు. తీసుకు వస్తారు.. ఆ బేదలు పంజాబునుంచి వస్తాయి ఎక్కడినుంచో. మరి adulteration అంటే అది ఎక్కడ ఆ కేసు పెట్టాలి? దీనిని ఏ పరిస్థితిలో పెట్టాలి. ఎవరిమీద పెట్టాలి? అని ఒకటి మనం ఆలోచించకపోతే నేడు నేడ ప్రజానీకం, చిన్న వ్యాపారస్థులు ఏమైపోతారు? ఈ adulteration విషయంలో adulteration ఎక్కడ అని కేసు పెట్టాలి, చర్యగిసుకోవాలి? అసలు ఉత్పత్తి కేంద్రంలో పెట్టాలి?

Calling attention to matters of urgent public importance
Implementation of Prevention of Food Adulteration Act

ఎప్పుడైతే, ఎక్కడైతే దీనికి గరైన పద్ధతి వుంటుంది? ఈ మధ్యనే ఉరవ కొండలో బజార్లో పెట్టుకొని అమ్ముకుంటుంటే ఉప్పు పట్టుకున్నారు. మరి ఉప్పు ఎడల్టరేషను అంటే ఏమిటి? దీనిపైన ఎడల్టరేషను యాక్టా? వారు ఎక్కడో 10 రూపాయలు ఇచ్చి ఒక బస్తా తీసుకువచ్చి, ఎదో ఒక శేరో, అర్ధ శేరో అమ్ముకుంటుంటే, ఆ అమ్ముకునేవాడివైన ఈ యాక్టు ప్రకారం పట్టుకొని కేసు పెడితే వాడి కొట్టు పోయే, వాడి వెళ్లం పోయే, వాడి సంతానంపోయే, వాడి సంసారం పోయే. దీనిని చూసేవాళ్ళేమైనా ఉన్నారా? దీనికేమైనా పరిమితి వుందా? ఏమిటి యిది? ఈ అన్యాయాన్ని మనం యింకా ఎన్ని దినాలు యిలాగ సహించాలి? బజార్లలోకి పోతే వ్యాపారస్తుల గోడు యిట్లా వుంటే చూడడానికి నాకు చాలా బాధగా వుంది. అధ్యక్షా! దీనికి ఏదోకవిధమైన పరిమితిని పెట్టకపోతే చాలా కష్టాలొస్తాయి. ఇదే కాకుండా యింకా ఎన్నో విధాలుగా ఇంకా చిన్న చిన్నవి ఎన్నో ఉన్నాయి. అసలు ఉత్పత్తి కేంద్రాల లోనే పట్టుకోవాలి ఎక్కడనో ఉత్పత్తి కేంద్రాలలో తయారయ్యేటటువంటి వాటిని అక్కడ పట్టుకోకుండా యిక్కడ పట్టుకుంటే ఏవిధంగా చేయగలుగుతారు? దీని పరిణామమేమిటి? కాబట్టి దీనిని మంత్రివర్యులు సీరియస్ గా తీసుకొని దీని విషయంలో ఒక చట్టం అమలుజరిపి, దీనిని సరియైన పద్ధతిలో కెలకొల్పక పోతే యిక మరీ చిన్న వ్యాపారస్తులంతా ఒక ఘోరమైన గొడ్డలిపెట్టుకు బలి అయిపోయే, పరిస్థితులు ఏర్పడుతున్నాయి అధ్యక్షా. దీని విషయంలో మంత్రి గారు తగుమైన చర్య తీసుకొని దీనికి కావలసిన సౌకర్యములు కలుగజేయాలని నేను వారినీ కోరుతున్నాను.

వైద్యకాళా మంత్రి (శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు).—అధ్యక్షా! గౌరవ సభ్యులు చెప్పినట్లు యిది చాలా గంభీరమైనటువంటి సమస్య. ఇది ఎంత గంభీరం అంటే చివరికి ఉప్పుకూడా కల్తీ అవుతున్నదని తెలుసుకున్న తరువాత దాని గంభీరత ఎంతో తెలుస్తోంది ఎవరు దీనికి బాధ్యులు? ఎవరిని శిక్షించాలి? అనే మాట ఆట్లావుంటి మొదట అసలు ఉప్పులాంటి పదార్థాన్నికూడా కల్తీ చేయడం జరుగుతున్నదనే విషయాన్ని ఈ రోజు తెలుసుకుంటున్నాం మనం.

Sir the Prevention of Food Adulteration Act is a central enactment Under Sec 14 of this enactment no manufacture, distributor or dealer of any article of food shall sell such article to any vendor unless he gives a warrant in writing in the prescribed form about the nature and quality of such article to the vendor.

శ్రీ కె.సి. రంగయ్యకెట్టి.—తెలుగులో చెప్పే మాకు ఆర్డం అవుతుంది అధ్యక్షా!

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు :—ఇది ఈ కల్తీని నిరోధించేటటువంటి చట్ట ముంది ఇది కేంద్రచట్టం దీనిలో 14 వ సెక్షను ప్రకారంగా ఏ ఆనోరపదార్థాలను తయారుచేసేటటువంటివాడైనా కాని, లేక వితరణ చేసేటటువంటివాడు కాని, లేక వ్యాపారస్తుడు కాని, ఒక vendor కాని, అంటే అమ్మేవాడికి కాని మూచి

నట్లయితే దాని వెంట దాని Quality ని గురించి ఆ వస్తువు బాగా వుంది, మంచి పరిస్థితిలో వుంది అని ఒక warranty యివ్వడం, అది తప్పనిసరి అని ఆంధ్రాలో చెప్పబడి వుంది. 14 (A) సెక్షను క్రింద ఉపబంధించబడింది వానిలో చెప్పబడినదేమంటే, ఎవరైనా ఎటువంటి ఆహార పదార్థాన్ని అమ్మేవారెనో ఒక ఆహారపదార్థాన్ని అమ్మినట్లైతే, ఎప్పుడైతే ప్రభుత్వంవారు ఆడుగుతారో అప్పుడు ఎవరిదగ్గర నుంచైతే వాళ్లు కొన్నారో, వారిపేరు వారి చిరునామా మొదలైన వన్నీ యివ్వకతప్పదు అని చెప్పి యిందులో చెప్పడం జరిగింది మూడవది ఏమిటంటే ఎప్పుడయితే ఒక చిల్లర వర్తకుడు ఒక ఆహార పదార్థాన్ని అమ్ముతాడో ఆ ఆహారపదార్థాలలో ఏమైనా కల్తీ వున్నట్లయితే చిల్లరవర్తకుడు, తరువాత దానిని తయారు చేసిన టువంటి దాని నిర్మాత తరువాత వితరణచేసినటువంటి వాడు distributor ఈ ముగ్గురూ కూడా దానికి బాధ్యులని, ఆ చట్టంలో చెప్పారు. కానివారు ఏ విధంగా తమ బాధ్యతను తప్పించుకోవడానికి వీలవుతుంది? అదికూడ అదే చట్టంలో చెప్పటం జరిగింది. ఉదాహరణకు ఒక చిల్లరవర్తకుడు ఒక వస్తువును తెచ్చి అమ్ముతున్నాడు అమ్మినప్పుడు ఆ వస్తువులో వుండేటటువంటి కల్తీకి తాను బాధ్యుడుకాడని తనగరపున తాను సంతకంపె, యివ్వడానికి ఈ చట్టంలో చెప్పబడినటువంటి ఒక పద్ధతివుంది. ఆ వ్యక్తి ఏమిటంటే అతడు 21కి విషయాలను ఋజువు చేసుకోవలసివుంటుంది. అది మంచిది, మంచి స్థితిలోవుంది అని చెప్పి ఒక warranty ని తీసుకొనవలసి వుంటుంది ఆ warranty కనుక produce చేసినట్లయితే అతని బాధ్యతపోతుంది అంతేగాక warranty తీసుకొని ఆ వస్తువును తెచ్చినతరువాత తనదగ్గర ఏమీ కల్తీ జరిగేటటువంటి పరిస్థితిలో దానిని తాను పెట్టలేదు, సరిగా దానిని preserve చేశాడు అనే విషయం కనుక వివరంగా ఋజువు చేసినట్లయితే అతని బాధ్యతపోతుంది. కాబట్టి ఈ చట్టంలోనే అసలు ఏమీ నిరపాయస్థితిలో వున్నాడన్నమాటకాదు. తనబాధ్యత తాను నిర్వహించాడా, లేదా అనేది ఋజువు పరచుకుంటే ఆ బాధ్యత, చట్ట రీత్యా వచ్చేటటువంటి బాధ్యతపోతుండనిచెప్పి ఈ చట్టంలోనే చెప్పడం జరిగింది.

It will be thus seen that there is adequate provision in the act for the retailer to protect himself from prosecution for adulteration not committed by him, and therefore there is no need to suggest any amendment to the Act. వాన్న పరిస్థితి, చట్టరీత్యాచూచినట్లయితే అందులో ఈ ఏర్పాటువుంది. కాబట్టి ఇంకా దానిని సవరించవలసినటువంటి ఆవసరం ఏమీలేదని స్పష్టంగా తెలుస్తున్నది. అయితే ఒకటి, యిప్పుడు డాక్టర్ చలపతి రావుగారు చెప్పినా, కెట్టి గారు చెప్పినా వారు చెప్పేది ఈ చిల్లర వర్తకులు ఈ warrant తీసుకుంటారా? అది సాధ్యం అవుతుందా? వీడు తీసుకొనక పోతే వాడు, యిచ్చేవాడు యిస్తాడా వాడికి warrants ఇచ్చేవాడు. Manufacturers అక్కడయిస్తాడా? ఇవన్నీ జరిగేవికావు. కాబట్టి ఆచరణయోగ్యంగా లేవుకాబట్టి దీనిని సవరించమంటారు. దీనిని సవరిస్తే మరిబాధ్యత అతడిపైనుంచి తీసివేయడమనేది పూర్తిగా సాధ్యం

Calling attention to matters of urgent public importance
Implementation of Prevention of Food Adulteration Act.

కారు కాబట్టి ఈవిధంగా సవరించడానికి బిల్లు లేదని మనవిచేస్తున్నాను. అయినా యిటీవల జరిగినదేమిటంటే యింతమటుకు తప్పులనుగురించి యితర రాష్ట్రాలనుంచి వచ్చిన ఆహారపదార్థాల విషయంలో ఒక్కొక్క స్థలవహారం వచ్చినప్పుడు వారికి వ్రాయడంకూడా జరుగుతున్నది. ఇతర రాష్ట్రాలనుంచి, మద్రాసు, మైసూరు మొదలైన రాష్ట్రాలనుంచి ఆహారపదార్థాలు మనకువచ్చి యిక్కడకొన్ని కేసులు జరుగుతున్నాయి. ఆ ప్రభుత్వాలకు మనం వ్రాసినాము. మీదగ్గర జరుగుతున్నటువంటి కల్తీని నిరోధించవలసినది. మీదగ్గర ఖచ్చితంగా, గట్టిగా లేకపోతే మావాళ్ళదగ్గరకువచ్చి మావాళ్ళు దీనికి గరవుతున్నారు, బలవుతున్నారు అని చెప్పి మేము వ్రాశాము. అదికూడా జరిగింది. అంతేకాక డాక్టర్ చలపతిరావుగారికి తెలుసును. కేంద్ర ప్రభుత్వానికి represent చేయడం జరిగింది. బెజవాడకు డాక్టర్ చంద్రశేఖర్ గారు వచ్చినప్పుడు గతపగవత్సరం, అందరువర్తకులూవచ్చి వారితో చెప్పకోవడం కూడా జరిగింది. వారు దానిని వినడంకూడా జరిగింది అది వారికికూడా కొంతవరకునచ్చినమాట వాస్తవమే. కాని చట్టరీత్యా దీనిని ఎట్లా సవరించాలి? అనేవిషయం వారికి యివేమిద్దంగా ఏమీ మార్గం తోచలేదని అనిపిస్తోంది. కాబట్టి దీనిని సవరించడానికి ఇప్పుడప్పుడే వారు పూనుకోలేదు. అని నాకు తెలిసిన బోగాట్టా అయిదని మళ్ళీ ఒకసారి వారికి చెప్పవచ్చు. దానికి ఆభ్యంతరంలేదు. మన level లో ఈ స్థాయిలో మనం చేయగలిగిందేమీలేదు. కాకపోతే ఇప్పుడు వారు అడుగు తున్నాడు కాబట్టి call attention పైన వచ్చినటువంటి ఈ ఉపన్యాసాలుగాని వీటియొక్క సారాంశంగాని మళ్ళీ వారికి ఒకసారి పంపించడానికి నాకేమో ఆభ్యంతరం ఏమీలేదు. తప్పకుండా పంపిస్తానని చెప్పుతున్నాను.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్ చలపతిరావు — మంత్రిగారికి చాలా వందనాలు ; ఇదంతాకూడా వారు convey చేస్తామన్నారు. చంద్రశేఖర్ గారు ఇదిఎట్లా సవరించాలో అర్థంకావడంలేదు. ఇంకా కనుక్కోలేదు, ఆలస్యము అయినప్పటికి last movement లోనైనా నేను మనవిచేసేటి ఏమిటంటే, వారు మీరుకూడా ఆరోగ్య శాఖవారే వారికి తెలిసి ఉండవచ్చు. ఈమందుల రంగములో కూడా క్లౌంట సమస్యవచ్చింది. Container కు ఒక పేరుపెట్టి content ఇక్కొకటిపెట్టి ప్రజలను మోసముచేస్తున్నారు. ఇది దురదృష్టము. దానిని మేము support చేస్తున్నాము. defend చేస్తున్నాము అని కాదు. దీనికి grains rack చేసి rack చేసి చివరకు ఏమిచేశారంటే, strict packing system అని పెట్టారు. అంటే ప్రతి బిళ్ళకున్నా ఒక package చేసి ఏమాత్రముకూడా fraud చేయడానికి వీలులేకుండా చేశారు. అలాగే చట్టము సవరించడానికి మీరు provide చేసిన warrant నిరుపయోగము. ఏలాగంటే, ఇప్పుడు ఈ బెల్లము చిన్నూరు జిల్లాలో ఒక రైతు తయారు చేశాడంటే, Sulphur-dioxide 70 పాళ్లు ఉండాలో, 280 పాళ్లు ఉండాలో అక్కడ తయారుచేసే ఆయనకు తెలియదు Discretion ఉండాలి అంటున్నాను. పిడుక్కు, బియ్యానికి ఒకటే మంత్రంగా ఉన్నది ఇది. ఇది ఆచరణ యోగ్యం

కాదని వారు ఒప్పుకొన్నారు. ఇప్పుడు చిత్తూరు జిల్లా రైతు ఈ బెల్లం పండించి నాయన ఎక్కడనంది warrant ఇస్తారు, ఆ wholesaler కు ఆయనకే warrant లేనిది, ఈ retail dealer కు ఎక్కడ ఇస్తాడు,

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఆచరణయోగ్యం కాదని నేను ఒప్పుకోలేదు. ఆచరణయోగ్యం కాదని డాక్టరుగారు అంటున్నారని అన్నాను.

డాక్టర్ టి. వి. ఎస్. చలపతిరావు.—మంత్రిగారికికూడా తెలుసును అనుకోండి, కొంచెము time పడుతుంది, అంతకంటే ఇంకేమీలేదు. అందువల్ల నేను మనవిచేసేది ఏమిటంటే, ఈ మందుల విషయంలో strict packing ఎట్లా పెట్టారో minimum purchase amount ఎంత అని, 10 పైసలకు తక్కువ కొనుక్కునేవాడు లేదు. అందులో కూలివాళ్లు కొనుక్కునే చిన్న దుకాణాలు ఇవి. ఇక్కడ వచ్చి మీరు rules అమలు జరపాలంటే, ఏదీకూడా ఆచరణ యోగ్యం కాదు. అందులో corruption పెచ్చు పెరిగిన ఈ రోజులలో ఇవి control చేసి ఇవి అమలు జరుగుతుందంటే, అది వట్టి fools paradise, వట్టి illusion, భ్రమ, అది జరిగేది కాదు. కాని నిరపరాధమైన వాళ్లకు శిక్షపడి నాశనమైపోతున్నాయి కుటుంబాలు. ఆర్థికంగా కుటుంబాలు నాశనమై పోయిన తరువాత ఇంక శాసనం ఎందుకండి! అందువల్ల నేను మనవిచేసేది, ఈ strict packing ఏ విధంగా introduce చేశారో medical field లో, ఇది కూడా అట్లే చేయవచ్చు. ఇప్పుడు బెల్లము ఉన్నదనుకోండి. 10 పైసలకు ఒక packet, పప్పు ఉన్నదనుకోండి, 10 పైసలకు ఒక packet. ఆ packets ను సీలుపేసి పంపమనండి. అదిలేకుండా అమ్మిన వాడికి శిక్ష వేయండి. అసలు sulphur dioxide అంటేనే వాడికి తెలియదు. అలాంటి వాడు వచ్చి ఇది sulphur dioxide ఇది adulteration కాదు అంటే, ఇది preservative ఈ preservative in excess ఉన్నదని వాడికి శిక్ష వేశామని Magistrate వ్రాశారు. అందువల్ల, అధ్యయనం, మంత్రిగారికి మరొకసారి విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను వారు కూడా convince అయినట్లు కనపడుతున్నది. Medical విషయంలో strict packing introduce చేసినట్లు ఇక్కడకూడా చేస్తే బాగుంటుందేమో suggestion అయినా చేయమని వారిని ప్రార్థిస్తూ మీరు ఈ అవకాశం ఇచ్చినందుకు ధన్యవాదాలు చెప్పుతూ సెలవు తీసుకొంటున్నాను.

(Sri K. Govinda Rao rose in his seat)

Mr. Deputy Speaker :—No general discussion now.

Sri K. Govinda Rao.—You have allowed him for ten minutes more.

Mr. Deputy Speaker :—Don't question that. It is not proper.

PRESENTATION OF THE REPORT OF THE SELECT COMMITTEE ON THE ANDHRA PRADESH (KRISHNA AND GODAVARI DELTA AREA) DRAINAGE CESS BILL, 1968.

Sri S. Sidda Reddi :—Sir, on behalf of the Chief minister, I beg to present the Report of the Select Committee on the Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta Area) Drainage Cess Bill, 1968.

Mr Deputy Speaker.—Report presented.

(Smt. J Eswaribai use in her seat.)

Mr Deputy Speaker.—No general discussion

Smt. J Eswari bai.—You are giving half-an-hour

Mr Deputy Speaker.—Don't question, I have just told him I was sorry. There is no question of general Discussion It is discretionary. Please Sit down He has put a question and I have given him some time. You and I know that it is not a general discussion I have gone to another subject. I cannot allow any discussion now.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—తమరు చెప్పింది మేము question చేయడం లేదు. Clarification అడుగుతున్నాము తప్ప మేము speech చేయడంలేదు.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—Clarifications కూడా general discussion లో వస్తున్నాయి. నేను allow చేయడంలేదు. Clarification is not necessary.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—వది నిమిషాలు వారు మాట్లాడితే మేము ఏమీ అనలేదు. మాకు ఒక్క నిమిషము ఇవ్వడానికి ఏమీ ఉన్నది.

Mr. Deputy Speaker.—I am to announce to the House that the latest hour for the receipt of amendments to the Andhra Pradesh (Krishna and Godavari Delta Area) Drainage Cess Bill, 1968, (as reported by the Select Committee) is 9 a. m. on Tuesday the 9th July, 1968.

శ్రీ బి. రత్నసభాపతి :—ఇప్పుడు amendments రేపు ప్రొద్దున 9 గంటలకు ఇస్తాము. Drainage Cess Bill Select Committee report రేపు ప్రొద్దున ఇవ్వమని అన్నారు. సరిపోయింది. దానిపైన discussion కూడా రేపే తీసుకొంటే బాగుంటుంది.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :—దానిపైన discussion వచ్చినప్పుడు కాముకోరండి.

PRESENTATION OF THE FIRST REPORT OF THE SUBORDINATE LEGISLATION COMMITTEE.

Sri K. V. Vema Reddy.—Sir I beg to present the first Report of the Subordinate Legislation.

Mr Deputy Speaker :—Report presented.

GOVERNMENT BILLS

THE ANDHRA PRADESH LAND IMPROVEMENT SCHEMES BILL 1968

Sri P. Thimma Reddy :— Sir I move

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Land Improvement Schemes Bill 1968.”

Mr. Deputy Speaker: - Motion moved
(Pause)

Mr Deputy Speaker , -The question is ;

“That leave be granted to introduce the Andhra Pradesh Land
Improvement Schemes Bill, 1969,”

The motion was adopted

THE ANDHRA PRADESH OBJECTIONABLE
PERFORMANCES PROHIBITION AMENDMENT BILL, 1968

Sri P. V. Narasimha Rao :—On behalf of the Chief Minister
I beg to move.

“That the Andhra Pradesh Objectionable Performances Prohi-
bition (Amendment) Bill, 1968, be read a First time”

Mr. Deputy Speaker.—Motion moved

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అధ్యక్షా, ఇది చాలా చిన్న బిల్లు. దీంట్లో ప్రత్యేక మైనటువంటి వివాదాంశము ఏమీలేదు. ఇదివరకే Andhra Pradesh Objectionable Performance Prohibition చట్టము అనేది ఒకటి ఉన్నది. ఈ ఆభ్యంతరకర ప్రదిగ్యనల నిషేధ చట్టములో 8వ సెక్షనులో ఒక Magistrate ఏ పోలీసు అధికారికైనా గాని ఒక ఇల్లు శోధా చేసేటటువంటి అధికారము ఇవ్వ వచ్చును అని ఉన్నది ఈ సవరణ బిల్లు ద్వారా “పోలీసు అధికారి” అనే మాటకు బదులు Inspector పోలీసు తక్కువ కానటువంటి పోలీసు అధికారికి యివ్వ వచ్చును అని చెప్పడం మాత్రం జరుగుతున్నది. అందువల్ల, చిన్న చిన్న అధికారాలు ఏమైనా దానిని దుర్వినియోగం చేసేటటువంటి ప్రమాదము దీనివలన తొలగిపోతుంది. ఇది చాలా నిరభ్యంతరమైన సవరణ. దీనిని ఒప్పుకోవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేగాక, దీనిక్రింద చేయబడేటటువంటి నియమాలు మనము విధానసభ ముందు ఉంచడం అనేది మొదటిసారిగా ఏర్పాటు చేయడం జరుగుతున్నది. కనుక దానికి కూడా ఏమీ ఆభ్యంతరము ఉండకూడదు! ఒప్పుకోవలసిందని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—దీంట్లో objectionable performances అంటే ఈ సినిమా ప్రదర్శనలు, advertisements, పేకాటలు Clubs ఇవన్నీవస్తాయా?

Sri P. V. Narasimha Rao,—Yes- objectionable performance means any performance.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మంత్రిగారు చెప్పారు, దాని interpretation లో ఏవైనా వస్తాయని. కాని దేశంలో అవినీతిని ఆ తరువాత సమాజాన్ని కుక్కు చేసేటటువంటి దానిని, వ్యభిచారాన్ని, దొంగతనాన్ని బాగా ప్రోద్బలం చేసేటటువంటి అధ్యాన్నపు నాటకాలు, సినిమాలు ఇవన్నీ వేస్తూ ఉంటే, “objectionable performances” అని చెప్పి ఇంతవరకు ప్రభుత్వము ముట్టుకోకుండా పోవడానికి కారణం ఏమిటి? కాని ఈ

వేళ ముట్టుకొనేది ఎప్పుడంటే ఏదైనా జాతీయోద్యమ స్వరూపాలను చూపించినా గాని, లేకపోతే అల్లూరి సీతారామరాజు నాటకంలో కొన్ని భాగాలు గాని, అంతే కాకుండా ఇప్పుడు ఉన్నటువంటి సామాజిక దృక్పథంలో ప్రభుత్వము చేస్తున్నటువంటి పొరకాటలను ఎత్తి చూపించేటి వాటిని గాని, వాటికేమైనా సరాసరి పెద్ద ఆఫీసర్లు వచ్చి ఆస్నీ కూడా ఆపివేయాలని చెప్పతారు. ఆ తర్వాత ఏమిటంటే అధికార్లకు, ఊళ్లో ఉండే వారికి complementary tickets ఇవ్వక పోతే, మంచి నాటకాలను కూడా objectionable performances అని వాటిని లాగి పారేయడం జరుగుతుంది. నేను ఈ amendment మీద మాట్లాడడం లేదు. Amendment ఏమైనా కాస్తా high level లో ఇచ్చారు, కొంతనయమే, ordinary constable ఆపడానికి వీలులేకుండాకాని, అసలు Act ను మీరు implement చేయకుండా చేసేటప్పుడు మంచి వాటికి చేయడం ఎందుకని నేను అడుగుతున్నాను. ముఖ్యంగా ఈ Act ఎప్పుడు వచ్చిందంటే “మాభూమి” నాటకం మొట్టమొదట వ్రాసి Madras Assembly లో కాసన సభ్యులందరి ముందు కూడా ముఖ్యమంత్రి, మంత్రులందరు కూడా ఉండగా అది ప్రదర్శించినప్పుడు, ఇది ప్రారంభమైంది. ఆ నాటకం ఏమిటంటే నైజాము పరిపాలనలో ప్రజానీకం ఎట్లా అయితే ఇబ్బంది పడుతున్నారో, దానిని మొత్తం కూడా, రైతాంగము యొక్క, బీద జనం యొక్క కష్టాలు పూర్తిగా ప్రదర్శించింది. కళా వెంకట్రావుగారు చూచినప్పుడు యిది చాలా బాగున్నదని జమీందారి రద్దు ఉద్యమానికి చాల సహాయపడుతుందని అన్నారు. తరువాత బెజవాడ గోపాలరెడ్డిగారు చూచి — కాము భూస్వామి గారు — వారు ఆన్నది — యీ జమీందారి విధానం ప్రతి ఊరిలో నడుస్తోంది, ఆంధ్రలో ఊయారా నిజాములే ఉన్నారు — వీరికి వ్యతిరేకంగా జరిగేవోరాటానికి యీ నాటకాన్ని నిషేధించాలని చెప్పారు. ఏని ప్రజా ఉద్యమాలను ఉన్నత స్థితిలోకి తీసుకు పోతామో వాటిని నిషేధిస్తున్నారు. కాని ఆసభ్యమైన, అల్లెలమైన ప్రవర్తన ప్రోత్సహించే వద్దతిలో ఉన్న బొమ్మలు కలిగినటువంటి సినిమా పోస్టర్లు అంటించడం, ఆ ప్రచారాన్ని నిషేధించలేకపోతున్నాడు. దీని లక్ష్యమువక హృదయాలను మట్టిపాలు చేస్తున్నారు. సమాజంలో నైతిక విలువలు పోతున్నవి. వికోబా భావేగారు యిటువంటి సినిమా పోస్టర్లు అంటించు వద్దతి నిషేధించాలన్నారు. దా కి చట్టాన్ని ఉపయోగించారా? కాని సినిమాలు తీయుటకు డబ్బు యిచ్చి ప్రోత్సహిస్తున్నారు. ఇటువంటి అసభ్య, అల్లెల ప్రదర్శనలు పిల్లల లేత హృదయాలకు హాత్తుకొని, వారు వాటికి అలవాటుపడి, వారిలో అల్లరి బయలుదేర్తే — ప్రభుత్వం ఏమి చేస్తున్నది? స్టూడెంట్సులో disorder రాకుండా మం యిస్తున్న ఎడ్యుకేషన్ ఏమిటి? నైతిక విమర్శ గాని, ఆత్మ విమర్శ గాని ఏమి ఉన్నది? స్టూడెంట్సుకు ఎమోషన్ వచ్చినా, ఆదర్శంవచ్చినా, ఆవేశంవచ్చినా, సినిమాలో చూసినవే అలవడుతున్నాయి సెక్స్ పుస్తకం చదివిన స్టూడెంట్ stunt picture చూస్తే రాడీజమ్ అలవడుతుంది Stunt picture చూసి దేశభక్తుని జీవితం చ వికే తెర్రరిప్పు అవుతాడు. stunt చూసి సెక్స్ పుస్తకము చదివిన పిమ్మట

అవేకుడైతే వ్యభిచారులై దేశదుర్గతికి తయారవుతున్నారు. ఈ పరిస్థితులకు ప్రభుత్వం జవాబుదారీ అవుతుందా? దేశం ఏమైపోతుందోనని సామాన్య జ్ఞానం ఉన్న ప్రతివాడు భయపడుతున్నాడు. ఆమెరికా నుంచి సెక్స్, క్రైమ్, పుస్తకాలు దిగుమతి అడగన్నవి. మొత్తంగా ఆక్ట్ తీసుకువచ్చారు, అశ్లీల పుస్తకాలు పట్టుకుంటామన్నారు. అంతవరకు సంతోషమేకాని ఆ పుస్తకాలమీద రచయిత పేరుండదు, pseudonime ఉంటుంది. అటువంటి పుస్తకాలు పిల్లలు తెల్లవార్లు చదువుతున్నారు. వేరే ఎడ్యుకేషన్ లేదు గాంధీ చహాత్తుడు ప్రారంభించిన నైతిక ఉన్నతస్థాయినుంచి ప్రారంభమైన దేశం, తిలక్, భగత్ సింగ్ మొదలైన త్యాగపూర్వులతోనొంది విరాజిల్లిన జాతి యీ సెక్స్, క్రైమ్, పుస్తకాలు, సినిమాలు శత్రుత్వంగా వతనమౌతుంటే యింకా వతనం అవడానికి యీ ప్రభుత్వం చూస్తూ కూర్చుంటుందా, లేక యిటువంటివి నిషేధించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుందా? ఇప్పుడు ఈ బిల్లును నేను బలపరచడంలేదు. అసలు యీ చట్టం పాటికోసమే అని చెబుతున్నారు గాని అది ఋజువు చేసుకొనుటకు సవ్యంగా అమలు జరపండి. పాటికోసం కాకుండా ప్రజా ఉద్యమాలను అణచడానికి నాశనంచేయడానికి అయినట్లయితే ఇటువంటి చట్టాలు అక్కరలేదు. ఈ కాననం కావాలంటే అది నిరూపించడానికి యీ అశ్లీల కథలు, పుస్తకాలు, ప్రదర్శనలు ఆపేందుకు, బహిష్కరించేందుకు అమలు జరపండి. ఇప్పుడు టెక్నికల్ మార్పుతో అంటున్నారు. "any police officer" కు బదులు "not below the rank of Inspector" చేర్చాలన్నారు. ఈ రూల్సు లెజిస్లేచర్ ముందు పెట్టుతున్నారు. దానికి అత్యంతరం లేదుగాని అసలు basic Act. నేను చెప్పిన సంబంధాలలో గట్టిగా అమలు జరపాలి. అదేమీ లేకుండా ప్రజా ఉద్యమాలను భగ్నం చేయడానికే అయినట్లయితే దీనిని ప్రజలు ఎదుర్కొంటారని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అధ్యక్షా ఈ objectionable performances Prohibition Act అనేది సంపూర్ణంగా ప్రజాస్వామ్య మూలసూత్రాలకే విరుద్ధమైనదని చెప్పవలసి యుంటుంది. దీని అసలు ఉద్దేశం ఏమంటే—Promote feelings of enmity or hatred between different sections of the people of India— అటువంటిది objectionable performance అని prohibit చేయాలని అన్నారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు —అదంతా చదవండి

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—దీనిలో sugar quoting ఉన్నది. — "Objectionable performance" means any performance which is likely to ..

incite or encourage any person to resort to violence or sabotage for the purpose of overthrowing or undermining the Government established by law in India or in any State thereof or its authority in any area. అటువంటివి prohibit చేయాలనే ఉద్దేశంతో యీ కాననం చేయబడింది. దాని ప్రధానమైన ఉద్దేశం performance అంటే—

“Performance means any play pantomime or other drama or any burrakatha and include the singing of any ballad or holding of any dialogue అన్నారు ఈ ఉద్దేశం గురించి యీ చట్టం తయారయినది అసలు objectionable performance అన్నట్లయితే మిగతదికూడ ఉన్నప్పటికీ సమాజంలో జీవితం పరిపూర్ణతం కాకుండా మానవ మూలలత్యాలు పతనం కాకుండా చేసే ప్రబోధాను అడ్డుకొనకండా చేసినట్లయితే కాగుండేది, కాని ప్రభుత్వం మీద violence incite చేసి, encourage చేయుటకు పూనుకుంటే, బ్రిటిష్ పరిపాలన కాలంలో మన ప్రజలను ఎదుర్కొనుటకు అణచి వేయుటకు బ్రిటిష్ వాడు తెచ్చిన చట్టానికి ప్రతిరూపంగా యిది తెలిపినట్లున్నది. గవర్నమెంటు సంపూర్ణంగా తన ఆయుధాన్ని పదునుగా పెట్టుకోనుటకు పూనుకొంటోంది. ప్రభుత్వానికి సర్కారీకారాలు వుండాలి ప్రభుత్వానికి లేని అధికారాలులేవు, కాని అయిదవ తనంతప్ప సర్కారీకారాలన్నీ వున్నవి. అసలు యీవాడు ప్రభుత్వాన్ని ఎవరైనా విమర్శించేట్లయితే వారు violence చేస్తున్నారని, ఆనెపంతో సంస్కృతి ప్రదర్శనాలు నాటకాలు అణచడానికి యిది ఏర్పడింది. దానిని ఎదుర్కొనుటకు ప్రజలకు బలం ఉన్నది. అవినీతి ప్రదర్శనాలు, సమాజాన్ని కృంగివేటువంటి, మానవ పర్వనాటిని నాశనం చేసే ప్రదర్శనాలు, బుర్రకథలు, నాటకాలు, సినిమాలు—నిర్మూలనం చేయాలనే ప్రభుత్వ సదుద్దేశం అయితే యీ చట్టం యీ స్వరూపంలో వుంటుందని భావించడంలేదు. పూర్వం బ్రిటిష్ వారు ఆనాటి వారి ప్రభుత్వకాలంలో దేశంలో ఠేషాన్ని, హింసాకాండను పురిగొల్పుతున్నారని ప్రజలను అణచుటకు తెచ్చిన చట్టం మూడిరి ఇది ఉన్నది. ఆ విధంగా కాకుండా వేరొక రూపంలో యిది రావాలి ఈవాడు మర్డర్ గాని, నేబుచేజ్ గాని, అవినీతి ప్రబోధం చేసే వారిని గాని అణగద్రొక్కుటకు మంత్రిగారు వేరొక రూపంలో కాసనం తీసుకురావాలి. సినిమాలున్నవి .

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అవి ఇందులో రావు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—సినిమాలకు వేరే సెన్సార్ బోర్డు వున్నది, వేరే నియమాలు ఉన్నవి. గాని ఇప్పుడు అనేక exhibitions జరుగుతున్నవి; అనేక అవినీతి ప్రదర్శనాలు జరుగుచున్నవి. మేము కాధవ చేతి, యీ ప్రభుత్వం ఆ ప్రతిష్ట పాలవుతుందని భయపడుతున్నాము. ఎక్కడ చూచినా అవినీతి ప్రదర్శనాలు, అవినీతి వర్ణనలు వివరీతంగా చలామణి అవుతున్నవి. దొంగ సాధువులు, దొంగ గురువులు దొంగ దేవుళ్ళను కూడ యిందులో చేర్చి నే కాగుంటుంది. మాధవ రావు గారికి కోపం వస్తే రావచ్చును. నిజానికి చూస్తే యిది సమాజం యొక్క యోగ్యతను అభివృద్ధి చేయడానికి మనిషిని ఉన్నతంగా ముందుకు తీసుకురావడానికి పూనుకొన్నదిలేదు. ఇప్పుడు యీ బిల్లులో ‘Inspector’ అని ఎందుకు చేర్చారు? ఇప్పుడు పోలీసు అధికారులు సరిగా ఉపయోగపడటంలేదా? పోలీసు అధికారులు కూడా—అసలు విషయం చెప్పాలంటే ధనంపైన ఆధారపడిఉన్నారు. అవినీతి ప్రదర్శనలు, జూదాలు, అవినీతి నాటకాలు—వీటన్నింటి పైన ఆధారపడి

వున్నారు కంచెయేచేసు నేసే పరిస్థితి వున్నప్పుడు యీ నాడు యాంత్రాంగం అవినీతిని ప్రోత్సహించే పరిస్థితి వున్నప్పుడు యిటువంటి బిల్లు తీసుకురావడం హాస్యాస్పదం కావాలని ప్రశ్నిస్తున్నాను. అందుచేత యివన్నీ వుపసంహరించు కోవడం మంచికని మంత్రిగారిని కోరుతున్నాను తెలియనిదేమీకాదు. మన సమాజంలో ఎటువంటి అవినీతి కరమైనవి సాగుతూ వున్నాయో తెలియనిది ఏమీ కాదు దానిని ప్రోత్సహించడం, దానికి box office value వున్నది, చాల పట్టణాలలో amusement parks అని బైలుదేరినాయి. ఒక పోలీసు ఆఫీసర్, ఒక్క గవర్నమెంటు ఉద్యోగి దానిపైన వర్క తీసుకుంటున్నారా అంటే లేనే లేదు. అడిగిట్టుబాటు వ్యవహారాలు. అది వుండడం మంచిది. ప్రజల యొక్క మనోహృద్ధి దానిమీద వుండేట్లయితే నైతికంగా అభివృద్ధి అవుతారు నైతికంగా అభివృద్ధి అయ్యేట్లయితే మన ప్రజాస్వామికం అవసరం లేనేలేదు. ప్రభుత్వం నైతికంగా అభివృద్ధి అయి న్యాయం ధర్మం ప్రజాస్వామికం అభివృద్ధి కావాలి. వర్గరాహిత్యమైన సమాజం కావాలనేట్లయితే అది వర్గ ద్వేషాన్ని పూనుకోవడం ఆపుతుంది. అందుచేత అది అక్కరలేదు. ప్రతివోట amusement సాగుతూనే ఉన్నాయి. ఈ సందర్భంలో మంత్రిగారిని హెచ్చరించేది, ఏదైన వింటారు అనుకోండి. కాకినాడ పట్టణం తీసుకొన్నట్లయితే అక్కడ వరుసగా సాగిపోతునే వున్నాయి. Licence లేదు. ప్రదర్శనలు సాగు తున్నాయి. డాన్సులు సాగుతున్నాయి. అనేక రకాలైనవి సాగుతున్నాయి. అది ముఖ్యమైన పట్టణం. నాగరికతగల పట్టణం. ఆ పట్టణాన్ని అంటిటి కృంగ దీసే పరిస్థితులు ఉన్నాయి. అవి Municipal administration కు వచ్చినాయి. Inspector General of Police కు వచ్చినాయి. జిల్లా అధికారులు, పోలీసు అధికారులు దానిమీద ఆధారపడ్డారు. డబ్బులకు ఆధారపడ్డారు అనే charges కూడ వున్నాయి. ఒక మూల అవినీతిని ప్రోత్సహించి వెరొక మూల అమాయి కంగా తీసుకువస్తున్నారు అంటే యిదా పరిపాలన సాగించే లక్ష్యం. ఇది ఒక రకమైనటువంటి అవినీతి అని నేను చెప్పదలచుకొన్నాను. ఈ కాసనాన్ని రద్దు చేయకొని వమగ్రంగా obscenity తదుపరి అవినీతి immoral యివన్నీ prohibit చేయడానికి తక్షణమే చర్య తీసుకోమంటున్నాను. దానికి తగిన కాసనాలు వున్నాయి. లేకపోలేదు. బాధతో చెపుతున్నాము. కాసనాలు వున్నాయి. ఆ కాసనాలను అనులు పెట్టడానికి యిప్పుడైనా పూనుకుంటారా అని హెచ్చ రిస్తున్నాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :— అధ్యక్షా, అవినీతికరమైన గృహాలు, వాటికి సంబంధించిన వేషభావలు యివన్నీ ఉన్నటువంటి స్థలాలను సోదాచేయడం కోసం ఏ Police అధికారి అయినా అనే దానిని తీసివేసి Inspector అంటే Circle Inspector అనే కావన యిస్తుంది. ఇంతకుపూర్వం ఎప్పుడో 20, 30 సంవత్స రాల క్రిందట Circle Inspector మాత్రమే సోదా చేయాలని ఉంటే బాగా ఉండేది. ఎందువల్లనంటే అప్పట్లో ఇలాంటి అవినీతికరమైన దృశ్యాలను, యిలాంటి అవినీతికరమైన గృహాలను ప్రోత్సాహ పరచేది చాల అరుదుగా

The Andhra Pradesh Objectionable Performances Prohibition Amendment Bill, 1958

ఎక్కడో ఒక్కటి ఉండేది. దాని మీద action తీసుకోడానికి అక్కడ ఉన్నటువంటి వాళ్ళు కయవడి Circle Inspector కు వ్రాస్తే వాళ్ళు వచ్చేంతవరకు పిళ్ళు తెలుసుకో కుండా ఉండి వాళ్ళు వచ్చిన తరువాత వెంటనే సట్టుకోడానికి ఆవకాశాలు ఉండేవి ఈరోజులలో ప్రతివీధిలో, ఫ్లాంగు వీధి ఉన్నట్లయితే అధమ వఠం 100 గృహాలు యిలాంటివి తయారు అవుతున్నాయి. ఇలాంటి పరిస్థితిలో ఎక్కడనుండో Circle Inspector వచ్చి, దానిని సోదా చేయడానికి ఆయనకే అధికారం యిచ్చినట్లయితే దానిని పరిపూర్ణంగా అరికట్టే స్థితిలో ఉండము అందువల్ల local గా ఉండేటటువంటి పోలీసుకే యివ్వడం ఉచితమని నాకు అనిపిస్తున్నది. ఇంతకుముందు గౌరవసభ్యులు చెప్పినట్లు అటువంటి అనినీతి కరమైన దృశ్యాలు, వ్యభిచార గృహాలు ఎక్కువ విధంగా ఉండడమే కాకుండా ప్రత్యక్షంగా చూస్తున్నాము. పేపర్స్ లోను, సినిమా ప్లాస్టోలోనీ కాదు, మానవ లోకంలో ఉండేటటువంటి దైవందిక వేషాలు కూడ ఈవిధంగా తయారు అవుతున్నాయి. ఈనాడు ఎందుకు ఆవిధంగా చెప్పడానికి నాహాసీస్తున్నాను అంటే దుస్తులు కూడ అన్నారు దేశంలో ఆంధ్ర గౌరవాన్ని పరిపూర్ణమైన స్థాయిలో నిలవజెట్ట గలిగిన మన మానవ జాతి ఎంతవరకు దిగజారి పోయిందంటే అర్థనగ్న స్వరూపంతో ఈనాడు స్త్రీలు పురుషులు తయారు అవుతున్నారు. ఇది ఎంత హేయమైనది, ఎంతబాధా కరమైనదో ఆలోచించండి Abul's road లో నిలుచున్నట్లయితే నిజంగా యిది మానవ లోకమా అనిపిస్తుంది. పురుషుడే కాదు స్త్రీయే కాదు ఎవరైనా సరే అర్థనగ్న స్వరూపంతో ఈనాడు తయారు అవుతున్నారు అంటే దీనిని అరికట్టడానికి— we should go beyond to that police constable ఇటువంటి దుర్భరదృశ్యం అని ఎక్కడో ఉన్న Circle Inspector కు వ్రాసుకొని వాళ్ళు వచ్చే దాని కంటే కనిపించిన ప్రతివ్యక్తి దానిని అరికట్టి, యిది కాదు మనవేషం, మన ఆంధ్ర జాతి వేషం యిలాంటిది అని గౌరవమైన దుస్తులను ప్రదర్శింపజేసి, యిటువంటి అసహ్యకరమైన దుస్తులు లేకుండాచేసే అవకాశం యిచ్చేస్థితి తీసుకురావాలని ఆశిస్తున్నాను. అంతే కాకుండా ఈనాడు అనినీతి కరమైన గృహాలు అంటే జూదం, ఈజూదం పెళ్లు పెరిగి పోయింది. ఈనాడు వారికి ఉన్నటువంటి హాబి ఒకటే చేకాట, Office వదలడంతోనే క్లబ్స్ కు అని వెళ్ళిపోయి యిల్లు వాకిలి మరచిపోయి రాత్రింబవళ్ళు త్రాగి తందనాలాడి, చీట్లచేక ఆడుతూ ఉంటే.—వాటిని అరికట్టలేని స్థితిలో ఈనాడు ప్రభుత్వం తయారైంది. ఈనాడు యిప్పుడే ప్రదర్శిస్తున్నారు. సుడిగుండాలు ఆ సుడిగుండాలు picture చూస్తే, నిజంగా ఆ last scene చాల బాగా ఈ చట్టానికి చాల అనుకూలమైన పరిస్థితిలో ఉన్నది. ఈనాడు మానవ లోకంలో యువకబ్బందాన్ని, వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పినట్లు, ఉత్తేజకరమైన పరిస్థితులలోకి తీసుకువచ్చి ఖూనీలు చేస్తే ఎట్లా ఉంటుంది, వ్యభిచారం చేస్తే ఎట్లా ఉంటుంది. జూదం ఆడితే ఎట్లా ఉంటుందో బిజ్నెసును కలిగించే స్థితిలో ఈనాడు ఉన్నటువంటి పుస్తకాలు, ప్రదర్శనలు, pamphlets, వీటినిన్నిటిని అరికట్టడం కోసం నా intention లో Circle Inspector కాదు. Constable లేదా మన ప్రభుత్వం గట్టిగా ఆలోచించి ఒక general honorary volunteers ను తయారు

చేసి, వెంట వెంటనే వీటిని అరికట్టే పరిస్థితి తీసుకువచ్చినట్లయితే మనం కొంత సాంఘిక గౌరవాన్ని సాధించి, సాంఘిక పరిస్థితిని మెరుగు పరచడానికి ఆవకాశాలు ఉంటాయి. ఇంకొకటి కూడ నేను యిందులో సలహా యిస్తున్నాను. మన ఆంధ్ర ప్రభుత్వం అన్ని దేశాలకు ఆదర్శంగా ఉండాలంటే మన ఆంధ్రులకు ఒక ప్రత్యేకమైన dress ఉండాలి. I dont like this present way of dress in schools. సాధారణంగా వళ్ళంతా నిండే టటువంటి లాల్చి, ధోవతి లేక పోతే వైజామా యిలాంటి పరిపూర్ణంగా cover కాగలిగినటువంటి స్థితిలో మన dress నిర్ణయించు లిగిన రోజే గౌరవప్రతిష్టలలో మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ముందంజ వేస్తుంది. అటువంటి దానిని గుర్తించి పూర్తిగా ఆందుబడి ఉండేటట్లుగా ఈ చట్టాన్ని మార్చి మన గౌరవాన్ని కాపాడాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. మిథపరావు :—అధ్యక్షా, దీనిలో Circle Inspector అనేబదులు Dy. S. P కెట్టడం మేలు. ఎందుకంటే Suppression of Immorals Act క్రింద ఒకప్పుడు Inspector ఉండి దానివల్ల వచ్చేలాభ నష్టాలన్నీ ఆలోచించి గవర్నమెంటు వారు దానికి amendment తీసుకు వచ్చి Dy S P. కి powers యిచ్చారు. The Objectionable Performance Prohibition Act, 1968. దీనికి సంబంధించిన amendment యిది. నాటకాలు గాని, parties గాని, performances గాని Amusement Parks గాని యివన్నీ ఏర్పాటు చేసిన పరిస్థితులలో వీటన్నిటికీ యివి apply అవుతూ ఉంటాయి. ఈ Act ప్రకారం ఏదైతే జాతీయ వనానికి హాడ్డుడుమందో అది ఒకటి రెండు మాత్రమే మన వాళ్ళు prohibit చేశారు. జాతీయ వనాన్ని క్రిందికి త్రొక్కేటటువంటి విషయాలలో మాత్రం మన వాళ్ళు ఎప్పుడూ వాటి హోలికి పోలేదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో నాకు తెలిసిన దానిలో ఏ రెండు నాటకాలు మాత్రమే ban చేయబడ్డాయి. మిగతా amusement parks గాని, లేకపోతే పెద్ద గృహాలలో పార్టీలలో వచ్చు దృశ్యాలు గాని ban చేస్తున్నారా అంటే అది ఉపబడడం లేదు. Cinematographic Act క్రింద cinemas తీసేదానికి వాళ్ళకు permission ఉన్నది. వాళ్ళు వేసేటటువంటి posters రోడ్ల మీద చూసినట్లయితే వచ్చు సౌందర్యాన్ని ఆమాంతం వలిచేటట్లుగా వారు చూపిస్తూ ఉంటారు, దీనిలో ఒకలాడేటటువంటి students అందరు ఏమి అవుతారో అర్థం కాదు. Cinematographic Act దీనిని రెండు combine చేసి State కు అన్వయించే దానికి సమగ్రంగా ఆలోచన చేస్తే దాని వల్ల ఏదైన లాభం ఉంటుంది గాని, ఈ Act ఒక్కదానివల్లనే ఉంటుంది అనుకుంటే, ఈ Act వల్ల సినిమాలను మనం అదుపులో పెట్టే పరిస్థితిలో మేము డ్రామాలు వేస్తే నష్టం. సినిమాలు వేస్తే నష్టం ఏర్పడకుండా పోయేది డ్రామాలు వేస్తే నష్టం ఏర్పడడం ఆనేది అర్థంలేనటువంటి విషయం. ఈ రోజు amusement parks కు మనం యిచ్చే లైసెన్సులు, లేకపోతే amusement parks అని పేరు పెట్టకుండానే యితరత్రా మనం లైసెన్సులు యిచ్చేటటువంటివి చూసినట్లయితే ఆ క్కడ ఏర్పడేటటువంటి సన్నివేశాలు చాల ఎక్కువగా ఉంటాయి. వాటిని

జాతీయ జీవనానికి ఇబ్బందికరంగా లేకుండాను, నిజమైన దేశభక్తిని ప్రోత్సహించే ban చేయకుండాను, జాతీయ జీవనాన్ని కలుషితం చేసేవాటిని అరికట్టడానికి—ఆ అలోచనా పద్ధతిలో సిక్కిచ్చిగాను, నిష్పక్షపాతంగానూ వుండేట్లు యీ చట్టాన్ని ఆమలు జరిపేటప్పుడు తగు జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసివుంది. లేకపోతే, గవర్నమెంటువారు కొన్ని ఆయుధాలను తమ చేతిలో పెట్టుకుని రాజాగ్రహం వచ్చినప్పుడల్లా వారిపై వుపయోగించడం జరుగుతుంది. దానివలన చాలా ప్రమాదాలు జరుగుతాయి. ఇంక యీ అధికారం యివ్వడంలో “any Inspector” అనిగాక—పెట్టదలచుకుంటే—డెప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్ అని పెట్టండి లేకపోతే యీ అమెండుమెంటు అసలు పెట్టండి.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—అదృశ్యా, నాకు ముందు మాట్లాడిన మిత్రులు చెప్పిన ఆభిప్రాయాలనే కేవలం పునశ్చరణ చేయడం నాకు యిష్టం లేదు. అయితే యీ అజ్జెక్షనబుల్ పర్ఫార్మెన్సెస్ ఆక్టు ఏ ఉద్దేశ్యంతో ప్రారంభమైనదనే విషయాన్ని ఒకసారి గమనంలోకి తీసుకోవలసిన అవసరమున్నది. ఇంతకుముందు వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు ఒక ఘటన చెప్పారు. ‘మా భూమి’ అనే నాటకంతో యిది ప్రారంభం అయింది. ప్రజలను చైతన్యపంతులనుచేసి, వారు ఎదుర్కొంటున్న సమస్యలనుంచి బయట పడడంకోసం, వారిని వుత్తేజింపాలనుచేసి ఆ పర్ఫార్మెన్సెస్ను అరికట్టే సందర్భంలో ప్రారంభమైన బిల్లు యిది అని మరొక సారి చెప్పక తప్పదు. ఇదేకాదు, వేలకొలది, లక్షలకొలది ప్రజలు యీ రోజువరకూచూసి ఆనందిస్తున్న ‘రక్తకన్నీరు’ నాటకాన్ని ఒక సందర్భంలో యీ Act క్రిందనే ban చేశారు. హైకోర్టుకు వెళ్ళిన తరువాత, వారు దానికి stay యిచ్చి దానిని ప్రదర్శించుకోవచ్చునని (అనంతపురంలో) చెప్పడం జరిగింది. అదే విధంగా అల్లూరి సీతారామ రాజు— బుర్రకథ అనుకుంటాను— దానినికూడ దీనిక్రిందకు తీసుకువచ్చి ఆటంక పరచడం జరిగింది. ఉద్దేశం ఏమైనప్పటికీ ఆచరణలో జరుగుతున్నది మాత్రం యిది. మనకు తెలుసు—మన చట్టాలలో ‘కొన్ని ఏమాత్రం అమలుకానివి ; కొన్ని అలంకార ప్రాయమైనవి. అదేవిధంగా, అలంకారప్రాయంగా పెట్టదలచుకుంటే ఆశేవణ లేదు. ప్రతి సీటిలోనూ, ప్రతి వట్టణంలోనూ పెద్దపెద్ద కట్టు వున్నాయి. వేకాటమొదలైనవన్నీ పెద్దపెద్ద యిందులో ఏమాత్రం ఆటంకం లేకుండా సాగిపోతూనే వున్నాయి. చట్టాలు వున్నాయని, పోలీసువారు వున్నారని, అంతా సక్రమంగా జరుగుతుందని కళ్ళు మూసుకుని సంతోషపడితే సంతోషపడవచ్చు. కాని, ఆచరణలో జరుగుతున్నదేమిటో మనకు స్పష్టంగా కనిపిస్తూనే వున్నది. ఇవాళ నేనొక గ్రంథంలో చదివాను— పెట్టుబడిదారీ సమాజంవున్న అన్ని దేశాలలోనూ, కార్మికులు, యువకులు, మొత్తం ప్రజలు అమను బాధిస్తున్న జీవిత సమస్యలనుంచి వారిని తప్పుదారి పట్టించడానికి, ప్రక్కకు మళ్ళించడానికి పెట్టుబడిదారీ వర్గం కాళ్ళతోగా కామే పరిపాలన సాగించడంకోసం వీటన్నింటినీ కొనసాగిస్తూ వుంటుంది. ఎన్ని చట్టాలు వున్నప్పటికీ అవి పెట్టుబడిదారీ దేశాలలో అమలు జరగవు అని నేనా గ్రంథంలో చది

వాను. ఇది అక్షరాలా నిజం అనే విషయం మనదేశ పరిస్థితులనూ, మన చట్టాలనూ చూసినప్పుడు తెలుస్తుంది. ఆబిడ్స్ కు వెళ్ళి చూడండి. పోలీసువారు వెళ్ళి ఏదో ఆందోళన చెందటం వల్లగా చేస్తారు కానీ నగ్న దృశ్యాలతో కూడిన వుస్తకాలు, వరమ దరిద్రమైన సాహిత్యమంతా అక్కడ అమ్ముతూ వుంటారు వేలాడగట్టి చాలా రిపబ్లిష్ గా వుంటుంది. ఈ మెషినరీ అంతా వున్నట్లా, లేనట్లా? అలాగే సినిమాలు. జంక్షన్ లో పెద్దపెద్ద పోస్టర్లు కడుతూ వుంటారు. అనకాపల్లిలో ఆ చుట్టుప్రక్క గ్రామాలనుండి చాలామంది జంక్షన్ వద్దకు వస్తారు కాఫీ త్రాగడానికి. అక్కడ యీ పోస్టర్లు చూడకుండా వెళ్లడానికి వీలులేకుండా బ్రహ్మాండంగా, చాలా స్ట్రయికింగ్ గా పెడతారు. అవి ఎట్లా వుంటాయో ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కరలేదు, అందరికీ తెలిసిందే చూడడానికి చాలా జగస్సాకరంగా వుంటాయి. ఆడవాళ్ళు తలవంచుకు వెళ్ళవలసిందే. ఇటువంటి ప్రదర్శనలు జరుగుతూ వుంటే యీ Acts వుండి ఎందుకు? ఈ వుస్తకాలు, సినిమాలు, యీ ఎల్లో లిటరేచర్ గా, యిమోరల్ ట్రాఫిక్ అట్టుక్రింద దాడులు చేస్తూ వుంటారు. దాడులకు ముందే వారికి యిన్ ఫర్ మేషన్ యిస్తారు. అక్కడకు వెళ్ళినప్పుడు వారు ఎవరినో కూర్చోబెడతారు వట్టుకుని అయిదో, ఏదో కిక్ వేస్తారు పెట్టుబడిదారీ సమాజంలో యిది జహుకా యినెవిటబుల్. ప్రాహిషిట్ విషయం మనకు తెలుసు. ఎన్ని చట్టాలు చేసినప్పటికీ, అలంకార ప్రాయంగా వుండడమే తప్ప సక్రమంగా అమలు జరిపి, వీటిని అరికట్టడానికి ప్రయత్నాలు మాత్రం లేవు. నిన్ననే మాణిక్యం చెలిగ్రాం వచ్చింది. తీవ్రమైన కూడా కానిటరీవారు వెళ్ళి పట్టుకోవాలని ఒక ఆర్డర్ జారీ చేశారట. ఇప్పుడు ప్రాహిషిట్ వారి తోనే వాళ్ళు బాధలు పడలేక పోతున్నారు. ఇంక కానిటరీ వాళ్లనికూడా వాళ్ళవైకి వాదిలితే మా 'వాటా ఎంతో' అంటారు వాళ్ళు.

ప్రతి దోసులోనూ పెద్దపెద్ద లాడ్జింగ్ హౌస్ లో వ్యభిచార గృహాలుగా పని చేస్తున్నాయి. ఇంక క్లబ్బుల్లో పెద్దవారు వున్నారు కాబట్టి వారిని పట్టుకోవడంలేదు. ఇది అందరికీ తెలుసు మంచి ఆభిప్రాయమేవుంటే వీటిని ఒక్కరోజునైనా ఆపవేయడానికి అరికట్టడానికి ప్రయత్నించండి సీరియస్ గా, సంతోషిస్తాం. దానిని బలపర్చడం, వ్యతిరేకించడం అనేదేమీ లేదు. మొదటనే చెప్పాము— మంత్రులు వీటన్నింటికీ సంబంధించి ప్రభుత్వం ఏమి చేసిందో చెప్పమనండి సంతోషిస్తాం.

ప్రగడ కోటయ్య :—అధ్యక్షా! మనముండున్న అమెండుమెంటు చాలా స్వల్పమైనదే. పోలీసు ఆఫీసర్ అంటే— not below the rank of an Inspector అని చెబుతున్నారు. కానీ, ఆలోచనలు చాలా మంచివిగానే వుంటున్నవి. ఆచరణలో ఏదయినా అమలు జరుగుతున్నదా లేదా అనేది ప్రభుత్వం ఎప్పుడైనా లోతుకు వెళ్ళి ఆలోచిస్తున్నదా అనే సందేహం వస్తున్నది. ప్రజా జీవితానికి అభ్యంతరకరమైన పెర్ఫామెన్స్ వుంటే వాటిని నిషేధించాలి అన్నారు సాధారణంగా దానిని కాదని చెప్పే వారెవ్వరూ వుండరు. ప్రజా

శ్రేయస్సుకు ఉపయోగపడే రచనలు గాని, పెర్ఫార్మెన్సెస్ గాని, నాటకాలు కాని, సాహిత్య ప్రదర్శనలు గాని అడ్డుకోవలసిన అవసరం లేదు. కాని ప్రజల ఊపిరికలకు కంటక ప్రాయంగా వుండే అనేక విషయాలున్నాయి వీటికి చట్టాలు వున్నాయి. చట్టాలు అమలు జరుగుతున్నవా, లేదా, అమలు జరగకపోతే యీ లోపము ఎక్కడ వున్నదనేది ప్రభుత్వము ఆలోచించడము లేదు. ఈనాడు అకృత్యాలకు, అక్రమాలకు కారణము పేద వారు కాదు. ఏదైనా వుంటే ధనవంతులు మాత్రమే కారకులు ఈ నాగరిక ప్రపంచములో జూద మాడటము, వ్యభిచారగృహాలను సాగించడము, పెద్దయెత్తున డబ్బుతో జూదాలలో వ్యవహారాలు సాగించడము, ఆతరువాత కొన్నిచోట్ల కూనీల వరకు కూడా దిగుతున్నది కూడ ధనవంతులకు సంబంధించిన వారే ఎప్పుడూ పేద వారు మాత్రము కాదు. అదే యీనాడు పోలీసులు అరికట్టలేక పోవడానికి కూడా కారణము. నేను అనేక సార్లు ప్రభుత్వానికి నివేదించాను. గాంబ్లింగ్ డెన్స్ వున్నాయి. అవి ఎక్కడ వున్నాయో తెలుసు. అందులో ఆడవారెవరో టూడ అక్కడ వున్న ఇన్ స్పెక్టర్ ఆఫ్ పోలీసుకు తెలుసు. కాని అక్కడ వున్న చైర్మను లేక పోతే అక్కడ వున్న బెంచి మెజిస్ట్రేటు, లేకపోతే అక్కడ వున్న లాండ్ లార్డు లేకపోతే మరొక కాపిటలిస్టు ఆ గాంబ్లింగ్ డెన్సులో వుంటారు. అందువల్ల పోలీసు ఇన్ స్పెక్టరు సాధారణంగా చేయగలిగిందేమీ లేదు. గాంబ్లింగ్ డెన్సు రన్ చేయడములో గాని, బ్రోకర్ హవుసెస్ నడవడములో గాని వాటిని నడిపించే కాపిటలిస్టులకు పోలీసులకు సమాధానమైన భాగాలు వున్నాయి. ప్రజలు ఎంత మొత్తుకున్నా, వారి కష్ట నష్టాలను గూర్చి ప్రభుత్వారికి చెప్పకోడానికి ప్రయత్నము చేసినా అక్కడ అరాచకము మాత్రము నిరోధించబడటము లేదు. బ్రోకర్ హవుసెస్ వ్యవహారం—ఒక యింటిలో కాపురం వుంటానని గణభాగం అద్దెకు తీసుకొని బ్రోకర్ హవుసెస్ రన్ చేస్తుంటే పోలీసులకు వెబితే కూడా నిరోధించే పరిస్థితులు కూడ లేకుండా పోతున్నాయి. జలాంటి పరిస్థితులలో—మనకు చట్టాలు వున్న మాట యవార్థమే. అబ్జక్షనబుల్ పెర్ఫార్మెన్సెస్ అంటున్నాము. దీనికి విచారపడవలసిన అవసరము లేదు. ప్రజా విచారానికి కంటకంగా వున్న ఏ అభ్యంతరకర పెర్ఫార్మెన్సెస్ అయినా నిషేధించవలసినదే. కాని ప్రభుత్వము చేయలేని పరిస్థితులలో ఎందుకు వున్నారనే విషయం విచారించాలి. ఆలోచనలు చాల మంచివి, కాని అమలు జరగడము లేదు. ఫలితంగా, ప్రభుత్వానికి అప్రదిష్ట వస్తున్నది. ప్రజలకు నష్టం వస్తున్నది. ప్రధానంగా దీనిని సమగ్రంగా ఆలోచించాలి. దేశంలో ప్రజాశీలితానికి కంటకంగావుండే సినిమా ప్రదర్శనలు, ఇమ్మోరల్ ట్రాఫిక్, అభ్యంతరమైన రచనలు—యీ మూడు విషయాల గురించి ప్రభుత్వము సమగ్రంగా ఆలోచించాలి. లేకపోతే సమాజం దిగజారి పోతుంది. నాగరికత పేరుతో అన్యాయాలకు, అక్రమాలకు వెళ్ళి పోతున్నాము. సమాజాని కంఠా ఒక చిచ్చు ఏర్పడే ప్రమాదం కూడా వుంది. ఈ అబ్జక్షనబుల్ పెర్ఫార్మెన్సెస్ పాటు ఇమ్మోరల్ ట్రాఫిక్, సినిమా ప్రపంచం—వీటికి వేరువేరు చట్టాలున్నాయనేది కాకుండా అక్రమాల వల్ల మానవత్వం

పోకుండా యీ మూడు రకాలైన విషయాలను హద్దులలో పెట్టడానికి ప్రభుత్వము అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవాలని విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. ఇది చాలా చిన్న అమెండుమెంటు. బ్రిటిషు ప్రభుత్వము వారు చేసిన కాననము అంటే బ్రిటిషు క్రెడ్యూమువారు చేసిన కాననములన్నీ కూడ గాలికి వదలవలసిన అవసరం లేదు. అయితే, వారు పెట్టిన పోస్టాఫీసులను, రైల్వే మనము అభివృద్ధి చేయడం లేదా? వారు మంచి పని చేసినప్పుడు తీసుకోవడములో ఏలాంటి అభ్యంతరం కూడ ఉండవలసిన అవసరం లేదని మనవిచేస్తూ ఈ అమెండుమెంటును బలపరుస్తూ, సర్వత్రా ఈ నాగరికత పేరుతో సాగుతున్న అక్రమాలన్నీ కూడ నిరోధించడానికి ప్రభుత్వం కట్టుదిట్టమైన చర్యలు తీసుకోకపోతే యీ కాననాలవల్ల ప్రయోజనము కూన్యం అని చెబుతున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ — అధ్యక్షా, నేను యీ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను. కాని ఇందులో కొన్ని విషయాలు చాలా అస్పష్టంగా వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగాని, సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు గాని ఎవరైనా వెడితే ఆక్కడి సీనరీ డ్రెస్సులు మాత్రం హాండోవర్ చేసుకోవచ్చునని వున్నది. ఇది దేనికి సంబంధించినది? సీనరీ, డ్రెస్సులతో పాటు ఆక్కడ యింకా చాలా వుంటాయి. వాటన్నింటి విషయము కూడ ఇందులో విస్పష్టంగా లేకపోతే చాలా అన్యాయము చేసినవారమవుతాము. ఎవరు చెప్పినప్పటికీ కూడ అజ్ఞాన బుల్ పర్సాన్లెస్సెస్ అనేదాంట్లో సినిమాలు, డ్రామాలు, పాటలు యివన్నీ వస్తాయి. నాలుగు రోజుల నాడు ఆకాశవాణి, హైదరాబాదు కేంద్రం నుంచి వచ్చిన పాట పింటే ఏడవలో రైలుక్రింద తలకాయ పెట్టి చావాలో అనే పరిస్థితి వుంది. అంత అభ్యాన్నమైనపాట, అసభ్యకరమైనపాట పాడారు హైదరాబాదు రేడియోలో. రేడియో మొదలు సెక్సు పుస్తకాల వరకు, సినిమాల వరకు — అసభ్యకరమైన, అశ్లిలమైన పాటలు, సినిమాలలో వున్న నగ్నసౌందర్యం — ఇవన్నీ కళ్లు మూసుకొని చూడాలో కళ్లు తెరచుకొని చూడాలో అనే భయోత్పాతము కలుగుతోంది. మా ఏలూరు పట్టణానికి సంబంధించి సంతవరకు కావలసిన ఫెసిలిటీస్ వున్నా లేకపోయినా క్లబ్బులు మాత్రము జాస్తిగా వున్నాయి. చుట్టు ప్రక్కల వున్న రైతులు తమ బిడ్డలను ఏలూరు పంపిస్తే — జరిగిన ఒక సంఘటన తమదృష్టికి తెస్తాను. ఒక తండ్రి అమోనియం సల్ఫేటు తీసుకు రమ్మని 2,500 రు. లు తన కొడుకునకు యిస్తే అతను ఏలూరు వచ్చి క్లబ్బులో బాదమాడి డబ్బుపోగొట్టుకొని, ఇంటికి వెడితే తండ్రి కొడతాడో, ఏమీ చేస్తాడో నని రైలుక్రింద తలకాయ పెట్టి చచ్చిపోయాడు. ఇదే మాదిరిగా ఎండ్రీవ్ త్రాగి చనిపోయిన వారు కూడ వున్నారు. పోలీసు సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు అన్నారు గాని. ప్రతివక్ష సభ్యులు సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టరు అన్నారు యింకొకరు డి. యన్. పి. అన్నారు గాని ఎవరు ఆక్కడకు వెళ్ళినా వారి రేట్లు పెరగడము తప్ప మరేమీ జరగడము లేదు. చిన్న ఆఫీసరు అయితేనే తక్కువ రేటు అయినా వుంటుంది. ఈ క్లబ్బుల వారు. సారా బట్టిల వారు — ఎవరైనా పోలీసు వారి అండదండలతో, సహకారంతోనే జరుపుతున్నారు తప్ప వారి సహకారం లేకుండా

జరగడం లేదు. ఇది ప్రకటనగా ఆమలు జరపాలంటే మాచంటి నానఫిషియల్స్ సహకారము కూడా అవసరమని అంగీకరిస్తాను గాని అక్కడ మా మాట కూడ ఎంత లెక్కచేస్తారో. జిల్లా మొత్తం మీద సలహాసంఘాలు వుండాలి అబ్జక్షన బుల్ వర్ ఫార మెన్సెస్ అంటే ఏమిటనే నిర్వచనం యీ మధ్యన ప్రతిపక్షాలలో చెప్పారు. అశ్లీల మంటే ఏమిటో తెలియడము లేదు. ప్రభుత్వము వారు అశ్లీల మంటే ఏమిటో, అసభ్యమంటే ఏమిటో—ఒక కిమిటీ వేరారనో, వేసారనో తెలిసింది. మొత్తము మీద అశ్లీలమంటే ఏమిటో, అసభ్యమంటే ఏమిటో తెలుసుకోవలసి యున్నది. సైక్రేరియట్ కు వెదుకున్నా, వెంట్రోకర్ల స్యామి దగ్గరకు వెదుకున్నా యీ సినిమా పోస్టర్స్ మాస్తుంటే ముఖాన గుడ్డ వేసుకోవలసి వుంటుంది. ప్రభుత్వము దీనిని సీరియస్ గా తీసుకొని రిగరస్ గా ఆలోచించాలి. లేకపోతే భవిష్యత్తుకు సంబంధించిన కుర్రాళ్లు పాడై పోతున్నారు. ఎక్కడ వడితే అక్కడ క్లబ్బులు ఏర్పాటుచేయడము, జూద గృహాలు ఏర్పాటు చేయడము చాల ప్రమాదము కాబట్టి ప్రభుత్వము వారు ఆజ్కారీ విషయములో ఎన్ని కేసులు వట్టుకున్నారో ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టు తెప్పించుకొన్నట్లు వెలకు ఎన్ని క్లబ్బులు ముట్టడించారు, ఎన్ని క్లబ్బులలో ఎంత డబ్బు పట్టుకున్నారు, ఎన్ని జూద గృహాలు ముట్టడించారు అనేవిధంగా ప్రోగ్రెస్ రిపోర్టులు కూడా తెప్పించుకుంటే బాగుంటుంది. సినిమాలలో వుండే అసభ్యకర, అశ్లీలతను పోగొట్టడానికి ఎంత యిమ్మీడియట్ చర్యలు తీసుకుంటే అంత మంచిది, దేశానికి మంచిది, సంఘానికి మంచిది, భవిష్యత్తుకు—యువకులకు మంచిదని మనవి చేస్తూ యీ బిల్లును బలపరుస్తున్నాను.

(Mr Speaker in the Chair)

శ్రీ డి. వెంకటేశం.— అధ్యక్షా! అందులో A Bill further to amend the Andhra Pradesh Objectionable Performances Prohibition Act అనడానికి బదులు “A Bill further to amend the Andhra Pradesh Tipping Act” అని పెట్టడం చే బాగుండే అనిపిస్తుంది 1958 లో ఈ చట్టం చేయబడింది. అప్పటినుంచి ఇప్పటివరకు లెక్కలు తీసుకుంటే advertisements, sex books, gambling dens, debauchery తీసుకుంటే ఏ విధంగా పెరిగిపోతున్నాయో తెలుస్తుంది. ఈ చట్టం ఉన్నప్పటికీని వాటిని అరికట్టలేని పరిస్థితులలో ఉన్నాము. మాత్రం వెంకటనారాయణగారు నాన్ అఫీషియల్సును కూడా దీనితో సంబంధం కల్పించాలని అన్నారు. Suppression of Immoral Traffic కు సంబంధించిన చట్టంతో non-officials కు సంబంధం కల్పించారు, అది ఏమైనా సవ్యంగా జరిగిందా అంటే ఏ మాత్రం సవ్యంగా జరుగలేదు. ఈ అమెండుమెంట్లు ప్రకారం ఇనస్పెక్టరు హోదా కలిగిన అధికారికి అధికారం ఇస్తే ఏమైనా ప్రయోజనం ఉంటుందా అన్నప్పుడు, కానిస్టేబుల్ తో సహా చట్టాన్ని అనుసరించడానికి అధికారం ఉన్నప్పుడే అరికట్టలేకపోయినాము అని గుర్తుంచుకోవాలి, This is more or less encouraging these things. ఈ బిల్లును ఉపసంహరించుకుంటే బాగుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— అధ్యక్షా! ఈ బిల్లుపై చాలామంది సభ్యులు చాలా రకాలుగా చెప్పారు. పెద్ద పెద్ద క్లబ్బులున్నాయి, ఈ క్లబ్బులలో ముఖ్యంగా జరిగేది playing cards, ట్రాగాలి లేక cards మాదిరి— అంత పెద్ద పోలీసు ఆఫీస్లకు కూడా అందులో ఉంటూంటారు. వారిని ఎవరు పట్టుకుంటారు? పేదవాడు ఎక్కడైనా దొరికితే పట్టుకుంటారు, మినిస్టర్లు కూడా అక్కడ ఉండడం కలదు. ఈ రకమైన చట్టం వల్ల ఇంతవరకు జరిగింది లేదు, ఇక ముందు జరుగబోయేది లేదు. సారాయి కొట్టు చూస్తే ఇంటింటికి ఉంటాయి ప్రతి చిన్న దుకాణం నుంచి పెద్ద దుకాణం వరకు మామూలు నడుస్తున్నాయి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మినిస్టర్లు గురించి మీకు బాగా తెలుసునట్లు వుంది. మీకు ఎట్లా తెలిసినది— మీరు ఎప్పుడైనా అక్కడకు పోయారా?

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— పెద్ద functions అక్కడ పవైనా జరిగితే వెళ్ళినపుడు మినిస్టర్లను చూచాను.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి :— మినిస్టర్లు కూడా ఆ పెద్ద పెద్ద functions కోసమే ఏర్పారని అనుకోకూడదా?

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— ఏమైనా మినిస్టర్లు దొరికారు కదా

శ్రీమతి జె. ఈశ్వరీబాయి :— ఈ బిల్లు అందరిపై అమలుచేస్తే ఏమైనా ప్రయోజనం ఉంటుంది కాని లేకపోతే లేదు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— అధ్యక్షా! గౌరవ సభ్యులు చాలా మహోపన్యాసాలు చేశారు. ఈ బిల్లుకు సంబంధించని అనేక విషయాలలో వారికి ఎంత ఆందోళన ఉన్నదో చాలా స్పష్టంగా చెప్పారు. వారందరికీ కృతజ్ఞత తెలుపుతున్నాను. ఈ బిల్లుకు సంబంధించిన విషయాలలో నేను మనవి చేయదలచింది ఏమిటంటే— not below the rank of a Circle Inspector అన్నారు కాబట్టి అంతకంటే క్షై అధికారికూడా పోవడానికి అవకాశం ఉంది. ఒక వేళ సర్కిల్ ఇన్ స్పెక్టర్లు హోదాకలిగిన అధికారి చాలాడు అనుకుంటే అంతకంటే వై వాడు కావాలంటే అటువంటి అవకాశం సంపూర్ణంగా ఉందని మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పుడే మనవి చేసినట్లు జూదాలు జరిగే గృహాలలో కాని క్లబ్బులలో కాని సినిమాలలో కాని ఈ బిల్లుకు సంబంధం లేదు. అక్కడ జరుగుతున్న అక్రమాలు గురించి గౌరవ సభ్యులు చేసే ఆందోళన బాగానే ఉండవచ్చును. కాని దానికి దీనికి సంబంధంలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— Original Act కు సంబంధించి ఉంది— obscene అని ఉంది; చూడండి, ప్రజలకు సంబంధించినదే,

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ప్రజలకు సంబంధించినదే. That is what I am telling. మూల చట్టంలో చెప్పారు. Performance means any

play or pantomime or any drama or any Burrakatha and includes the singing of ballad or the holding of dialogue ఇందులో ఉమించాలి. సినీమాకాదు. సినీమాటోగ్రాఫ్ చట్టం అని కేంద్ర చట్టం ఉంది, దాని క్రింద లైసెన్సులు ఇచ్చే అధికారం మాత్రమే మన ప్రభుత్వానికి ఉంది కాని తక్కిన అన్ని విషయాల గురించి చట్టం చేయవలసిన బాధ్యత మన శూచిధానం ప్రకారం కేంద్రానికి కేంద్ర ప్రభుత్వానికి ఉంది, అది దీని క్రిందకు రాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — కమిటీ ఎవరు వేస్తారు ?

శ్రీ కె. గోవిందరావు — మన అభిప్రాయం చెప్పనచ్చునుకదా.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — అనేక అభిప్రాయాలు వచ్చాయి, వాటిని note చేశాము. నాటకాలు గురించి బుర్రకథలు గురించి చట్టంలో ఉన్నాయి 1957 లో మూల చట్టం పాస్ చేశాము. 12 సంవత్సరాలుగా నేను చూస్తున్నాను. వ్యక్తిగతంగా చట్టాన్ని అమలుచేసి నిషేధించడం ఒక నాటకం, ఒక బుర్రకథ విషయంలో గాని play గాని dialogue గాని నాదృష్టికి రాలేదు. ఒక్క దానిని నిషేధించ లేదు; అమలు అరువలేదు. 1956-57లో ఎప్పుడో 'మాభూమి' నాటకం నిషేధించారేమో కాని అప్పటినుంచి మరేమీలేవు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — 1967 లో ఆనంతపురం వస్తున్న నాటకాన్ని మొత్తం ఆపివేశారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — చెప్పారు కదా! ఈ చట్టంలో ఏమి నిషేధించారనేది మనం ఆలోచిస్తే ఈ ఉపన్యాసములలో ఉండే relevancy ఏమిటో, తద్దినమైనది ఏమిటో తెలుస్తుంది. పి. వి. కె. రావు గారు చెందు చదివారు. నాలుగు చదువలేదు.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు — నాకు అవసరమైనది చదివాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఆయన purpose కు కావలసింది చదివారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు — పూర్తిగా చదువవలసిందని ప్రార్థించాను.

(1) Incite or encourage any person to resort to violence or sabotage for the purpose of over throwing or undermining the Government established by law in India or in any State thereof or authority in any area,

(2) incite or encourage any person to commit murder, sabotage or any offence involving violence;

(3) reduce any member of any of the armed forces of the nation or of the Police Forces from his allegiance or duty or prejudice the recruitment of persons to or the discipline of any force;

(4) promote feelings of enmity or hatred in different sections of community;

(5) deliberately intend to outrage the religious feelings of any class of community, blasphemy or fermenting religious feelings of that class;

(6) is grossly indecent, scurrilous or obscene or intended for blackmail నెంబరు (8) - దానిని గురించి చాలా ఉపన్యాసాలు జరిగిగాయి. ఈ ఉద్దేశాలు ఏ నాటకంవల్ల నైనా సెరవేరుకాయని కనబడితే ఈ ఉద్దేశాలతో ఏ నాటకమైనా బుర్రకథ అయినా stage చేశారని కనబడితే దానిని నిషేధించడానికి చట్టం ప్రతిపాదిస్తోంది. Indecent, obscene గురించి ఎంతో case law వచ్చింది. ఎన్ని అంగుళాల వస్త్రాలు వేసుకుని ఎన్ని అంగుళములు నగ్నచేహాన్ని కనబరిస్తే అది indecent అవుతుంది, obscene అవుతుంది అన్నదానిపై కూడా హైకోర్టు, సుప్రీంకోర్టులు ఇచ్చిన రూలింగ్సు ఉన్నాయి. ప్రస్తుతపు విల్లుకు సంబంధంలేకపోయినా, సినిమాలు గురించి వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్యగారు చెప్పారు కనుక చెబుతాను. సెన్సారుబోర్డువారు ఎంత తీసివేస్తే మిగిలింది ఇట్లాకనిపిస్తోందో ఆలోచించండి. వారు ఎన్నోభాగాలు సినీమాలనుంచి తీసివేయడం జరుగుతోంది. తీసివేయగా మిగిలినదానిని గురించే మనం మాట్లాడుకుంటున్నాము. కొన్నిసినీమాలలో మొదటి ప్రదర్శనలోవచ్చిన భాగాలుకూడా subsequent performances లో తీసివేయడం జరుగుతోంది.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఈవిషయమే నిజమయితే దేశం అవమానభారంలో తలకాయ వంచుకోవాలి.

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు :—ఎందువల్ల ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇప్పుడున్న వే తగ్గించినవే అంటే ఏమనాలి? రూ. 50 లు ప్రవేటు చెప్పించుకున్నాడు తప్పినాడు, నేనూ తప్పాను అని కొడుకు తండ్రితో చెప్పినట్లు ఉంది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— సెన్సారుబోర్డువారు ఏమి చేస్తున్నారంటే చెప్పాను. Objectionable portions films నుంచి cut చేయడం జరుగుతూనే ఉందని చెప్పాను. ఈ విషయంలో మన ఆఫీసరాలలో కూడా మార్పు వస్తోంది. ఎందుకు వస్తోందంటే courts చెప్పినదానినిబట్టి కాలానుగుణంగా obscenity గురించి మన భావాలు మారడంవల్ల ఇంకా కట్ చేయాలంటే కృత యుగంలో ప్రదర్శనలు ఇప్పుడు చేయడానికి వీలుకేకపోతున్నది. కొన్ని మార్పులు వచ్చాయి. ఆ మార్పులు మన ఒక్క దేశంలోనే రాలేదు. ప్రపంచం అంతటా వచ్చాయి. ఈనాడు హాలీవుడ్ లో ప్రొడ్యూసు అయిన ఫిల్ము రాకూడ దని నిషేధించడానికి లేదు. రష్యానుంచి తెచ్చుకుంటున్నాము. అన్ని దేశాల నుంచి తెచ్చుకుంటున్నాము. దానిని ఆర్డరాక్యు దృష్టితో ఆలోచించడం అంటే యీనాటి పరిస్థితులలో వాస్తవికం కాకపోవచ్చు. ఏది యెలా ఉన్నప్పటికీ నాటకాలు...

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఆఫీసీటి దెఫినిషను మారినదంటారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— దెఫినిషనుకాదు. మన డిజియాను మారి వాయని చెబుతున్నాను. కృతయుగం వాటికి యూనాటికి చాలా మారినాయి. ఈనాడు సెక్సాలజిస్టులు యేమీ అంటున్నారంటే అసలు పోర్నో ప్రణాళికలో సెక్సాలజినికూడా ఒకనబెట్టుగా చేర్చవలసినదని చెప్పి చాలా రెస్పాన్సిబులువీపులు చెబుతున్నారు. ఇది ఆమానుషీగా చెప్పేమాటకామి దానిని మనం అంగీకరించక పోవచ్చు. వ్యతిరేకించవచ్చు. అమలుపెట్టకపోవచ్చు. ఆమాటచేరు. కాని సెక్సు గురించిగాని లేకపోతే ప్రూడరీ గురించిగాని ఆబ్సీనిటీ గురించిగాని భావాలు తారుమారు అవుతున్నాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— సెక్సాలజిని ఆబ్సీనిటీని కలుపుతున్నారు. రెండూ కలిపి డిఫెండు చేస్తే దేశం యేమవుతుంది ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— నేను డిఫెండు చేయడంలేదు, అఫెండు చేయడంలేదు. నేను మనవిచేసేది వారు చెప్పిన వాటిని గురించి యీనాడు యీ విల్లుద్వారా యీ చట్టంద్వారా మనం యేమీ చర్య తీసుకోవడానికి లేదు. సరికదా వారు చెప్పినటువంటిదంతా యాబ్జల్యూట్ ట్రూత్స్ కాకపోవచ్చు, వారు లేదాను చేస్తున్న స్టాండర్డు సరియైనవి కాకపోవచ్చు, ఏనాడో అప్లయ అయినవి యీనాడు అప్లయ కాకపోవచ్చు, మారుతున్నాయి భావాలని మనవిచేశాను. ఏది యెలా ఉన్నప్పటికీ యీ చట్టానికి యీ సవరణకి సంబంధించినటువంటివి కావు. మనం సెన్సారు యేమీ చేస్తున్నారని ఆలోచిస్తే, ఆబ్సీనిటీ నిర్వచనం యేమిటని ఆలోచిస్తే చాలాభాగం ఉంది. చెప్పడానికి శక్తులు ఉన్నాయి. రూలింగ్సు ఉన్నాయి. తద్వారా మనం దానిని అమలు చేసుకోవడానికి అవకాశాలున్నాయి. దానిని గురించి యిక్కడ యేమీ చర్య చేయవలసిన అవసరం లేదని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— చాలా బాధాకరంగా ఆబ్సీనిటీ జరుగుతున్నది. కనీసం మా భావాలను మంత్రిగారు వేరూ చేస్తున్నారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఎవరి భావాలు వారివి. ఆబ్సీనిటీ గురించి నబ్బెక్టు అని ఒప్పుకోకతప్పదు. ఒకరికి ఆబ్సీనిటీగా కనిపించినటువంటి చోట యింకొకరికి కనిపించకపోవచ్చు. ఒకరికి ఆబ్సీనిటీ కనిపించినచోట యింకొకరికి మాతృభావం కనిపించవచ్చు. మన మొదడులో కొంతవరకు దానికి సంబంధించిన యెలిమెంటు ఉన్నది. It is mostly subjective. When does it become objective? When it becomes a subject matter of a Court's decision whether a reasonable person will feel that way then it will become objective. అనేది వచ్చినప్పుడు డిట్ వికమ్మ ఆబ్సీన్. అందుచేత యింక చర్య అవసరమని భావిస్తున్నాను.

Sri G. Sivayya — There was a picture "BATHING BEAUTY". It was screened in Hyderabad. People who did not understand English have gone and seen the picture because of obscene scenes in the picture.

Sri P. V. Narasimha Rao.—I am very well aware of it I have seen it more than once (Laughter).

శ్రీ కె. రాఘనాథం :—ఇందులో యేది ఆబ్జెక్షను అనే విషయంకాక ఆక్షుతో జై చెట్టగా పోలీసువారికి అధికారం యిచ్చి విషయంకదా అని అడుగుతున్నాను. అసలు ముఖ్యమంత్రి గారు పంపించవలసిన పోలీసు ఆఫీసరును గురించి అమెండు మొదట వచ్చింది. ముఖ్యమంత్రి గారు ఉన్న డిస్ట్రీక్షను పోలీసు సబ్ డివిజన్లు కాకుండా సర్కిళ్లు గుర్తుచేస్తున్నారను పంపాలని ఆ నేరాలకి అమెండుమెంటు తీసుకురావడం జరిగింది. గాని అసలైన మంత్రిగారు చెప్పిన తరువాత కూడా అర్థంకాలేదు. ముఖ్యమంత్రి గారు పంపించినప్పటికీ కూడా అజ్ఞానబులుగా ఉన్న వాటిని తీసుకురావడం గాని నిరోధించడంగాని ఆఫీసరు చేయవలసి ఉంటుంది. దానికొకటి ముఖ్యమంత్రి గారిని సర్కిళ్లు యినస్పెక్టరు వై ఆఫీసరునే పంపించవలసినవి చెప్పవలసి అసలైన యేమి ఉందో మంత్రిగారు కలవివ్వాలి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వముంది? చాలా చిన్నవారిని పంపిస్తే అర్థంయొక్క యింట్లమెంటును సరిగా అర్థం కాకపోవచ్చు. సర్కిళ్లు యినస్పెక్టరు అంతకంటే వైవాదీని పంపితే కాగుంటుంది సరిగా ఆదేశమును పాటిస్తాడని. అంతగాని అంతకంటే యేమీ కాదు.

(కోంతమంది గౌరవసభ్యులు నిలుచుండిరి)

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీ డిఫికల్టీస్ యేమిటో నాకు అర్థంకావడంలేదు. It is a very simple amendment. In future an officer below the Circle Inspector will do it. అసలు ప్రావైజోను డిలిటు చేయడంకాదు.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—నాటకాలు, బుర్రకథలు గృహాలలో వేయరుకదా. పబ్లికుగా జరుగుతాయి.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—దానికి సంబంధించిన డ్రెస్సులు, పరదాలు బజారులో ఉంచరు. పెర్ఫార్మెన్సు మాత్రం బజారులో ఉంటుంది.

శ్రీ కె. మునుస్వామి :—డ్రెస్సు మేకర్సుకు, సీన్సుకు, నాటకాలకు అన్వయిస్తుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అదర్ ఆర్టికల్స్ అని ఉంది It is so comprehensive—dresses, Scenes and other articles అని ఉంది.

Sri K. Muniswamy :—What about brothel houses?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ప్రాంతాలు వాసుకు దీనికి సంబంధం లేదు.

శ్రీ పి. వి. కె. రావు :—ఈ ఆక్షు అమలులో లేదు. మిగతా వాటిని గురించి ఒమిటు చేస్తే కాగుంటుంది—Whichever is grossly indecent, scurrilous, obscene or intended for blackmail. వాట్లను నాటక స్వరూపంలో గాని బుర్రకథ స్వరూపంలో గాని పాటలు, డైలాగులు రూపంలో

గాని జరిగినట్లయితే పెద్ద ఆఫీసరు యిన స్పెక్టరుకే పవర్సు యిచ్చి అతని చేత నిషేధించే విధానాన్ని గురించి చెప్పడానికి వుందని చెప్పారు. బాగానే వుంది. నిజంగా నిషేధించవలసిందే. ఆయన ఒప్పుకుంటున్నారు. అమలులో లేదని.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు. —అమలులో లేదని అనలేదు. అటువంటి నాటకాలు రాలేదు. అన్నాను.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఆయన దృష్టిలో చాలా వున్నాయి. కొంచెం శ్రద్ధ వహించాలి. దాని వైన చర్య తీసుకోవాలి.

Mr. Speaker :—The question is :

“That the Andhra Pradesh Objectionable Performances Prohibition (Amendment) Bill, 1968, be read a first time”.

The motion was adopted.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Objectionable Performances Prohibition (Amendment) Bill, 1968, be read a second time”.

Mr. Speaker :—Motion moved.
(Pause)

Mr. Speaker :—The question is :

“That the Andhra Pradesh Objectionable Performances Prohibition (Amendment) Bill, 1968, be read a second time”.

The motion was adopted.

CLAUSES 2 & 3.

Mr. Speaker :—The question is :

“That Clauses 2 and 3 do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clauses 2 and 3 were added to the Bill.

CLAUSE 1, ENACTING FORMULA & LONG TITLE

Mr. Speaker :—The question is :

“Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill”.

The motion was adopted.

Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I b. g. to move :

“That the Andhra Pradesh Objectionable Performances Prohibition (Amendment) Bill, 1968, be read a third time”.

Mr. Speaker :—Motion moved.

Mr Speaker:—Motion moved

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—దిల్లీకు యేమీ సంబంధం లేని విషయాలే మాట్లాడారన్నారు. సేతు ఆమెండు మెంటులో ఉన్నది యేమిటి? మొత్తం ఆస్టులో ఉన్న అన్ని విషయాల మీద రూల్స్ తయారు చేయడానికి ఒక ఆమెండు మెంటు తయారు చేశాము. రూల్స్ తయారు చేయడం వల్ల వచ్చే వర్క చేయడానికి ఆవకాశము యిచ్చాము అన్నారు. మేము యించాకటి నుంచి మొత్తంకున్నది యేమిటంటే రూల్స్ తయారు చేయబోతున్నారు కనుక యివన్నీ కూడా మనస్సులో ఉంచుంటే కాస్త దేశానికి ఉపయోగపడుతుందని చెప్పాము. అంతేకాని దీనికి సంబంధం లేదనడం అంత తేలిక కాదు. రూల్స్ యే సజైక్కు మీద తయారు చేయాలి అనే దానిలో చెప్పడానికి లేదు, Out of the way మాట్లాడారంటే మేము యెందుకు ఉన్నామో అర్థం కావడంలేదు.

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు:—నేను చెప్పినది అది కాదు సినిమాల గురించి, brothel houses గురించి, gambling houses, dens గురించి సంబంధించిన చట్టము కాదు. ఏదో విషయాలకు సంబంధించి వుంటుందో ఆయా విషయము లకు రూల్స్ వస్తాయి.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ముఖ్యమంత్రిగారు move చేయ వలసినది వీరు move చేశారు. వీరు ఏది మాట్లాడినా ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడినా ముఖ్యమంత్రిగారు మాట్లాడినట్లుగానే భావించవలసినస్తుంది. Obscenity లేదు. ఏమీ లేదు దానికి interpretation వేరే వుందని ఆవిధముగా defend చెస్తే ప్రజల దగ్గరకు పోయి మేము ఏమీ చెప్పకోవాలి.

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు:—Obscenity లేదని ఎవరూ అనలేదు. దానిని వారు ఇంకొక రకముగా మాట్లాడుతున్నారు

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—ఆ ఇంక్విశు నాటకమును వారు కూడ చూశాను అంటున్నారు. Defend చేస్తున్నారు.

Sri P. V. Narasihma Rao:—It is not obscene. Millions of people have seen it. They think it is one of beautiful pictures, best pictures ever produced by Hollywood. I can also tell the cast which acted in it.

(శ్రీ) కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి:—Impression వారికి వుండవలసిన పనిలేదు. Bathing beauty ని నేను చూడలేదు. కాని obscenity గురించి గౌరవ సభ్యులు అందోళన వడతున్నారు. మేముకూడ అందోళన వడుతున్నాము. అది ఎట్లా prevent కయాల వేది వేరే విషయము. ఈ చట్టానికి సంబంధములేదని మనవిచేస్తున్నాను.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:—Defend చేస్తూ కూర్చుంటే ఎట్లా?

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు:—Obscenity ని ఎవరూ defend చేయడము లేదు. Obscenity అంటే గోపాలకృష్ణయ్యగారి భావముచేయ, నాభావము చేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — వివేకాభావే గాని భావము ఒప్పుకోండి.

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు — ప్రభుత్వానికి obscene అని తోచినప్పుడు తప్పకుండా pros cute చేస్తారు

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— Obscene గా కన్పించడములేదు. అందుచేతనే నేను చెప్పవలసివస్తున్నది. యువకులు అ-తా అవినీతి పాల్గొనవలసిన అది obscene అవుతోకాదు ప్రభుత్వము ఆలోచిస్తుంది అంటే ఎట్లా. ఈ విధమైన lenience ఇచ్చేసరికి అవతల obscene pictures మాపించవారికి మరీ బలము వస్తుంది. దేశములో orality పోతున్నది.

డాక్టర్ టి.వి.యస్. చలపతిరావు — అధ్యక్షా, ఎవరో ఒకరి భావాన్ని standard చేసి, ఆ basis మీద enactment తెచ్చి ఈ obscenity ని prevent చేయడము మంచిదికా obscenity విపరీతమైనదని ముఖ్యమంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. ఏది obscene అనే దానిదగ్గర ఆ తేడావచ్చినది వారు obscene అనుకొన్నది standard చేసి punishment కి enactment తేస్తే ఈ బిల్లుంది వుండదు. చాలా యువకులు పాడై పోతున్నారు.

Sri K. Brahmananda Reddy:—Hon Members must appreciate, Sir, that obscenity is a matter of subjective opinion. It cannot be regulated in rules. గోపాలకృష్ణయ్యగారు అనుకొనే obscenity ని మేము condemn చేస్తున్నాము. ఏమి action తీసుకోవాలో.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — Prohibit చేయండి

శ్రీ కె. ప్రహ్లాదరాజు:—ఇబ్బంది అదే Prohibit చేస్తారు. We issue an order, suppose it must run, it must be valid, it must stand the scrutiny of law, it must stand scrutiny of a judge who may not have identical views with us. Therefore, there are several issues involved, in any case, when we get the other Bill which we intend to introduce, Sir, the Press Bill etc, there also I think there is a clause which relates to this. At that time we will consider.

Mr Speaker:—The question is.

“That the Andhra Pradesh Objectionable Performances Prohibition (Amendment) Bill, 1968 be read a third time.”

The motion was adopted.

THE ANDHRA PRADESH LOTTERIES BILL, 1968

Sri P. V. Narasimha Rao: I beg to move:

“That the Andhra Pradesh Lotteries Bill, 1968 be read a first time”

Mr. Speaker —Motion moved.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:—అధ్యక్షా, దీనిలో అభ్యంతరకరమైన విషయాలులేవు. అనేక లాటరీలు, రాఫిల్స్ టికెట్లు అమ్ముతున్నారు. మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో పీటీవల్ల వచ్చిన డబ్బు private profit కి పోతున్నది. ఈ

డబ్బు సరిగా ఇస్తున్నారా లేదా అనేది దానికి సంబంధించిన విషయాలను గురించి regulate చేయడానికి మనకు అధికారము లేదు. In Indian Penal Code లో ఒక section వున్నది. అది చాలామంది Sec 214 (A) లో వున్న ఏర్పాట్లు చాలావు కాబట్టి ప్రత్యేకముగా చట్టము చేసుకోవలసిన అవసరము వుందనే దృష్టితో ఈ బిల్లును తీసుకొనిరావడము జరిగింది. వ్యక్తిగత లాభముకొరకు చేసే వాటిని పూర్తిగా నిషేధించడము మంచి కార్యక్రమాలకు వినియోగించడానికి ఉద్దేశించబడిన లాటరీలను కొన్ని ఏర్పాట్ల క్రింద allow చేస్తున్నాము. వాటికి అనుబంధి ఇస్తున్నాము. వ్యక్తిగత లాభముకొరకు చేసే వాటిని regulate చేయడానికి ఇది ఉద్దేశించబడినది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు. - అధ్యక్షా, ఈ బిల్లు అవసరమే దీనిని ఒకవరకు పరిగణించే. "Subject to the provisions of this Act, all lotteries are unlawful." అని వున్నది. In this act, unless the context otherwise requires, charitable purposes కి సంబంధించిన లాటరీలకు మినహాయింపు అన్నారు. Relief of property or distress, public health, medical relief అనే విషయాలలో ప్రభుత్వము జాగ్రత్తగా వుండాలి ఈ పేరుతో దొడ్డిదారిన లాటరీలు రావచ్చు. "Promoter" includes a proprietor, manager, organiser or any person having the control or directing the conduct of a lottery and in the case of a lottery conducted through a newspaper, includes the publisher of such newspaper. ఎవరో లాటరీ పేసుకొంటూ newspaper కి publication ఇస్తారు. అది advertisement గా వస్తుంది. ఆ లాటరీ ప్రెస్ న్నదా, అన్ లై సెన్స్ దా తెలియదు. News paper promoter క్రింద వస్తే చిక్కులలో పడడము అవుతుంది. News paper ను ఇటువంటి లాటరీలను లేవదీస్తే promoter క్రింద కిడింపబడే విధానము వుంటే అభ్యంతరము లేదు. News paper కి చాలా విషయాలు వస్తువుంటాయి.

Sri P V Narasimha Rao:—We have not concluded it. We have said it 'includes'. It will come where it is proved that it includes.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు. - Conducted through newspaper అంటే ఎవరో illegal గా లాటరీ run చేస్తారు News paper కి publication ఇస్తారు. అది advertisement గా ఇవ్వవచ్చు. ఈ పరిస్థితులలో మినహాయింపులో news paper ని include చేయడము ధర్మము కాదు. ఒక స్టేషన్ ద్వారాగాని మరొక రకముగా గాని రావచ్చు. News paper ఏమిటేయాలి? Promoter క్రింద వున్న news paper ని గవర్నమెంటు prosecute చేస్తే ఆ వచ్చినవారిని News paper prosecute చేయాలి అన్నమాట చాలా complications వస్తాయి. అదే నా సవరణ చేయడము మంచిది.

శ్రీ కె. గామనాధ :—అధ్యక్షా, ఈ బిల్లును తీసుకుని రావడము చాలా సంతోషదాయకమైన విషయము. ఒరిస్సావారు, ఇతరులు అనేకమైన రాఫిల్స్ పెట్టి మన రాష్ట్రమునుంచి ఎంతో డబ్బు తీసుకొనిపోవడము జరుగుతున్నది.

Middlemen చాల లాభము పొందుతున్నారు అంతేకాని మన రాష్ట్రముగాని, రాష్ట్రములో వున్న సంజేమ కార్యక్రమాలకుగాని ఉపయోగపడ్డము లేదు మన రాష్ట్రములో కూడ ఆంధ్రప్రదేశ్ వెల్ ఫేర్ ఫండు అని స్థాపించడము జరిగింది. దానిక్రింద కొన్ని లాటరీలను నడపడముకు డి జరుగుతున్నది. కాని బయట రాష్ట్రాలలో వున్న prize money మనకుంటే ఎక్కువ. ఆవకాశమువల్ల మన లాటరీలకంటెకూడ బయటవారికి ఎక్కువ డబ్బు మన రాష్ట్రము నుంచి పోవడం జరుగుతున్నది బయట రాష్ట్రాలలో మన లాటరీలను prohibit చేస్తూ వారు రాష్ట్ర స్థాయిలో నడుపుకొంటున్న లాటరీలకు డబ్బు వసూలు చేసుకొనడము జరుగుతున్నది. మన రాష్ట్రమునుంచి బయటకు పోతున్న డబ్బును సంజేమ కార్యక్రమాలకు divert చేయడము చాల అవసరము. కాబట్టి ఈ రిల్లుకు బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య — అధ్యక్షా, ఈ రిల్లును తీసుకువచ్చి సంఘముకు చాల సంతోషము. 3rd clause లో వున్నంత effective గా బిల్లు లేదు. 3rd clause లో mandatory గా లాటరీలను prohibit చేశాము అన్నారు. అదే నేనుకూడ కోరేది దాని నుంచి క్రిందికు వచ్చేటప్పటికి ఒక్కొక్క దానికి తూట్లు పొడిచారు. లాటరీ అని ఆవేశం ఎక్కించి వారిని short చేయడము జరుగుతున్నది. తమకు గుర్తువున్నదో లేదో 1989 ప్రాంగంలో మా కాలూకాలో ఒక లాటరీ జరిగింది. గోపన్న సింపెనీ అని కిటూపాయలు యిస్తే 15 వేలు ఇస్తానన్నాడు.

Sri K. Brahmananda Reddy -- That is not lottery

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— అటువంటివి కూడా ఉనికిలో వున్నాయి. కొందరికి కిటూపాయలు వచ్చింది. కొందరు చచ్చిపోయారు. పెద్ద గొడవ జరిగింది. కొన్ని కుటుంబాలు ఆత్మహత్య చేసుకున్నాయి. గవర్నమెంటు కొన్ని లాటరీలు పెడుతున్నది. కొన్ని పబ్లిక్ జరుపుతున్నారు కొన్ని institutions జరుపుతున్నాయి Chitfunds కొందరు నడుపుతున్నారు. కొన్ని లిమిటెడ్ గా జరుగుతున్నాయి. అది మనకు తెలియటంలేదు. కాని మాగ్నిఫైడ్ గా వచ్చే లాటరీస్ వల్ల చిక్కువస్తున్నది. Objective గా feel కండి కాని subjective గా feel కావద్దని మనవిచేస్తున్నాను. గవర్నమెంటు నడిపే లాటరీస్ అమ్ముటం వచ్చేటప్పటికి ఎలిమెంటరీ స్కూలు పిల్లల నుండి ఉద్యోగస్తులవరకు 100, 800 కోటాలు పెట్టి వసూలు చేశారు. అ పర్మిషనే గవర్నమెంటు తీసికొంటున్నది. లాటరీ వల్ల ఆశను కల్పించి ఆశలో బ్రతికించడం-ఇతర రాష్ట్రాలవారు దోచే దానిని అమ్ముతున్నాం అంటున్నారు అందుకు పదిసార్లు ధన్యవాదాలు తెలుపుతున్నాను ఒరిస్సా రాఫిల్ వుండే బొంబాయి నుండి వచ్చేవి వున్నాయి. అమ్మిన వాడు కన్పించడు. అక్కడకు చేరిందో లేదో తెలియదు. ఇది ఇతర రాష్ట్రాల వారికేనా? మనకు మాత్రం ఏదా? లాటరీ అనేది ప్రతివారిలో దురాశ ఎక్కువ చేస్తుంది. పొలిటికల్ లైఫ్ లో ఈజీమనీ, ఇన్ ఫ్లూయెన్స్ వున్నవాడు ఎలా సంపాదిస్తాడో అలాగే అది లేని వాడు easy money కోసం లాటరీ కోసం చూస్తాడు. ఇది సమాజాన్ని కరప్ట్ చేస్తుంది.

వాడిని డిమోరన్నేజీ చేస్తుంది, డిగ్రేజ్ చేస్తుంది కష్టపడి సంపాదించుకోవాలి. అనే పిన్స్ వలను ప్రోత్సహించాలి. కనుక ఈ బిల్లు మైన్ పాలసీని అంగీకరించడమే కాదు, గట్టిగా బంధిస్తున్నాయి. తక్కిన క్లాజులు మాత్రం వీలులేదని మనని చెబుతున్నాయి.

శ్రీ ప. సుబ్బయ్య :— అగ్రిజ్, అసలు జేసీక్ గా లాటరీస్ వుంచాలా అగ్రిజ్ లేదా అనేది ప్రధానంగా తీసి కొంటే ప్రభుత్వం కాని, ప్రైవేటు కాని profit కాని, out of profit కాని లాటరీలు వుంచకూడదు, వాటిని నిషేధించాలి. అనేది ఉద్దేశ్యం.

శ్రీ ప. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— ఇది సుబ్బయ్యగారి వ్యక్తిగత అభిప్రాయమా లేక పార్టీ అభిప్రాయమా ?

Sri P. Subbaiah . - It is a party's motive.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Is it ?

Sri P. Subbaiah . Yes.

శ్రీ క. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :— కేరళలో స్టేట్ లాటరీస్ అని వున్నాయి. అందుకని అడుగుతున్నాను.

Sri P. Subbaiah : Why should you get a doubt ?

Sri K. Brahmananda Reddy -If the Leader has spoken I should have thought that it is party's line.

Sri P. Subbaiah :—When the Chief Whip of the Party speaks it means party leader is speaking.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I am sorry I did not know that you are the Chief Whip. I just wanted to enquire Sir because in Kerala State they are running lotteries. I am not questioning Kerala

Sri P. Subbaiah :—Why should you draw an analogy of Kerala and other States ? Whether it is basically correct or not to pursue that policy

Sri K. Brahmananda Reddy :—I have not stood, Sir, to taunt him. I wanted information whether he was speaking on behalf of the party or in his individual capacity. That is all.

శ్రీ ప. సుబ్బయ్య :—ముఖ్యమంత్రిగారి రిఫైరెన్సు వాకు తెలియక పోలేదు కేరళలో లాటరీ వుందికదా, మీరు రద్దు చేయాలని మాట్లాడుతున్నారు ఏమిటి మీ అభిప్రాయం అని. నా అభిప్రాయం కేరళలో వుంది కాబట్టి మనం అనుసరించాలని కాదు. కేరళలో కమ్యూనిస్టు పార్టీ వారు అనుసరిస్తున్నారు కాబట్టి ఇక్కడ అనుసరించాలని కాదు ఆ విషయం గురించి నేను మాట్లాడటం లేదు. మన రాష్ట్రాన్ని ముఖ్యంగా మన ప్రజలను తీసుకొన్నప్పుడు మన ప్రజలు నష్టపడుతున్నారా లేదా, జేసీక్ గా అసలు ఈ idea రైటా తప్పా అనే దాని గురించే నేను మాట్లాడుతున్నాను. ప్రభుత్వం రాఫీల్స్ వేసింది. ఎంతమందికి

ప్రైవేట్ ఇచ్చారో, ఎన్ని సంవత్సరాలకు ఇచ్చిందో చెప్పండి. రి సంవత్సరాల పాటు టికెట్లు అమ్మారు. చరిత్రచూస్తే కొంతమందికి ప్రైవేట్ రానేలేదు. డబ్బు వచ్చినా తప్పుడు సిద్ధాంతంపై వచ్చేడబ్బు డబ్బు కాదని పునః గ్రహించాలి. దేవాలయాలకు ఆదాయం రావాలంటే లాటరీలు వేసే ఆ డబ్బును దేవాలయాలకు ఖర్చు పెట్టాలని ఎవరో చెప్పినట్లు నాకు గుర్తు. అసలు సిన్ ను మనం ఎరాడికేట్ చేయాలి. సిన్ ను ఎరాడికేట్ చేసినప్పుడు సిన్నర్ అనే వాడు పుండడు. ప్రొహిబిషన్ ను మనం ఎందుకు స్కాప్ చేయటంలేదు? డబ్బు వస్తుందికదా. డబ్బురాని, రాకపోనీ స్కాప్ చేయము అంటున్నారు. ఎందుకంటే సమాజాన్ని శాగుచేయాలని మీ ఉద్దేశ్యం. అట్లా ఆయితే మరి లాటరీస్ ను ఎందుకు ప్రోత్సహిస్తున్నారు? దానివల్ల డబ్బువచ్చినా సమాజంలో ఎంతమంది డబ్బు తింటున్నారు? కనుక ఈ విషయాలన్ని గ్రహిస్తే ఇన్ టోటోగా మీ ప్రిన్సిపల్ వ్యతిరేకం కనుక ఈ చట్టాన్ని రద్దు చేయాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య — అధ్యక్షా, లాటరీస్ కు ఒకడకలో ప్రోహిబిట్ చేయాలనే ఆలోచన, మరొక డకలో కొన్ని పరతులకు లోబడి నిర్వహించ వచ్చుననే ఆలోచన ఈ బిల్లులో వున్న నారాజమని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. 4, 5 రోజుల క్రితం మొర్జా గారు లాటరీ బిల్స్ గురించి మాట్లాడుతూ గాండ్లింగ్ మైండ్ డెవలప్ చేస్తాయని చెప్పారు. అదే మైండ్ వారు ప్రొహిబిషన్ విషయములో అంగీకరించవలసింది. పాపకార్యం ద్వారా డబ్బు సంపాదించటం మంచిదికాదు. అక్కడ వారు అంగీకరించకపోయినా లాటరీ వ్యవహారంలో వారు అంగీకరిస్తున్నందుకు చాలా సంతోషం. ఇంపు ఆ విషయంలో కూడా అంగీకరిస్తామని నేను నమ్ముతున్నాను, అందువల్ల యిక్కడ కొన్ని purposes చెప్తున్నారు. Individuals కు lotteries నిర్వహించే అధికారం యివ్వడం మంచిది కాదు. ఏ పర్సొనులలో నైనా సరే. ఇప్పుడు లాటరీస్ ను ఏ పరతులకు లోబడి నిర్వహించడానికి అనకాళం యివ్వ వచ్చని చెప్పుకొనే చోట individuals కు కూడా లాటరీస్ నడిపేటటువంటి అవకాశం యివ్వడానికి వీలులేదు, చట్టానికి లోబడి, కాని individuals కు కాకుండాగా education promotion కోసమో, లేకపోతే medicine promotion కోసమో, అలానే Public Health promotion కోసమో, లేకపోతే social welfare కోసమో, యిలాంటివి చేయవలసి వచ్చినప్పుడు, అవన్నీ ఏదైనా Government ఖాడీలో లేకపోతే ఏదైనా specific registered institutions ఏవో Government recognise చేసినవి వుంటే

Mr. Speaker.— If the Members have no objection, we shall sit till Two '6' clock.

శ్రీ పి. కోటయ్య.— Individuals కి ఈ లాటరీస్ నిర్వహించే అవకాశం యిచ్చి ఈ gambling minds ను వివరితంగా పెండ్లి దానికంటే వున్న పర్సొనులలో ఏదైనా కొంత ప్రయోజనం రాబోతుందా? అక్కడక్కడ సాగుతున్నాయి కదా అనేటటువంటి ఆలోచన ప్రధానంగా అయినట్లుగా వుంటే..

Sri K. Govinda Rao — Why not we continue tomorrow, Sir?

Mr Speaker,—Tomorrow we shall straight away begin: that Drainage cess Bill we don't have time. You require more time for discussion on the other Bill. The other Bill is really an important one.

శ్రీ బ్రహ్మానందరెడ్డి.— 15 నిమిషాలలో అయిపోతుంది.

శ్రీ ప్రకాశ్ కోశియ్య:— వ్యక్తులు ఏ పరిస్థితులలోనైనా లాటరీస్ కు నిర్వహించడానికి ప్రభుత్వం అనుమతి యివ్వడం అవసరమా లేదా అనే విషయాన్ని వారు కొంత పునరాలోచన చేయాలి. కొంత దురం వెళ్లాము కాబట్టి యిప్పుడు చేయడం ఆసాధ్యం అనుకున్నప్పటికీ కూడా ప్రభుత్వం చేయాలని నిర్ణయం చేసుకొన్నప్పుడు దానిని అనుగుణ్యమైన rules అన్నీ frame చేయవచ్చు. అందువల్ల పై యిబ్బంది ఏమీ లేదు. అందుచేత ఏవైనా Government recognised institutions specific purposes కు యిప్పుడు public health కాని, medicine కాని, లేకపోతే Education promotion కాని, లేకపోతే social welfare యిలాంటివి ఏదో 4, 5 activities కు సంబంధించినంతవరకు Government కాని, Government body కాని నిర్వహించేటటువంటి విధానం వుండాలి కాని దీనిని చివరి పరమ మామూలుగా individuals వరకు తీసుకోవేళ్లేటట్లుగా వుంటే మనం ఎన్ని కట్టుదిట్టాలు చేసినప్పటికీ కూడా కొన్ని అరాచకాలు అందులో ప్రవేశించక తప్పదనే అభిప్రాయం మాత్రం నాకున్నది. అంతేకాకుండా మొదట ఒక చిన్న విషయాన్ని చెప్పి నా ప్రసంగాన్ని ముగిస్తాను ఆధ్యక్షా. ఈ సందర్భంలో ఈలాటరీస్ అన్నప్పుడు మరీ చిట్టాండ, యిట్లాంటివన్నీ కూడా వున్నాయి. అవి గ్రామాలలో ఆక్కడ కూడ కొన్ని కొన్ని చిక్కులు కన్పిస్తూనే వున్నాయి. వాటిని control చేయడానికి ఎదైనా చట్టం వున్నదా? వాటిని పవిధంగా నిరోధిస్తున్నారు? వాటివల్ల కూడా చాలా చిక్కులు కలుగుతున్నాయి ఎప్పుడో గుంటూరు జిల్లాలో జరిగినటువంటి గోపన్న కంపెనీమాట ఆలావుంచి ఈనాడు కూడా చిన్న చిన్న స్థాయిలో గోపన్న కంపెనీలు వున్నాయి గోపన్న కంపెనీను అరికట్టే దానికోసం కూడా ప్రభుత్వమువారు మరీ ఈ చట్టం రక్షా సాధ్యం కాదేమోనని దానిని అరికట్టేదానికి ప్రభుత్వం ఆమోదించేటటువంటి మార్గాలు ఏమిటో అవి కూడా మంత్రిగారు వివరిస్తే ప్రయోజనం వుంటుందని చెప్తూ సెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు:— ఆధ్యక్షా, 1965 లో మనం ఆమోదించిన చట్టం ఒకటి వుండండి. The Andhra Pradesh Money Circulation Scheme Publication Act 1965, దాని ననుసరించే (inerruption) నేమవున్నదేదైనా వుంటే తరువాత వారు చెప్పవచ్చు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— అసలే దీని దానికి సంబంధమేలేదని వున్నదా లేదా అనికాదు.

Sri P. V Narsimha Rao - It prohibits every money circulation scheme and also certain chit funds if they amount to a money circulator scheme, ఇది దానియొక్క ఉద్దేశ్యమంది. దానిక్రిందనియమాలు

చేశారో లేదో నాకు తెలియదు కానీ యింకా చేయడం నుక జరగకపోతే తప్పకుండా తయారుచేయవలసి వుంటుంది. చాలా తొందరగా కూడా చేస్తామని మనవి చేస్తున్నాను. ఇంకానేను ఒకనైతికచర్చలోకి యిప్పుడు దిగదలచుకోలేదంటి. ఇంతవరకు విచ్చలవిడిగా పవిధమైనటువంటి నిబంధనలు లేకుండా, పవిధమైనటువంటి అటంకం లేకుండా ఈటికెట్లు అమ్మడం దానివల్ల వచ్చినటువంటి డబ్బు ఎక్కడికి పోతోందో భగవంతుడికే తెలియాలి. ఈరకంగా ఒక అరాచకపరిస్థితివున్న సందర్భంలో కనీసం ఒక method కు ఈ madness ను పోగొట్టే విధానాన్ని తీసుకురావాలని చెప్పి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. కనీసం ఈనాడ కొంత డబ్బు వసూలైతే అడల్ట్ దేరిటి బినియోగించవలసివచ్చినది, దానినిగురించి regulate చేయడానికి, యిదిఒక limited purpose కు ఉద్దేశించబడినటువంటి బిల్లు అయింది దీనిని పూర్తిగానే తీసివేయాలనడం అది యింకొక extreme అవుతుంది ఈనాటి పరిస్థితులలో అది వాంచనీయంకాదు దీనిని కొంతవరకు ముందుమనం అదుపులోకి తీసుకురావాలనే ఉద్దేశ్యంలో ఈనాటి పరిస్థితులలో ఇదే ఒక వాస్తవికమైన దృక్పథమని చెప్పి తెగ్గిసడేశాని అభ్యర్థన వేరేశారు ఇది వుండడమా. లేకపోవడమా అనేదాని గురించి ఆచర్చ యిక్కడ అనవసరం. దీని యొక్క limited purpose యిది అని మాత్రం నేను మనవి చేస్తున్నాను ఇంతకన్నా ఏమీ చెప్పవలసివది ఏమీ లేదు. దీనిని ఆమోదించాలని చెప్పి నేను కోరుతున్నాను.

Mr Speaker :—The Question is .

“That the Andhra Pradesh Lotteries Bill, 1968 be read a first time”

The motion was adopted

Sri P V Narasimha Rao :—I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Lotteries Bill, 1968 be read a second time

Mr. Speaker :—Motion moved .

Sri Vavilala Gopalakrishnayya .—I beg to move :

“That the Andhra Pradesh Lotteries Bill 1968 be referred to a Select Committee”.

Mr. Speaker —Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker :—The question is .

“That the Andhra Pradesh Lotteries Bill, 1968 be referred to the Select Committee”

The motion was negatived.

Mr Speaker The question is .

“That the Andhra Pradesh Lotteries Bill, 1968 be read a second time

The motion was adopted

CLAUSE 2

Mr Speaker —For clause 2. there are two amendments given notice of by Sri Vavilala Gopalakrishnayya, Nos 2 and 3,

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇదివరకొకసారి non-official తీసుకువస్తే అప్పుడు ఎవర్న మెంటే ఒక బిల్లు తీసుకువచ్చారు. కాని దాని implementation లేకుండా పోయింది. అప్పుడేమైనా Kamala circulation, Laxmi circulation అని చెప్పి అనే మైన వాటిని పెట్టుకున్నారు. కాని మనకు అధికారం లేదనే కారణం చేత మళ్ళీ ఆడబుంకా కూడా వారికి యిచ్చేశారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అందు నే శ్రీ నరసింహాపుగారు చెప్పారు ఈ విషయంలో.

శ్రీ వావిలాల గోపాల కృష్ణయ్య :—దానిని వారు అమలు జరుపుతామన్నారు. I am not moving the amendment at all.

Mr. Speaker :— There is an amendment of Sri Vavilala Gopalakrishnayya for clause 2. It reads like this : "In sub-clause (h) of clause 2 after the word "organiser" insert the words "agent who sells the tickets of the lottery of others organised in Andhra Pradesh or other State or country who either sells or displays".

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, there is a general prohibition. Except as regulated by Government nobody can do it, it is quite safe.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—I am not moving my amendment.

Mr. Speaker : The question is .
"That Clause 2 do stand part of the Bill".
The motion was adopted.
Clause 2 was added to the Bill.

CLAUSES 3 AND 4.

Mr. Speaker :—The question is .
"That Clauses 3 and 4 do stand part of the Bill"
The motion was adopted.
Clauses 3 and 4 were added to the Bill.

CLAUSE 5

Sri Vavilala Gopalakrishnayya : Sir, I beg to move :
'In sub-clause (i) of clause 5 for the words "three months" substitute the words 'three years'.

Mr. Speaker :—Amendment moved.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—జరిమానా ఎంత వేసినా వారు ఇచ్చివేస్తారు. జైలుశిక్ష ఉండాలి. మూడేళ్లు కాకపోయినా కొన్ని నెలలైనా కఠిన శిక్ష వేయడం అవసరం.

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, I can go upto six months.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya :—Sir, I am withdrawing my amendment.

The amendment was, with the leave of the House withdrawn .

Sri P. V. Narasimha Rao :—Sir, I beg to move :

"In sub-clause (3) of clause 5 for the words 'three months' substitute the words 'six months'."

Mr. Speaker — Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker — The question is

"In sub-clause (3) of clause 5 for the words 'three months' substitute the words 'six months'."

The motion was adopted.

Mr. Speaker — The question is

"That Clause 5, as amended, do stand part of the Bill."

The motion was adopted.

Clause 5, as amended, was added to the Bill

CLAUSES 6 TO 13

Mr. Speaker — The question is

"That Clauses 6 to 13 do stand part of the Bill."

The motion was adopted

Clauses 6 to 13 were added to the Bill.

CLAUSE 14

Mr. Speaker — There are two amendments of Sri Vavilala Gopalakrishnayya.

Sri P. V. Narasimha Rao — Sir, so far as they relate to the change of "Sub-Inspector" to "Inspector". I agree.

Sri V. Gopalakrishnayya — Sir, I beg to move

"In clause 14 for the word 'Sub-Inspector' substitute the word 'Inspector' wherever it occurs."

Mr. Speaker:— Amendment moved.

(Pause)

Mr. Speaker — The question is

"In clause 14 for the word 'Sub-Inspector' substitute the word 'Inspector' wherever it occurs."

The motion was adopted.

Mr. Speaker — The question is:

"That clause 14, as amended, do stand part of the Bill."

The motion was adopted

Clause 14, as amended, was added to the Bill "

CLAUSE 15

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— Sir, I beg to move:

"In clause 15 after the word, 'Police Officer' insert the words 'not below the rank of an Inspector of Police' "

Mr. Speaker.—Motion moved.

(Pause)

Mr. Speaker — The question is:

"In clause 15 after the words 'Police Officer' insert the words 'not below the rank of an Inspector of Police' "

The Motion was adopted.

Mr. Speaker -- The question is

“That Clause 15, as amended, do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clause 15 as amended, was added to the Bill.

Clauses 16 to 24-

Mr. Speaker -- Sri Vavilala Gopalakrishnayya is not moving his amendments to Clauses 20 and 24. The question is

“That Clauses 16 to 24 do stand part of the Bill.”

The motion was adopted.

Clauses 16 to 24 were added to the Bill

Clauses 25 to 27.

Mr. Speaker :-- The question is.

“That Clauses 25 to 27, Clause 1, Enacting Formula and Long Title do stand part of the Bill.”

The motion was adopted

Clauses 25 to 27, Clause 1, Enacting Formula and Long Title were added to the Bill.

Sri P. V. Narasimha Rao -- Sir, I beg to move.

“That the Andhra Pradesh Lotteries Bill, 1968 be read a third time.”

Mr. Speaker -- Motion moved.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేంద్రరావు -- అద్యక్షా. ఇప్పుడు ఎక్కువగా చెప్పి చేపిస్తారు. కాని ఈలాంటి lotteries సర్వసాధారణంగా ఈ inter-mediate stage లో State లో socialist సమాజాన్ని స్థాపించుకొనేటటువంటి ఈ మధ్యకాలములో కొంతవరకు అవసరమనే విషయాన్ని కూడ అంగీకరిస్తున్నాను. సూత్రప్రాయంగా దానిని వ్యతిరేకించడంలేదు. కాని socialist సమాజాన్ని ఏర్పాటు చేసినవరువాత ఇలాంటి lotteries వర్గములు మనకు అవసరం అయిపోతాయి. Education, Philanthropic, Charitable purposes కొరకు ఈ మధ్యకాలములో కొంతమటుకు అవసరమవుతాయి కాబట్టి ఆ మేరకు, అందులో cheating లేనంతవరకు, స్వార్థము లేనంతవరకు వాటిని సమాజము యొక్క ఉపయోగకరమైన కార్యక్రమములకు ఉపయోగించడంలో అభ్యంతరం ఉండకూడదు. కాని as a matter of principle, అంటే ultimate గా మన సమాజాన్ని ఈ lotteries మీద ఆధారపడే వర్గములలో తీసుకుపోవడం కాకుండా సంస్కారమైన సమాజాన్ని తయారుచేసుకొనే దానికి ఈ మధ్యకాలంలో పటియొక్క ప్రయోజనాన్ని ఉపయోగించుకోవడంలో, దానిని సక్రమమైన వర్గములలో పెట్టుకోవడంలో అభ్యంతరం ఉండకూడదు. కాబట్టి ఆ మేరకే దానిని నేను బలపరుస్తున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య -- ఇప్పుడు బిల్లు పూర్తిగా రూపము లోకి వచ్చింది. కాని ఇంతకుముందు 2 విషయాలు మనవిచేశారు. నిజమే, మొరార్జీ దేశాయిగారు ఇట్లాంటి చట్టము పెట్టడం తప్ప అన్నారు కానివ్వండి National Development Council లో States ను ఏనున్నారంటే మీరేమైనా lotteries పెట్టి డబ్బు వసూలు చేసుకోండి అని చెప్పారు. అది ప్రతికూలమేనా

వచ్చింది. మరి ఈ వైరుధ్యం ఎక్కడ ఉన్నదో నాకు తెలియదు. నేను ఒకటి మనవిచేస్తున్నాను. ఈ Act pass అయిపోయింది Government lotteries అమలు జరిపేటప్పుడు బయటవన్నీ prohibit చేస్తున్నాము అన్నారు, orders ఇచ్చేటప్పుడు జాగ్రత్తగా ఉంటాము అన్నారు. అంతవరకు బాగానే ఉంది. అది సక్రమంగా జరుగుతుందని ఆలోచిస్తాము. ఎందుకంటే corrupted society క్రింద ఉండగా అది అంతవరకు జరుగుతుందనే అనమానముకూడ, intention మంచినది కాస్త ఆశీర్వాదులు. రెండవది, గవర్నమెంటు నడిపేటటువంటి వాటిలో ఏమీ చేస్తున్నారంటే క్రింద ఉన్న ఉద్యోగస్తులందరికూడా, మీకు ఇంత quota ఇచ్చాము, మీరు ఎట్లయినా ఏనూలు చేయండి పిల్లలద్వారా ఏనూలుచేయండి, దుకాణాలద్వారా ఏనూలుచేయండి, పాడిపంటలు అమ్మితే వసూలుచేయండి. ఏ Department లో ఎవరు ఏది అమ్మినాసరే అన్నీటూడా వసూలు చేయాలి అనే టటువంటి పద్ధతి మాత్రం దయచేసి అమలుజరపకుండా ఉంటే సంతోషిస్తాము.

(శ్రీ) పి. వి. నరసింహారావు.—ఏమన్నదండి? చెప్పడానికే. ఏమీ లేదు మేము ఎవరినీ ఉపయోగించడంలేదు, అంతా voluntary గానే జరుగుతున్నది.

(శ్రీ) వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య.—పాపము, అంతా నంగనాచిచెప్పినట్లు చెప్పుతున్నారు. అంతా నడిపారండి వీళ్లు.

Mr. Speaker.—The question is :

“That the Andhra Pradesh Lotteries Bill, 1968 be read a third time.”

The motion was adopted.

Mr. Speaker :—The House is adjourned to 8-30 a. m. tomorrow morning

The House, then, adjourned till Half-past eight of the Clock on Tuesday the 9th July, 1968.